

องค์ประกอบ
เอกสารข้อมูลทั่วไป ประจำปี ๒๕๕๕ จังหวัดนราธิวาส

บทคัดย่อ

ภาค ๑ สภาพทั่วไป

ภาค ๒ การปกครองการเมือง

ภาค ๓ เศรษฐกิจและอาชีพ

ภาค ๔ การศึกษา สังคม วัฒนธรรม ขนบธรรมเนียมและประเพณี

ภาค ๕ วิสัยทัศน์และยุทธศาสตร์ การพัฒนาและงบประมาณ

ภาค ๖ สถานที่ท่องเที่ยวจังหวัดนราธิวาส

ภาค ๗ สินค้า OTOP จังหวัดนราธิวาส

คำนำ

การจัดทำเอกสารข้อมูลทั่วไปจังหวัดนราธิวาส ประจำปี ๒๕๕๕ ฉบับนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อรวบรวมข้อมูลด้านต่าง ๆ ประกอบด้วย สภาพทั่วไป การเมืองและการปกครอง เศรษฐกิจและการอาชีพ การศึกษา สังคมประเพณีและวัฒนธรรม วิสัยทัศน์ ยุทธศาสตร์การพัฒนาจังหวัดรวมทั้งแหล่งท่องเที่ยวของจังหวัดโดยเป็นข้อมูล ณ ปี พ.ศ.๒๕๕๔ – ๒๕๕๕ สำหรับให้ส่วนราชการหน่วยงานภาครัฐ เอกชน ได้นำไปใช้ประโยชน์ในการจัดทำแผนงาน โครงการ ตลอดจนเผยแพร่ให้นักเรียน นักศึกษาและประชาชน ผู้สมัครใจได้ศึกษาค้นคว้าและนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์แก่ตนเองและส่วนรวมต่อไป

จังหวัดนราธิวาสขอขอบคุณส่วนราชการ หน่วยงาน ตลอดจนผู้เกี่ยวข้องที่กรุณาให้ความอนุเคราะห์ข้อมูลและโดยเฉพาะอย่างยิ่งองค์การบริหารส่วนจังหวัดนราธิวาสซึ่งได้สนับสนุนงบประมาณในการจัดทำเอกสารข้อมูลทั่วไป จังหวัดนราธิวาส ประจำปี ๒๕๕๕ ไว้ ณ โอกาสนี้

(นายอภินันท์ ชี้อธานุวงศ์)

ผู้ว่าราชการจังหวัดนราธิวาส

บทคัดย่อ

ข้อมูลทั่วไปจังหวัดนราธิวาส

นราธิวาสเดิมเป็นหมู่บ้านชื่อ "มะนาลอ" ขึ้นอยู่กับเมืองสายบุรี ในปี พ.ศ. ๒๔๔๔ (ร.ศ.๑๒๐) พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ได้เปลี่ยนแปลงการปกครองโดยโปรดเกล้าโปรดกระหม่อมประกาศกฎข้อบังคับสำหรับปกครองบริเวณเจ็ดหัวเมือง ร.ศ.๑๒๐ ยกเลิกการปกครองแบบเก่า มาเป็นแบบมณฑลเทศาภิบาลและแยกบริเวณเจ็ดหัวเมืองออกมาจากมณฑลนครศรีธรรมราชจัดตั้งมณฑลปัตตานี ขึ้นมีเมืองรวม ๔ เมือง คือ เมืองปัตตานี เมืองยะลา เมืองสายบุรีและเมืองระแงะ **หมู่บ้านมะนาลอ** จึงรวมอยู่กับเมืองระแงะ

ปี พ.ศ.๒๔๕๐ ได้ย้ายศาลว่าการเมืองระแงะจากตำบลบ้านตันหยงมัสมาตั้งที่บ้านมะนาลอ อำเภอบางนรา และยกฐานะอำเภอบางนราขึ้นเป็นเมืองบางนรา

เมื่อพ.ศ. ๒๔๕๘ พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว ได้เสด็จประพาสมณฑลปักษ์ใต้ ทรงพระราชทานพระแสงราชศาสตราประจำเมือง และทรงดำริเห็นว่า บางนรา นั้น เป็นชื่อตำบลบ้าน และควรที่จะมีชื่อเมืองไว้เป็นหลักฐานสืบไป จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าโปรดกระหม่อมให้เปลี่ยนชื่อเมือง "บางนรา" เป็น "เมืองนราธิวาส" เมื่อวันที่ ๑๐ มิถุนายน **คำว่า "นราธิวาส" หมายถึง "ที่อยู่อันยิ่งใหญ่ของประชาชน"**

นราธิวาสเป็นจังหวัดชายแดน ตั้งอยู่บนฝั่งทะเลด้านตะวันออกของแหลมมลายูสุดชายแดนไทย-มาเลเซีย ที่สถานีรถไฟสุโงโก-ลก มีเนื้อที่ทั้งหมด ๔,๔๗๕.๔๓ ตารางกิโลเมตร อยู่ห่างจากกรุงเทพมหานครโดยทางรถยนต์ ประมาณ ๑,๑๔๙ กิโลเมตร และทางรถไฟ ประมาณ ๑,๑๑๖ กิโลเมตร สภาพภูมิประเทศของจังหวัดประมาณ ๒ ใน ๓ ของพื้นที่ทั้งหมดเป็นป่าและภูเขา มีภูเขาหนาแน่นแถบทิศตะวันตกเฉียงใต้จดเทือกเขาสันกาลาคีรี ซึ่งเป็นแนวกันพรหมแดนไทย-มาเลเซีย ลักษณะของพื้นที่มีความลาดเอียงจากทิศตะวันตกไปตะวันออก พื้นที่ราบส่วนใหญ่อยู่บริเวณติดกับอ่าวไทยและบริเวณแม่น้ำ ๔ สาย คือ แม่น้ำสายบุรี แม่น้ำบางนรา แม่น้ำตากใบ และแม่น้ำโก-ลก มีพื้นที่พรุจำนวนประมาณ ๓๖๑,๘๖๐ ไร่ สภาพภูมิอากาศเป็นแบบมรสุมเขตร้อน แบ่งออกเป็น ๒ ฤดู ได้แก่ ฤดูฝนและฤดูร้อน

ประชากรจังหวัดนราธิวาสนับถือศาสนาอิสลามประมาณ ๘๒% นับถือศาสนาพุทธประมาณ ๑๗% นับถือศาสนาคริสต์และศาสนาอื่นๆ อีกประมาณ ๑% ประชากรใช้ภาษาพูดหลากหลาย เพราะมีหลายกลุ่มมาตั้งถิ่นฐานในจังหวัดนราธิวาส ที่มาจากภาคกลางก็จะใช้ภาษาไทยมาตรฐาน หากมาจากจังหวัดอื่นๆ ในภาคใต้ จะมีสำเนียงพูดหลายสำเนียง เช่น สำเนียงภาษาไทยใต้ตอนบน ภาษาไทยใต้ตอนล่าง และยังมีภาษาพูดเป็นพิเศษคือ ภาษาเง๊ะเห มีพูดกันมานานและมีอยู่ในกลุ่มคนไทยพุทธดั้งเดิม เป็นเอกลักษณ์ประจำถิ่นของอำเภอตากใบ สำหรับคนไทยที่นับถือศาสนาอิสลามจะใช้ "ภาษามลายูถิ่น" หรือเรียกว่า "ภาษายาวี" ในชีวิตประจำวันคล้ายคลึงกับภาษามลายูในประเทศมาเลเซีย อินโดนีเซียและบรูไน ปัจจุบันผู้ที่พูดภาษามลายูถิ่น ก็สามารถพูดภาษาไทยได้เป็นส่วนใหญ่ สำหรับชาวพุทธที่พูดภาษาไทย ก็สามารถพูดภาษามลายูถิ่นได้

สัญลักษณ์ของจังหวัดเป็นรูปเรือใบแล่นทางใบ ตรงกลางใบมีรูปช้างเผือกประดับเครื่อง
 ครอบงาย อยู่ในวงกลม **คำขวัญประจำจังหวัด** คือ ทักขิณราชตำหนัก ขนรักศาสนา นราทัศน์เพลินตา
 ปาโจตรึงใจ แหล่งใหญ่แร่ทอง ลองกองหอมหวาน **ต้นไม้ประจำจังหวัด** คือ ตะเคียนชันตาแมว
ดอกไม้ประจำจังหวัด คือ ดอกบานบุรีเหลือง

ประเพณีของชาวไทยพุทธในจังหวัดมี **ประเพณีชิงเปรต** เป็นประเพณีเนื่องในเทศกาลเดือน
 สิบ จัดในวัดทุกวัด ในวันแรม ๑๔ ค่ำ หรือ ๑๕ ค่ำ เดือน ๑๐ **ประเพณีบังกุลบัว** คือ การทำบุญระลึกถึง
 ญาติที่ล่วงลับไปแล้วมีขึ้นระหว่างเดือน ๕ แรม ๑ ค่ำ ของทุกปี **ประเพณีลาซัง** ประเพณีเกิดขึ้นเนื่องจาก
 ความเชื่อเรื่องแม่โพสพว่า ถ้าจัดทำพิธีนี้แล้วจะทำให้ข้าวยาวปีต่อไปงอกงามและให้ผลผลิตสูง **ประเพณีลาก
 พระ** จะกระทำกันหลังจากวันออกพรรษา ๑ วัน คือตรงกับวันแรม ๑ ค่ำ เดือน ๑๑ **ประเพณีกิน
 วาน** หมายถึงการไหว่วานให้เพื่อนบ้านมาช่วยกันลงแรงทำงานเพื่อให้งานสำเร็จลุล่วงทันการ โดยผู้ที่ร่วมลง
 แรงไม่คิดค่าแรง เช่นเดียวกับทางภาคกลางที่เรียกว่า **ลงแขก**

ประเพณีของชาวไทยมุสลิมมีดังนี้ **มาเกบูโละ** หรือ “กินเหนียว” จะใช้ในหลายโอกาส เช่น
 แต่งงาน และเข้าสู่หนัด คำว่า “กินเหนียว” มิใช่ว่าเจ้าของจะบริการอาหารเฉพาะชาวเหนียวเท่านั้น แต่เป็น
 การเลี้ยงอาหารธรรมดาทั่วไป **การเข้าสู่หนัด** คือการขลิบผิวหนังหุ้มส่วนปลายอวัยวะเพศชายหรือเรียกตาม
 ภาษาท้องถิ่นว่า “มาโชะยาวิ” ซึ่งจะทำแก่เด็กชายที่มีอายุระหว่าง ๒-๑๐ ปี เพื่อความสะอาด **วันฮารีรายอ**
 มีอยู่ ๒ วัน ซึ่งทางราชการกำหนดให้เป็นวันหยุดราชการใน ๔ จังหวัดชายแดนภาคใต้ (ยกเว้นสงขลา) คือ
วันอีดิลฟิตรี หรือที่เรียกว่า วันฮารีรายอปอซอ เป็นวันเฉลิมฉลองเนื่องจากการสิ้นสุดการถือศีลอดในเดือน
 รอมฎอน ตรงกับวันที่หนึ่งของเดือนเซาวาล ซึ่งเป็นเดือนที่ ๑๐ ทางจันทรคติ **วันอีดิลอัชฮา** หรือที่
 เรียกว่า วันฮารีรายอหัจญ์ ตรงกับวันที่ ๑๐ ของเดือนซุลฮิจญะ เป็นเวลาเดียวกับการประกอบพิธีหัจญ์ ณ
 นครเมกกะของมุสลิมทั่วโลก **วันเมาลิด** หมายถึงวันเฉลิมฉลองสมภพ การลี้ภัยจากนครเมกกะไปสู่นครมาดี
 นะห์ และเป็นวันมรณกรรมของนบีมุฮัมมัด (ซ.ล) ตรงกับวันที่ ๑๒ ของเดือนร่อฎออาวาล หรือเดือนที่ ๓
 ตามปฏิทินอาหรับ ทั้งสามวัน **วันอาซุรอ** หมายถึง วันที่ ๑๐ ของเดือนมุฮัรรอน เป็นวันรำลึกถึงเมื่อสมัยน้ำ
 ท่วมโลก ซึ่ง ศาสดานูญี สร้างเรือบรรทุก คน สัตว์และสรรพสิ่งทั้งหลาย จนวันสุดท้ายและต้องรวมอาหารที่ไม่
 เหมือนกัน มากวนเข้าด้วยกัน แจกจ่ายเพื่อให้รอดชีวิตได้

จังหวัดนราธิวาสมีสถานที่บริหารราชการตั้งอยู่ที่ อาคารศาลากลางจังหวัด เลขที่ ๔๑ ถนน
 ศูนย์ราชการ หมู่ที่ ๙ ตำบลโคกเคียน อำเภอเมืองนราธิวาส ซึ่งเป็นอาคารคอนกรีตเสริมเหล็กสูง ๕ ชั้น แบ่ง
 การปกครองเป็น **ภูมิภาค** ๑๓ อำเภอ **ท้องที่** ๗๗ ตำบล ๕๙๐ หมู่บ้าน **ท้องถื่น** ๓ รูปแบบคือ องค์การ
 บริหารส่วนจังหวัด ๑ แห่ง เทศบาล ๑๕ เทศบาล เป็นเทศบาลเมือง จำนวน ๓ แห่ง เทศบาลตำบล
 จำนวน ๑๒ แห่ง และองค์การบริหารส่วนตำบล จำนวน ๗๓ แห่ง

ด้านการศึกษา มีการจัดการศึกษาหลายระดับแยกเป็นในส่วนที่รัฐบาลดำเนินการคือตั้งแต่ก่อน
 ประถมศึกษา ประถมศึกษา มัธยมศึกษาตอนต้น ตอนปลาย อาชีวศึกษา ไปจนถึงระดับ อุดมศึกษา ซึ่งมี
 สถานศึกษา ๒ แห่งคือ มหาวิทยาลัยนราธิวาสราชนครินทร์ สอนในระดับต่ำกว่าปริญญาตรี ปริญญาตรี และ
 ปริญญาโท วิทยาลัยชุมชนนราธิวาส สอนในระดับต่ำกว่าปริญญาตรี อีกทั้งยังมีโรงเรียนเอกชนสอนศาสนา
 อิสลาม สถาบันการศึกษาปอเนาะ และศูนย์การศึกษาประจำมัสยิด(ตาดีกา)ที่ภาคเอกชนดำเนินการภายใต้การ
 กำกับดูแลของหน่วยงานรัฐ

เศรษฐกิจโดยทั่วไปขึ้นอยู่กับผลผลิตทางการเกษตรเป็นสำคัญ โดยมีอาชีพหลัก คือ การทำสวนยางพารา สวนปาล์ม น้ำมัน สวนมะพร้าวและผลไม้ต่างๆ การทำนา การประมงและการเลี้ยงสัตว์ ผลผลิตทางการเกษตรจึงทำรายได้ให้จังหวัดเป็นอันดับหนึ่ง การค้าขายและการบริการ ทำรายได้ให้จังหวัดเป็นอันดับสองรองลงมา

สถานที่ท่องเที่ยวสำคัญในเขต**อำเภอเมือง**คือพุทธอุทยานเขากง มัสยิดกลาง(เก่า)และใหม่ หาดนราทัศน์ พระตำหนักทักษิณราชินีเวศน์ อุทยานแห่งชาติอ่าวมะนาว-เขาตันหยง ศูนย์การศึกษาพัฒนา พิภพทองอันเนื่องมาจากพระราชดำริ หมู่บ้านยะกัง หมู่บ้านทอน **อำเภอดากใบ** คือ วัดชลธาราสিংเห เกาะยาว ชายหาดกูบู-บ้านคลองตัน ด่านตากใบ **อำเภอสู่ไหงโก-ลก** คือ ด่านสู่ไหงโก-ลก ศาลเจ้าแม่ โต๊ะโมะ ศูนย์วิจัยและศึกษาธรรมชาติป่าพรุสิรินธรหรือพรุโต๊ะแดง **อำเภอสู่ไหงปาตี** คือ น้ำตกฉัตรวาริน **อำเภอแว้ง** มีน้ำตกสิรินธร เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าฮาลา-บาลา **อำเภอบาเจาะ**มีอุทยานแห่งชาติบูโด-สู่ไหงปาตี มัสยิดวาดีอัลฮูเซ็น หรือมัสยิด ๓๐๐ ปี น้ำตกปาโจและวัดเชิงเขา

ภาคที่ ๑ : สภาพทั่วไป

๑.๑ ประวัติการปกครอง

ในรัชสมัยพระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลกมหาราช ปี พ.ศ. ๒๓๓๒ ได้จัดการปกครองเมืองปัตตานี โดยทรงโปรดเกล้าฯ ให้พระยาสงขลา (บุญฮุย) อัญเชิญตราตั้งให้ พระยาจะนะ(ขวัญชัย) เป็นพระยาปัตตานี อยู่ในความกำกับดูแลของเมืองสงขลา ต่อมาปี พ.ศ. ๒๓๕๕ พระยาปัตตานี (พ่าย) เห็นว่าเมืองปัตตานี มีอาณาเขตกว้างขวาง มีโจรผู้ร้ายปล้นบ้านเรือนราษฎรชุกชุม จึงขอความเห็นชอบจากพระยาสงขลา(เถียนจ่อง) จัดแบ่งเมืองปัตตานีออกเป็น เจ็ดหัวเมือง และได้รับโปรดเกล้าฯ พระราชทานตราตั้ง แก่เจ้าเมืองทั้งเจ็ดหัวเมือง ดังนี้

- ให้ตวนสุหลง เป็นพระยาปัตตานี - ให้ตวนหนิ เป็นพระยาหนองจิก - ให้ตวนยะลอ เป็นพระยายะลา
- ให้ตวนหม่าโล่ เป็นพระยารามัน - ให้หนิเดะ เป็นพระยาระแงะ - ให้หนิเดะ เป็นพระยาสายบุรี
- ให้นายพ่าย เป็นพระยาเยะหริ่ง

ซึ่งในเมืองสายบุรีมีหมู่บ้านหนึ่งชื่อว่า “มะนาลอ” และกลายเป็นที่ตั้งของจังหวัดนราธิวาสในเวลาต่อมา

ในรัชสมัยพระบาทสมเด็จพระนั่งเกล้าเจ้าอยู่หัวได้ย้ายที่ว่าการเมืองระแงะ จากบ้านระแงะริมพรมแดนติดต่อกับเมืองกลันตันมาตั้ง ณ ตำบลบ้านตันหยงมัส (อำเภอระแงะปัจจุบัน)

ในรัชสมัยพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ปี พ.ศ.๒๔๔๔ ได้จัดการปกครองแบบมณฑลเทศาภิบาลขึ้น ทรงประกาศกฎข้อบังคับสำหรับปกครองบริเวณเจ็ดหัวเมือง รศ ๑๒๐ ให้ขึ้นกับมณฑลเทศาภิบาลมณฑลนครศรีธรรมราช ปี พ.ศ.๒๔๔๙ แยกเจ็ดหัวเมืองออกจากมณฑลนครศรีธรรมราชและจัดตั้งเป็นมณฑลปัตตานี โปรดเกล้าฯ ให้พระยาศรีสุริยราช (หนา บุนนาค) สำเร็จราชการมณฑลปัตตานี มีเมืองที่อยู่ในความดูแล ๔ เมือง คือ เมืองปัตตานี (รวมเมืองหนองจิก ยะหริ่งและเมืองปัตตานี) เมืองยะลา (รวมเมืองรามัน และเมืองยะลา) เมืองสายบุรีและเมืองระแงะ สำหรับหมู่บ้านมะนาลอเมืองสายบุรีได้แยกออกมารวมอยู่กับเมืองระแงะ ปี พ.ศ.๒๔๕๐ ได้ย้ายที่ว่าการเมืองระแงะ จากตำบลตันหยงมัสมาตั้งที่บ้านมะนาลอ ยกฐานะขึ้นเป็นเมืองบางนรา มีอำเภอในเขตปกครอง ได้แก่ อำเภอบางนรา อำเภอตันหยงมัส และกิ่งอำเภอโต๊ะโมะ กิ่งอำเภอยะบะ อำเภอสุไหงปาดี

ในรัชสมัยพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว ขณะเสด็จประพาสมณฑลปักษ์ใต้เมือง พ.ศ. ๒๔๕๘ ทรงพระราชทานพระแสงราชศัตราประจำเมือง เมื่อวันที่ ๗ มิถุนายน พ.ศ.๒๔๕๘ และโปรดเกล้าฯ ให้เปลี่ยนชื่อเมืองบางนราเป็นเมืองนราธิวาส เมื่อวันที่ ๑๐ มิถุนายน ๒๔๕๘ มีความหมายว่า **ที่อยู่อันยิ่งใหญ่ของประชาชน**

พ.ศ. ๒๔๗๔	ยุบเลิกมณฑลปัตตานี และจังหวัดสายบุรีให้รวมเป็นอำเภอหนึ่งของจังหวัดปัตตานีและให้อำเภอบาเจาะอยู่ในความปกครองของจังหวัดนราธิวาส
พ.ศ. ๒๔๘๑	ยกฐานะกิ่งอำเภอโต๊ะโมะ เป็นอำเภอแว้ง
พ.ศ. ๒๔๘๒	ยกฐานะกิ่งอำเภอยะบะ เป็นอำเภอรือเสาะ
พ.ศ. ๒๔๙๑	ยกฐานะตำบลสุไหงโก-ลก เป็นกิ่งอำเภอและยกฐานะเป็นอำเภอ
พ.ศ. ๒๔๙๖	
พ.ศ. ๒๕๑๗	ตั้งกิ่งอำเภอศรีสาคร ยกฐานะเป็นอำเภอ พ.ศ. ๒๕๒๒
พ.ศ. ๒๕๒๐	ตั้งอำเภอสุคีริน
พ.ศ. ๒๕๒๕	ตั้งกิ่งอำเภอจะแนะ และยกฐานะเป็นอำเภอ เมื่อปี พ.ศ.๒๕๓๒
พ.ศ. ๒๕๓๖	ตั้งกิ่งอำเภอเจาะไอร้อง และยกฐานะเป็นอำเภอเมื่อปี พ.ศ. ๒๕๓๙

จังหวัดนราธิวาสมีเจ้าเมือง และผู้ว่าราชการจังหวัดนราธิวาส จำนวน ๔๔ คน ดังนี้
พระยาภูผาภักดี พระยาเมืองระแงะ ครั้งบริเวณเจ็ดหัวเมือง(เจ้าเมือง)

๑. พระนราภิบาล	ตั้งแต่ พ.ศ. ๒๔๕๘
๒. พระภักดีสุนทรการ	-
๓. หลวงปรีวรตวรวิจิตร	-
๔. พระยานราศัยสุนทร	ตั้งแต่ พ.ศ. ๒๔๖๒ - ๒๔๖๒
๕. พระยาสุรพลพิพิธ	ตั้งแต่ พ.ศ. ๒๔๖๕ - ๒๔๖๙
๖. พระยาศรีสุทัศน์	ตั้งแต่ พ.ศ. ๒๔๖๙ - ๒๔๗๒
๗. พระเพชรภิบาลนฤเบศร	ตั้งแต่ พ.ศ. ๒๔๗๒ - ๒๔๗๕
๘. พระศรีสุทัศน์	ตั้งแต่ พ.ศ. ๒๔๗๕ - ๒๔๘๐
๙. พระพิชิตบัญชาการ	ตั้งแต่ พ.ศ. ๒๔๘๐ - ๒๔๘๑
๑๐. หม่อมทวีวงศ์วลัยศักดิ์	ตั้งแต่ พ.ศ. ๒๔๘๑ - ๒๔๘๓
๑๑. หลวงภูวนารถนฤบาล	ตั้งแต่ พ.ศ. ๒๔๘๓ - ๒๔๘๔
๑๒. พระพิณิจเสนาการ	ตั้งแต่ พ.ศ. ๒๔๘๔ - ๒๔๘๕
๑๓. หลวงจรรยาบุรกี	ตั้งแต่ พ.ศ. ๒๔๘๕ - ๒๔๘๗
๑๔. นายอิน ตุงคะผลิน	ตั้งแต่ พ.ศ. ๒๔๘๗ - ๒๔๙๐
๑๕. นายยุทธ จรรย์ยานนท์	ตั้งแต่ พ.ศ. ๒๔๙๐ - ๒๔๙๑
๑๖. หลวงจรรยาบุรกี	ตั้งแต่ พ.ศ. ๒๔๙๑ - ๒๔๙๒
๑๗. นายสง่า สุขรัตน์	ตั้งแต่ พ.ศ. ๒๔๙๒ - ๒๔๙๔
๑๘. นายพุก ฤกษ์เกษม	ตั้งแต่ พ.ศ. ๒๔๙๔ - ๒๔๙๖
๑๙. นายวิฑูร จักกะพาก	ตั้งแต่ พ.ศ. ๒๔๙๖ - ๒๔๙๗
๒๐. พ.ต.อ.จำรัส โรจนจันทร์	ตั้งแต่ พ.ศ. ๒๔๙๗ - ๒๔๙๗
๒๑. นายผาด นาคพิน	ตั้งแต่ พ.ศ. ๒๔๙๗ - ๒๔๙๙
๒๒. ขุนวรคตคณารักษ์	ตั้งแต่ พ.ศ. ๒๔๙๙ - ๒๕๐๑
๒๓. นายอ้วน สุรกุล	ตั้งแต่ พ.ศ. ๒๕๐๑ - ๒๕๐๑
๒๔. นายเทียน อักษรกุล	ตั้งแต่ พ.ศ. ๒๕๐๑ - ๒๕๐๔
๒๕. นายพันธุ์ สายตระกูล	ตั้งแต่ พ.ศ. ๒๕๐๔ - ๒๕๑๒
๒๖. นายวรวิทย์ รังสิโยทัย	ตั้งแต่ พ.ศ. ๒๕๑๒ - ๒๕๑๔
๒๗. นายจรรยา โลกะกะลิน	ตั้งแต่ พ.ศ. ๒๕๑๔ - ๒๕๑๗
๒๘. นายวัชร สึงศิริบูลย์	ตั้งแต่ พ.ศ. ๒๕๑๗ - ๒๕๒๐
๒๙. นายซัด รัตนราช	ตั้งแต่ พ.ศ. ๒๕๒๐ - ๒๕๒๓
๓๐. นายชิต นิลพานิช	ตั้งแต่ พ.ศ. ๒๕๒๓ - ๒๕๒๖
๓๑. นายธวัชชัย สมสมาน	ตั้งแต่ พ.ศ. ๒๕๒๖ - ๒๕๒๘
๓๒. นายประจวบ พัฒกุล	ตั้งแต่ พ.ศ. ๒๕๒๘ - ๒๕๓๒
๓๓. นายผัน จันทรปาน	ตั้งแต่ พ.ศ. ๒๕๓๒ - ๒๕๓๔
๓๔. ร้อยเอกเคียงศักดิ์ ธรรมราชรักษ์	ตั้งแต่ พ.ศ. ๒๕๓๔ - ๒๕๓๖
๓๕. นายสวัสดิ์ กฤตราชตน์นันต์	ตั้งแต่ พ.ศ. ๒๕๓๖ - ๒๕๔๐
๓๖. นายชูชาติ พูลศิริ	ตั้งแต่ พ.ศ. ๒๕๔๐ - ๒๕๔๑
๓๗. นายพงศ์โพยม วาศภูติ	ตั้งแต่ พ.ศ. ๒๕๔๑ - ๒๕๔๓

๓๘. นายปริญญา อุดมทรัพย์	ตั้งแต่ พ.ศ. ๒๕๔๓ - ๒๕๔๕
๓๙. นายธีระ โรจนพรพันธุ์	ตั้งแต่ พ.ศ. ๒๕๔๕ - ๒๕๔๖
๔๐. นายวิชม ทองสงค์	ตั้งแต่ พ.ศ. ๒๕๔๖ - ๒๕๔๗
๔๑. นายประชา เตรีตน์	ตั้งแต่ พ.ศ. ๒๕๔๗ - ๒๕๔๙
๔๒. นายการิณย์ ศุภกิจวิเลขการ	ตั้งแต่ พ.ศ. ๒๕๔๙ - ๒๕๕๑
๔๓. นายวินัย ครุวรรณพัฒน์	ตั้งแต่ พ.ศ. ๒๕๕๑ - ๒๕๕๒
๔๔. นายธนน เวชกรกานนท์	ตั้งแต่ พ.ศ. ๒๕๕๒ - ๒๕๕๔
๔๕. นายอภิรักษ์ ชื้อธานุวงศ์	ตั้งแต่ พ.ศ. ๒๕๕๔ - ปัจจุบัน

๑.๒ สภาพภูมิศาสตร์

๑.๒.๑ ที่ตั้งและอาณาเขต

เป็นจังหวัดชายแดน ตั้งอยู่บนฝั่งทะเลด้านตะวันออกของแหลม

มลายู

ห่างจากกรุงเทพมหานคร โดยทางรถยนต์ประมาณ ๑,๑๔๙

กิโลเมตร และ

ทางรถไฟ ประมาณ ๑,๑๑๖ กิโลเมตร สุดชายแดนประเทศไทย -

มาเลเซีย

ที่สถานีรถไฟสุโขทัย-ลก

ทิศเหนือ จดจังหวัดปัตตานีและอำเภอไทย

ทิศใต้ จดอำเภอไทยและประเทศมาเลเซีย

ทิศตะวันออก จดประเทศมาเลเซีย

ทิศตะวันตก จดจังหวัดยะลา

๑.๒.๒ ภูมิประเทศ

เป็นป่าและภูเขาประมาณ ๒ ใน ๓ ของพื้นที่ทั้งหมด มีภูเขาหนาแน่นแถบทิศตะวันตกเฉียงใต้จดเทือกเขาสันกาลาคีรี ซึ่งถือเป็นแนวกันพรหมแดน ไทย-มาเลเซีย ลักษณะของพื้นที่มีความลาดเอียงจากทางทิศตะวันตกไปสู่ทิศตะวันออก พื้นที่ราบส่วนใหญ่อยู่บริเวณติดกับอำเภอไทยและที่ราบลุ่มบริเวณแม่น้ำ ๔ สาย คือ แม่น้ำสายบุรี แม่น้ำบางนรา แม่น้ำตากใบ และแม่น้ำโก-ลก มีพื้นที่พรุจำนวนประมาณ ๓๖๑,๘๖๐ ไร่

๑.๒.๓ ภูมิอากาศ

เป็นแบบมรสุมเขตร้อน แบ่งออกเป็น ๒ ฤดู คือ

(๑) ฤดูฝน แบ่งออกเป็น ๒ ช่วง ได้แก่ ช่วงที่รับลมมรสุมตะวันตกเฉียงใต้ ซึ่งพัดเอาความชื้นจากทะเลอันดามันและมหาสมุทรอินเดียเข้ามา ทำให้มีฝนตกชุกในเดือนพฤษภาคมถึงเดือนตุลาคม อีกช่วงหนึ่งก็คือช่วงที่รับลมมรสุมตะวันออกเฉียงเหนือ ซึ่งพัดเอาความชื้นจากอำเภอไทยเข้ามาทำให้มีฝนตกชุกอีกในช่วงเดือนพฤศจิกายนถึงเดือนมกราคม

(๒) ฤดูร้อน ฤดูร้อนอยู่ระหว่างเดือนกุมภาพันธ์ถึงเดือนเมษายน เนื่องจากได้รับลมตะวันออกเฉียงใต้ ซึ่งเป็นลมร้อนที่พัดมาจากทะเลจีนใต้ ทำให้อากาศโดยทั่วไปร้อนและชื้น

๑.๒.๔ แหล่งน้ำธรรมชาติ

มีแม่น้ำสำคัญ ๔ สาย คือ

(๑.๑) แม่น้ำบางนรารับน้ำจากเทือกเขาบูโด-สุไหงปาดี ผ่านคลองสุไหงปาดี คลองยะกัง และคลองตันหยงมัส ไหลผ่านท้องที่อำเภอตากใบ อำเภอสุไหงปาดี อำเภอระแงะ แล้วไหลลงสู่ทะเลที่อำเภอเมืองนราธิวาส มีความยาวประมาณ ๖๐ กิโลเมตร

(๑.๒) แม่น้ำโก-ลก เป็นแม่น้ำกั้นพรมแดนระหว่างประเทศไทยกับมาเลเซีย ต้นน้ำอยู่ในเทือกเขาในประเทศมาเลเซียและท้องที่อำเภอแว้งโดยแม่น้ำสายดังกล่าวจะไหลผ่านอำเภอสุไหงโก-ลก และไหลลงอ่าวไทยที่อำเภอตากใบ มีความยาวประมาณ ๑๐๓ กิโลเมตร

(๑.๓) แม่น้ำสายบุรี ต้นน้ำเริ่มจากเทือกเขาในอำเภอสุคีริน ไหลผ่านอำเภोजะแนะ อำเภอศรีสาคร อำเภอรือเสาะ จังหวัดนราธิวาส อำเภอรามันจังหวัดยะลาแล้วไหลลงอ่าวไทยที่อำเภอสายบุรีจังหวัดปัตตานี มีความยาวประมาณ ๑๔๕ กิโลเมตร

(๑.๔) แม่น้ำตากใบ เป็นแม่น้ำที่เกิดจากการเปลี่ยนกระแสน้ำในทะเล ประกอบกับคลื่นได้ซัดทรายเข้าหาฝั่งทำให้เกิดเป็นสันทราย ส่วนภายในยังลึกเป็นแนวยาว จึงเกิดเป็นแม่น้ำยาวประมาณ ๑๔ กิโลเมตร อยู่ชายฝั่งตะวันออกในท้องที่ตำบลเจ๊ะเห ตำบลศาลาใหม่และไหลไปบรรจบแม่น้ำโก-ลกที่บ้านตาบาตำบลเจ๊ะเห อำเภอตากใบ ต่อชายแดนไทย-มาเลเซีย

๑.๒.๕ พรุ

มีพรุโตะแดงในอำเภอตากใบ อำเภอสุไหงโก-ลก และอำเภอสุไหงปาดีเนื้อที่ประมาณ ๒๐๐,๐๐๐ ไร่ เป็นป่าพรุธรรมชาติผืนใหญ่ที่สุดของประเทศที่ยังคงสภาพดั้งเดิมอันทรงคุณค่า ทั้งในด้านแหล่งพันธุกรรมของพรรณพืชหายากที่เป็นเฉพาะถิ่น(Endemic Species) เป็นแหล่งน้ำ แหล่งอาหารของมนุษย์ เป็นที่อยู่อาศัยของสัตว์ป่าที่สามารถปรับตัวให้เข้ากับสภาพป่าที่มีลักษณะเฉพาะ นี้ได้ และได้รับการขึ้นทะเบียนเป็นพื้นที่ชุ่มน้ำโลก ตามอนุสัญญาแรมซาร์(Ramsar Convention) หรือ อนุสัญญาว่าด้วยพื้นที่ชุ่มน้ำที่มีความสำคัญระดับนานาชาติ เมื่อวันที่ ๕ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๔๔ นอกจากนั้นยังมีพรุเล็กพรุน้อยอีกมาก เช่นพรุบาเจาะ ในอำเภอเมืองนราธิวาส ยี่งอ และบาเจาะ รวมเป็นพื้นที่พรุทั้งหมดประมาณ ๓๖๑,๘๖๐ ไร่

๑.๓ จำนวนพื้นที่ ประชากร ศาสนา และภาษา

จังหวัดนราธิวาสมีเนื้อที่ทั้งหมด ๔,๔๗๕.๔๓ ตารางกิโลเมตรมีประชากรทั้งหมด จากข้อมูลของสำนักบริหารการทะเบียน กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย (ณ วันที่ ๓๑ กรกฎาคม ๒๕๕๕) มีประชากรจำนวน ๗๕๓,๗๗๕ คน จำแนกเป็นผู้ชาย ๓๗๓,๖๗๔ คน หญิง ๓๘๐,๑๐๑ คน นับถือศาสนาอิสลาม ๘๙.๐๕% นับถือศาสนาพุทธ ๑๐.๗๔% นับถือศาสนาคริสต์และศาสนาอื่นๆ ๐.๒๐% มีมัสยิด ๖๒๖ แห่ง วัด ๗๑ แห่ง สำนักสงฆ์ ๒๒ แห่ง และโบสถ์คริสต์ ๔ แห่ง

ประชากรใช้ภาษาพูดหลากหลาย เพราะมีหลายกลุ่มเข้ามาตั้งถิ่นฐานในจังหวัดนราธิวาส ที่มาจากภาคกลางก็จะใช้ภาษาไทยมาตรฐาน หากมาจากจังหวัดอื่น ๆ ในภาคใต้ จะมีสำเนียงพูดหลายสำเนียง อาทิเช่น สำเนียงภาษาไทยใต้ตอนบน ภาษาไทยใต้ตอนล่าง และนอกจากนี้ยังมีภาษาพูดและ

สำเนียงที่แปลกออกไปจากภาษาไทยภาคใต้ในจังหวัดอื่น ๆ มากเป็นพิเศษ คือ สำเนียงภาษาเงาะเห มีพูดกันมานานและมีอยู่ในกลุ่มคนไทยพุทธ ดั้งเดิมของ จังหวัดนราธิวาส ซึ่งถือเป็นเอกลักษณ์ประจำถิ่นของอำเภอตากใบ สำหรับคนไทยที่นับถือศาสนาอิสลาม จะใช้ภาษาซึ่งเรียกว่า "ภาษามลายูถิ่น" หรือเรียกว่า "ภาษายาวี" ในชีวิตประจำวันคล้ายคลึงกับภาษามลายูในประเทศมาเลเซีย อินโดนีเซีย และบรูไน

๑.๔ สัญลักษณ์จังหวัด

เป็นรูปเรือใบแล่นทางใบ ตรงกลางใบมีรูปช้างเผือกประดับเครื่องคชาภรณ์ อยู่ในวงกลม มีความหมายดังนี้

รูปเรือใบแล่นทางใบ หมายถึง ที่ตั้งอยู่ริมทะเล มีการค้าขาย การประมง และการติดต่อกับประเทศเพื่อนบ้านใกล้เคียง

ในเรือมีรูปช้างเผือกประดับเครื่องคชาภรณ์อยู่ในวงกลม หมายถึง ช้างสำคัญคู่บุญของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ชื่อว่า "พระศรีนราธิราชชกิริณี"

๑.๕ คำขวัญประจำจังหวัด

ทักษิณราชดำเนิน	ชนรักศาสนา
นราทัศน์เพลินตา	ปาโจตรึงใจ
แหล่งใหญ่แร่ทอง	ลองกองหอมหวาน

๑.๖ ต้นไม้ประจำจังหวัด

คือ ตะเคียนชันตาแมว (Balanocarpus heimit King) เป็นไม้มงคลประจำจังหวัดนราธิวาส พบมากบนภูเขาสูงในป่าเขตจังหวัดนราธิวาส เป็นไม้ยืนต้นขนาดใหญ่เนื้อไม้ใช้ในการก่อสร้างอาคารบ้านเรือน เช่น ทำเสา รอด ตง ช่อ ใช้ต่อเรือ ทำหมอนรองรางรถไฟเครื่องแต่งบ้าน เสาเขื่อน ทำเรือใบ เรือสำเภาเดินทะเล เสากระโดงเรือ ชันของไม้ชนิดนี้มีราคาสูง ใช้ผสมน้ำมันทาไม้และน้ำมันชักเงาอย่างดี ลักษณะเป็นไม้ยืนต้นสูง ๓๐-๔๐ เมตร เรือนยอดเป็นพุ่ม ลำต้นเปลาตรง เปลือกสีน้ำตาลเข้ม ล่อนเป็นสะเก็ด มีชันสีขาว ใบเดี่ยวเรียงสลับแผ่นใบรูปใบหอกหรือรูปดาบ กว้าง ๒-๔ เซนติเมตร ยาว ๘-๑๕ เซนติเมตร ปลายแหลม โคนสอบ ดอกสีขาวกลิ่นหอม ออกเป็นช่อตามง่ามใบและปลายกิ่ง ออกดอกช่วงเดือนเมษายน-มิถุนายน ผลเป็นรูปขอบขนานปลายโค้ง กว้าง ๑.๕ เซนติเมตร ยาว ๕-๗ เซนติเมตร มีกลีบเป็นกระพริบ ๕ พู หุ้มแนบอยู่ประมาณ ๑ ใน ๔ ของผล ประโยชน์ เนื้อไม้ ทนทาน แข็งแรง ใช้ในการก่อสร้าง ทำเรือสำเภาเดินทะเล เสา กระโดงเรือ ชัน มีราคาสูง ใช้ผสมน้ำมันทาไม้และน้ำมันชักเงาอย่างดี

๑.๗ ดอกไม้ประจำจังหวัด

คือ ดอกบานบุรีเหลือง (Allamanda cathartica) ต้นเป็นพุ่ม โคนลำต้นแข็ง ปลายกิ่งอ่อนโค้ง ดอกสีเหลืองสดออกเป็นช่อ ลักษณะทั่วไป เป็นไม้เถาเล็ก ใบยาวกว้างปลายแหลม ดอกคล้ายดอกผักบุ้ง สีม่วง สีเหลือง หรือสีแดงตามพันธุ์ กลิ่นหอมอ่อน ออกดอกตลอดปี

๑.๘ พระแสงราชศัสตราประจำเมืองนราธิวาส

ในรัชสมัยพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว มีพระราชดำริให้มีการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงการบริหารราชการแผ่นดินทั้งในส่วนกลางและส่วนภูมิภาคเพิ่มเติมต่อจากที่พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว สมเด็จพระบรมชนกนาถ ทรงริเริ่มไว้หลายประการ หากแต่ธรรมเนียมปฏิบัติประการหนึ่ง ที่ทรงดำเนินตามเบื้องพระยุคลบาทอย่างสืบเนื่องต่อมาคือ การเสด็จพระราชดำเนินตามหัวเมืองต่างๆ เพื่อทรงตรวจราชการและเยี่ยมเยียนราษฎรอย่างใกล้ชิด พร้อมทั้งพระราชทานพระแสงราชศัสตราประจำเมือง ให้แก่บรรดาหัวเมืองน้อยใหญ่ในคราวเดียวกัน โดยครั้งนั้น มีพระราชดำริในการเสด็จพระราชดำเนิน เลียบหัวเมืองมณฑลปักษ์ใต้ระหว่างวันที่ ๔ มิถุนายน ๒๔๔๘ - ๕ สิงหาคม ๒๔๕๘ รวมเวลา ๖๓ วัน

การเสด็จฯหัวเมืองมณฑลปักษ์ใต้ครั้งนี้นอกจากจะทรงตรวจราชการและเยี่ยมราษฎรแล้วยังทรงประกอบพระราชกรณียกิจน้อยใหญ่อีกหลายประการ อาทิ การพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์ และพระราชทานสัญญาบัตรบรรดาศักดิ์ แก่บรรดาข้าราชการผู้มีความชอบในหัวเมือง พระราชทานพระราชหัตถเลขาชนานามสกุลแก่ข้าราชการ พระราชทานธงประจำกองลูกเสือ ตลอดจนเสด็จฯ ทรงร่วมในพระราชพิธีถือน้ำพิพัฒน์สัตยาเสื่อป่าและประการสำคัญที่สุด ได้แก่ การพระราชทานพระแสงราชศัสตราสำหรับทั้ง มณฑล เมือง และจังหวัดต่างๆ หนังสือ "จดหมายเหตุเสด็จพระราชดำเนินเยี่ยมมณฑลปักษ์ใต้ของสักขี" กล่าวถึงพระราชดำรัสและรายละเอียดของการพระราชทานพระแสงราชศัสตราประจำมณฑล เมือง และจังหวัดต่างๆไว้ ดังนี้

วันที่ ๗ มิถุนายน พ.ศ. ๒๔๕๘ พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัวได้พระราชทานพระแสงราชศัสตราประจำเมืองนราธิวาส โดยมีพระราชดำรัสไว้ว่า “ขอให้พระนราภิบาลแลข้าราชการทั้งหลาย รู้สึกหน้าที่อันสำคัญในการที่ดำเนินการปกครองประชาชน เพราะเป็นการทำการต่างพระเนตรพระกรรณ ขอให้ผู้ปกครอง ใช้อำนาจในทางที่จะกระทำให้ประชาชนได้รับความร่มเย็นเป็นสุขเหมือนเป็นกิ่งสาขาของต้นโพธิ์ คือความปกครอง จงรู้สึกความรับผิดชอบให้มาก ส่วนอำนาจอย่าเข้าใจผิดว่าเป็นของสำหรับใช้ส่วนตัว แท้จริงเป็นพระราชอำนาจ แบ่งพระราชทานมาให้ใช้สำหรับปกครองประชาชน ถ้าใช้อำนาจผิดก็เหมือนไม้จงรักภักดีต่อได้ฝ่าละอองธุลีพระบาทโดยแท้จริงควรใช้อำนาจในทางเพาะปลูกความนิยมแห่งประชาชนผู้อยู่ในพระบรมโพธิสมภาร ส่วนประชาชนไม่ว่าชาติใด ภาษาใด ทรงถือว่าอยู่ในความคุ้มครองของพระองค์ทั้งสิ้น ขอให้ประชาชนเชื่อในความหมายดีของพระองค์ จงตั้งตนอยู่ในพระราชกำหนดกฎหมาย ผู้ปกครองใช้อำนาจอย่างใด ขอให้ถือเหมือนว่าเป็นพระราชอำนาจส่วนพระองค์ให้นอบน้อมเชื่อฟังต่อผู้บังคับบัญชา เหมือนเคารพนอบน้อมต่อพระองค์ความสุขความสำราญจะบังเกิดมีแก่ประชาชนทั้งหลายอนึ่ง เพื่อจะให้เป็นที่หมายแห่งการที่ได้เสด็จพระราชดำเนินมาถึงที่นี่ จึงจะพระราชทานพระแสงราชศัสตราไว้แก่เมืองบางนรา ซึ่งพระราชทานนามว่าเมืองนราธิวาส เป็นที่หมายต่างพระองค์เหมือนได้เสด็จประทับอยู่กับประชาชนชาวเมืองนราธิวาสเสมอไป”

ภาคที่ ๒ : การปกครอง การเมือง

๒.๑ การปกครอง

จังหวัดนราธิวาสแบ่งการปกครองเป็น ๑๓ อำเภอ ๗๗ ตำบล ๕๙๐ หมู่บ้าน และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ดังนี้

๑. องค์การบริหารส่วนจังหวัด จำนวน ๑ แห่ง โดยใช้พื้นที่ทั้งจังหวัด
๒. เทศบาล ๑๕ แห่ง แยกเป็นเทศบาลเมือง จำนวน ๓ แห่ง เทศบาลตำบลจำนวน ๑๒ แห่ง
๓. รูปแบบองค์การบริหารส่วนตำบล ๗๓ แห่ง

สำหรับส่วนราชการในพื้นที่ จำแนกเป็น ส่วนภูมิภาค ๓๓ หน่วยงาน ส่วนกลางประมาณ ๑๑๓ หน่วยงาน องค์กรรมหาชน ๑ หน่วยงาน องค์กรออิสระตามรัฐธรรมนูญ ๑ หน่วยงาน และรัฐวิสาหกิจ ๔๓ หน่วยงาน

ที่มา : สำนักงานส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นจังหวัดนราธิวาส

ศาลากลางจังหวัดนราธิวาสตั้งอยู่ที่ศูนย์ราชการ หมู่ที่ ๙ ตำบลโคกเคียน อำเภอเมืองนราธิวาส จังหวัดนราธิวาส เป็นอาคารคอนกรีตเสริมเหล็ก สูง ๕ ชั้น ก่อสร้างเมื่อปี พ.ศ. ๒๕๔๙ โดยใช้ยุทธศาสตร์การพัฒนาจังหวัดปีงบประมาณ ๒๕๔๙ และได้รับพระมหากรุณาธิคุณจากสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สด็จฯ วังศิลาฤกษ์ เมื่อวันที่ ๒๗ กันยายน พ.ศ. ๒๕๔๙ และทรงเป็นประธานเปิดอาคารเมื่อวันที่ ๒๓ กันยายน พ.ศ. ๒๕๕๑

สำหรับอาคารศาลากลางจังหวัดหลังเดิม ซึ่งตั้งอยู่ถนนพิชิตบำรุง อำเภอเมืองนราธิวาส (วางศิลาฤกษ์ เมื่อวันที่ ๓ เดือน พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๐๖ ขึ้น ๑๑ ค่ำ เดือน ๖ ปีเถาะ จ.ศ. ๑๓๒๕ เวลา ๑๒.๐๕ น. โดย ฯพณฯ พลเอกประภาส จารุเสถียร รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย เป็นประธาน เมื่อก่อสร้างแล้วเสร็จ ได้มีพิธีเปิดอาคารศาลากลางจังหวัด เมื่อวันที่ ๒๓ เดือน มีนาคม พ.ศ. ๒๕๐๗ ขึ้น ๑๐ ค่ำ เดือน ๕ ปีมะโรง จ.ศ. ๑๓๒๖ โดย ฯพณฯ นายทวี แรงขำ รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงมหาดไทย เป็นประธาน ปัจจุบันใช้เป็นพิพิธภัณฑสถานจังหวัดโดยมอบหมายสำนักงานวัฒนธรรม จังหวัดนราธิวาส เป็นผู้รับผิดชอบ

๒.๒ การเมือง

จังหวัดนราธิวาสมีสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจำนวน ๔ คน สมาชิกวุฒิสภาแบบเลือกตั้ง ๑ คน ที่มา : สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดนราธิวาส

ภาคที่ ๓ : เศรษฐกิจและอาชีพ

๓.๑ เศรษฐกิจ

เศรษฐกิจโดยทั่วไปของจังหวัดนราธิวาสยังคงขึ้นอยู่กับผลผลิตทางการเกษตร ซึ่งมีมูลค่า ๓๑,๖๔๐ ล้านบาท ส่วนภายนอกการเกษตรมีมูลค่า ๒๔,๒๐๑ ล้านบาท ซึ่งเมื่อรวมแล้วทำให้ผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัดปี พ.ศ. ๒๕๕๓ (Gross Provincial Product – GPP) มีมูลค่าเท่ากับ ๕๕,๘๔๑ ล้านบาท เมื่อเทียบกับปี พ.ศ. ๒๕๕๒ มีมูลค่าเท่ากับ ๔๘,๓๕๗ ล้านบาท เพิ่มขึ้น ๗,๔๘๔ ล้านบาท

โครงสร้างเศรษฐกิจจังหวัดนราธิวาส(จากข้อมูล GPP ณ ราคาประจำปีเฉลี่ยรอบ ๕ ปีที่ผ่านมา) ขึ้นอยู่กับภาคการเกษตร ภาคการศึกษา การใช้จ่ายภาครัฐ ภาคการค้า และภาคการผลิต เป็นสำคัญ ตามลำดับ อาชีพหลักด้านการเกษตร ได้แก่ การทำสวนยางพารา สวนมะพร้าว ผลไม้ต่าง ๆ การทำนา การประมง และการเลี้ยงสัตว์

GROSS PROVINCIAL PRODUCT AT CURRENT MARKET PRICES

0312 NARATHIWAT

(Millions of Baht)

	2003	2004	2005	2006r	2007r	2008r	2009p	2010p1
Agriculture	13,572	15,262	18,034	23,866	26,564	29,075	26,815	31,640
1 Agriculture, Hunting and Forestry	12,861	14,749	17,525	23,075	25,813	28,162	25,803	30,530
2 Fishing	712	513	508	791	751	913	1,013	1,110
Non-Agriculture	14,361	16,351	17,408	18,607	19,652	20,832	21,541	24,201
3 Mining and Quarrying	178	195	214	213	203	200	209	207
4 Manufacturing	1,379	1,517	1,589	1,899	2,166	2,212	1,868	2,272
5 Electricity, Gas and Water Supply	325	358	321	338	335	325	397	416
6 Construction	978	906	837	918	982	1,386	1,455	1,747
7 Wholesale and Retail Trade; Repair of Motor Vehicles, Motorcycles and Personal and Household Goods	4,081	4,468	4,432	4,271	4,416	4,531	4,296	4,283
8 Hotels and Restaurants	290	212	169	154	150	176	201	220
9 Transport, Storage and Communications	872	924	982	1,240	983	1,107	1,160	1,155
10 Financial Intermediation	362	441	510	600	577	719	707	854
11 Real Estate, Renting and Business Activities	1,238	1,259	1,282	1,292	1,295	1,292	1,335	1,289
12 Public Administration and Defence; Compulsory Social	1,490	2,081	2,711	2,971	3,164	3,039	3,547	4,729
13 Education	2,172	2,765	3,016	3,239	3,778	4,147	4,435	4,830
14 Health and Social Work	630	846	955	1,097	1,235	1,341	1,553	1,804
15 Other Community, Social and Personal Services Activities	329	343	352	338	330	319	337	357
16 Private Households with Employed Persons	37	38	38	38	39	40	41	40
Gross Provincial Product (GPP)	27,933	31,612	35,441	42,473	46,215	49,907	48,357	55,841
GPP Per capita (Baht)	39,408	44,144	49,046	58,056	62,284	66,248	63,180	71,786
Population (1,000 persons)	709	716	723	732	742	753	765	778

GROSS PROVINCIAL PRODUCT AT CONSTANT 1988 PRICES

0312 NARATHIWAT

(Millions of Baht)

	2003	2004	2005	2006r	2007r	2008r	2009p	2010p1
Agriculture	8,810	8,632	8,675	8,805	8,898	8,428	8,591	8,101
1 Agriculture, Hunting and Forestry	8,457	8,361	8,390	8,337	8,406	7,801	7,937	7,404
2 Fishing	353	271	285	468	492	626	654	697
Non-Agriculture	7,656	8,184	8,367	8,530	8,550	8,710	9,009	9,594
3 Mining and Quarrying	84	85	84	89	78	66	74	70
4 Manufacturing	714	687	686	689	732	715	695	730
5 Electricity, Gas and Water Supply	267	273	257	262	273	286	305	321
6 Construction	457	411	366	380	393	505	558	641
7 Wholesale and Retail Trade; Repair of Motor Vehicles, Motorcycles and								
Personal and Household Goods	2,276	2,378	2,291	2,120	2,135	2,067	1,983	1,974
8 Hotels and Restaurants	135	100	81	75	68	75	90	98
9 Transport, Storage and Communications	822	874	967	1,193	959	1,065	1,128	1,074
10 Financial Intermediation	200	237	263	295	278	326	321	376
11 Real Estate, Renting and Business Activities	801	836	865	889	896	915	950	936
12 Public Administration and Defence; Compulsory Social	616	786	966	979	1,020	930	1,042	1,361
13 Education	821	989	996	1,005	1,132	1,172	1,222	1,302
14 Health and Social Work	266	326	347	368	405	417	464	527
15 Other Community, Social and Personal Services Activities	180	184	183	172	166	156	164	169
16 Private Households with Employed Persons	17	17	16	16	16	16	15	15
Gross Provincial Product (GPP)	16,466	16,815	17,042	17,334	17,448	17,138	17,600	17,694

ที่มา : สำนักงานคลังจังหวัดนราธิวาส

เมื่อเปรียบเทียบผลิตภัณฑ์รายจังหวัดต่อหัวทั้ง ๗๗ จังหวัดโดยรวมกรุงเทพมหานครแล้ว จังหวัดนราธิวาสมีรายได้ประชากรหรือผลิตภัณฑ์จังหวัดต่อหัว (GPP per Capita 2010p1) เท่ากับ ๗๑,๗๘๖ บาท อยู่ในลำดับที่ ๔๔ ของประเทศ แต่หากเปรียบเทียบเฉพาะ ๑๔ จังหวัดภาคใต้ จะอยู่ลำดับที่ ๑๒ โดยลำดับที่ ๑๔ ลำดับสุดท้ายคือจังหวัดปัตตานีมีผลิตภัณฑ์จังหวัดต่อหัว (GPP per Capita 2010p1) เท่ากับ ๖๔,๑๕๗ บาท

GRP, GPP, PER CAPITA AT CURRENT MARKET PRICES AND POPULATION

IN THE YEAR 2010p1

NO.	PROVINCE	GRP 2010p1 (Millions of Baht)	POPULATION 2010p1 (1,000 Persons)	PER CAPITA 2010p1 (Baht)
1	0301 PHUKET	78,964	301	262,529
2	0304 PHANGNGA	37,546	268	139,878
3	0302 SURAT THANI	139,410	1,010	138,034
4	0305 KRABI	54,663	398	137,497
5	0308 SONGKHLA	174,301	1,464	119,041
6	0306 CHUMPHON	55,421	510	108,589
7	0303 RANONG	19,887	190	104,625
8	0311 TRANG	69,365	689	100,740
9	0309 SATUN	29,136	292	99,624
10	0310 YALA	46,098	487	94,611
11	0307 NOKHON SI THAMMARAT	139,906	1,731	80,816
12	0312 NARATHIWAT	55,841	778	71,786

ที่มา : สำนักงานคลังจังหวัดนราธิวาส

ผลิตภัณฑ์จังหวัดต่อหัว (GPP)ปี ๒๕๕๓

NO	PROVINCE	GPP PER CAPITA 2010p1 (Baht)	NO	PROVINCE	GPP PER CAPITA 2010p1 (Baht)
1	0403 RAYONG	1,052,575	39	0505 SUPHAN BURI	81,670
2	0704 SAMUT SAKHON	692,525	40	0506 SAMUT SONGKHRAM	81,581
3	0606 PHRA NAKHON SRI AYUTHAYA	620,773	41	0307 NAKHON SI THAMMARAM	80,816
4	0702 SAMUT PRAKAN	528,899	42	0405 CHANTHABURI	80,734
5	0401 CHON BURI	441,062	43	0210 NAKHON SAWAN	80,498
6	0701 BABGKOK MATROPOLIS	365,619	44	0406 NAKHON NAYOK	80,041
7	0402 CHACHOENGSAO	361,569	45	0213 UTHAI THANI	77,374
8	0703 PATHUM THANI	349,157	46	0202 LAMPANG	72,521
9	0601 SARABURI	272,467	47	0216 PHICHIT	72,149
10	0301 PHUKET	262,529	48	0203 UTTARADIT	72,009
11	0407 PRACHINBURRI	165,892	49	0312 NARATHIWAT	71,786
12	0207 LAMPHUN	160,500	50	0103 LOEI	70,127
13	0705 NAKHON PATHOM	152,225	51	0408 SA KAE0	69,091
14	0501 RATCHABURI	151,631	52	0313 PHATTHALUNG	65,750
15	0304 PHAGNGA	139,878	53	0205 CHIA RAI	65,221
16	0302 SURAT THANI	138,034	54	0314 PATTANI	64,157
17	0305 KRABI	137,497	55	0214 SUKOTHAI	61,912
18	0503 PHACHUAP KHIRI KHAN	131,574	56	0109 NAKHON RATCHASIMA	61,136
19	0504 PHETCHABURI	129,586	57	0209 PHAYAO	57,372
20	0706 NONTHABURI	127,048	58	0208 NAN	54,701
21	0212 KAM PHAENG PHET	120,164	59	0204 MAE HONG SON	53,079
22	0308 SONGKHLA	119,041	60	0102 UDON THANI	52,012
23	0602 SINGBURI	111,530	61	0105 MUKDAHAN	49,416
24	0306 CHUMPHON	108,589	62	0206 PHRAE	48,937
25	0303 RANONG	104,625	63	0108 KALASIN	47,358
26	0502 KANCHANABURI	104,022	64	0110 CHAIYAPHUM	46,922
27	0311 TRANG	100,740	65	0104 NONG KHAI	45,049
28	0309 SATUN	99,624	66	0112 UBON RATCHATHANI	44,950
29	0404 TRAT	98,632	67	0113 ROI ET	43,920
30	0605 LOP BURI	95,412	68	0116 MAHA SARAKHAM	41,593
31	0310 YALA	94,611	69	0107 SAKON NAKHON	41,581
32	0603 CHAI NAT	90,424	70	0114 BURI RAM	40,114
33	0604 ANG THONG	87,410	71	0111 YASOTHON	38,722
34	0201 CHIANG MAI	86,212	72	0106 NAKHON PHANOM	38,688
35	0215 TAK	82,997	73	0115 SURIN	38,681
36	0217 PHETCHABUN	82,902	74	0118 NONG BUA LAM PHU	36,734
37	0211 PHITSANULOK	82,817	75	0117 SI SA KET	36,142
38	0101 KHON KAEN	82,211	76	0119 AM NIT CHAREON	35,986

ที่มา : สำนักงานคลังจังหวัดนราธิวาส

ภาวะการคลังจังหวัดนราธิวาส

(๑) ผลการเก็บภาษีอากร รายหน่วยจัดเก็บประจำเดือนตุลาคม ๒๕๕๔ – มกราคม ๒๕๕๕ โดยข้อมูลจากสำนักงานสรรพากรพื้นที่นราธิวาสปรากฏผลการจัดเก็บภาษี ดังนี้

ประเภทภาษี	ผลจัดเก็บ ปีงบประมาณ ๒๕๕๕	ผลจัดเก็บ ปีงบประมาณ ๒๕๕๔	ประมาณการ ปีงบประมาณ ๒๕๕๕	สูง-ต่ำ/ปีก่อน		สูง-ต่ำ/ประมาณการ	
				เงิน	ร้อยละ	เงิน	ร้อยละ
เมืงนราธิวาส	๔๔.๐๐๒	๔๙.๓๒๕	๔๘.๐๐๒	-๕.๓๒๓	-๑๐.๗๘	-๔.๐๐๐	-๘.๓๓
สุโงโก-ลก	๒๗.๑๒๔	๒๘.๓๒๐	๓๑.๓๙๔	-๑.๑๙๖	-๔.๒๒	-๔.๒๗๐	-๑๓.๖๐
ระแงะ	๕.๒๑๕	๔.๓๙๙	๕.๑๙๗	๐.๘๑๖	๑๘.๕๕	๐.๐๑๘	๐.๓๕
รือเสาะ	๘.๒๘๙	๙.๗๕๒	๑๐.๗๙๑	-๐.๙๒๓	-๙.๔๖	-๑.๙๖๒	-๑๘.๑๘
ตากใบ	๔.๗๘๗	๕.๒๑๙	๕.๒๕๗	-๐.๔๓๒	-๘.๒๘	-๐.๔๗๐	-๘.๙๔
สุโงปาดิ	๑.๒๕๑	๑.๓๑๐	๑.๗๑๖	-๐.๐๕๙	-๔.๕๐	-๐.๔๖๕	-๒๗.๑๐
บาเจาะ	๒.๐๓๗	๒.๖๗๙	๒.๘๑๗	-๐.๖๔๒	-๒๓.๙๖	-๐.๗๘๐	-๒๗.๖๙
แว้ง	๐.๙๘๕	๑.๑๔๓	๑.๑๖๕	๐.๑๕๘	๑๓.๘๒	-๐.๑๘๐	-๑๕.๔๕
ยี่งอ	๐.๙๘๘	๑.๒๕๔	๑.๓๖๗	-๐.๒๖๖	-๒๑.๒๑	-๐.๓๗๙	-๒๗.๗๒
จะแนะ	๐.๕๑๕	๐.๗๙๔	๐.๘๖๒	-๐.๒๗๙	-๓๕.๑๔	-๐.๓๔๗	-๔๐.๒๖
เจาะไอร้อง	๒.๓๓๒	๑.๐๙๘	๒.๒๒๐	๑.๒๓๔	๑๑๒.๓๙	๐.๑๑๒	๕.๐๕
ศรีสาคร	๐.๗๒๒	๐.๖๘๕	๐.๖๔๖	๐.๐๓๗	๕.๔๐	๐.๐๗๖	๑๑.๗๖
สุคิริน	๐.๕๓๙	๐.๔๒๘	๐.๕๖๖	๐.๑๑๑	๒๕.๙๓	-๐.๐๒๗	-๔.๗๗
สพท	๐.๐๐๐	๐.๓๖๑	๐.๐๐๐	-๐.๓๖๑	-๑๐๐.๐๐	-	-
รวมสรรพากร	๙๙.๓๒๖	๑๐๖.๗๖๗	๑๑๒.๐๐๐	-๗.๔๔๑	-๖.๙๗	-๑๒.๖๗๔	-๑๑.๓๒
หน่วยงานอื่น	๘๒.๑๘๑	๗๒.๘๔๓	๗๘.๖๕๘	๙.๓๓๘	๑๒.๘๒	๓.๕๒๓	๔.๔๘
รวมทั้งสิ้น	๑๘๑.๕๐๗	๑๗๙.๖๑๐	๑๙๐.๖๕๘	๑.๘๙๗	๑.๐๖	-๙.๑๕๑	-๔.๘๐

หมายเหตุ: หน่วยล้านบาท

ที่มา : สำนักงานสรรพากรพื้นที่นราธิวาส

(๑๗)

(๒) ผลการจัดเก็บภาษีสรรพสามิตโดยข้อมูลจากสำนักงานสรรพสามิตพื้นที่นราธิวาส ปรากฏผลการจัดเก็บ
ภาษีสรรพสามิต ดังนี้

ประเภทรายได้	เก็บได้จริง	เก็บได้ปีที่แล้ว	เปรียบเทียบปีที่แล้ว สูง/ต่ำ		เป้าหมาย	เปรียบเทียบเป้าหมาย สูง/ต่ำ	
			จำนวน	ร้อยละ		จำนวน	ร้อยละ
๑.น้ำมัน-ผลิตภัณฑ์น้ำมัน	๑,๐๕๔,๕๐๑.๐๐	๗๙๐,๑๘๘.๑๐	๒๖๔,๓๑๒.๙๐	๓๓.๔๕	๐.๐๐	๑,๐๕๔,๕๐๑.๐๐	๐.๐๐
๒.ยาสูบ	๐.๐๐	๐.๐๐	๐.๐๐	๐.๐๐	๐.๐๐	๐.๐๐	๐.๐๐
๓.สุรา	๖๗๑,๘๕๗.๐๐	๖๕๒,๕๑๓.๐๐	๑๙,๓๔๔.๐๐	๒.๙๖	๖๘๖,๐๐๐.๐๐	-๑๔,๑๔๓.๐๐	-๒.๐๖
๔.เบียร์	๐.๐๐	๐.๐๐	๐.๐๐	๐.๐๐	๐.๐๐	๐.๐๐	๐.๐๐
๕.รถยนต์	๐.๐๐	๖๘,๔๔๐.๐๐	๖๘,๔๔๐.๐๐	-๑๐๐	๐.๐๐	๐.๐๐	๐.๐๐
๖.เครื่องดื่ม	๑๘๖,๓๑๐.๒๐	๑๒๘,๓๖๐.๕๕	๕๖,๘๔๙.๖๕	๔๔.๐๒	๑๓๔,๐๐๐.๐๐	๕๒,๓๑๐.๒๐	๓๙.๐๔
๗.เครื่องไฟฟ้า	๐.๐๐	๐.๐๐	๐.๐๐	๐.๐๐	๐.๐๐	๐.๐๐	๐.๐๐
๘.รถจักรยานยนต์	๓๔,๓๒๖.๐๐	๐.๐๐	๓๔,๓๒๖.๐๐	๐.๐๐	๐.๐๐	๓๔,๓๒๖.๐๐	๐.๐๐
๙.แบตเตอรี่	๐.๐๐	๐.๐๐	๐.๐๐	๐.๐๐	๐.๐๐	๐.๐๐	๐.๐๐
๑๐.สถานบริการ-สนามม้า	๐.๐๐	๐.๐๐	๐.๐๐	๐.๐๐	๐.๐๐	๐.๐๐	๐.๐๐
๑๑.สถานบริการ-สนาม กอล์ฟ	๑๗,๔๖๑.๐๐	๑๕,๒๓๕.๐๐	๒,๒๒๖.๐๐	๑๔.๖๑	๑๔,๐๐๐.๐๐	๓,๔๖๑.๐๐	๒๔.๗๒
๑๒.ผลิตภัณฑ์เครื่องหอม และเครื่องสำอาง	๐.๐๐	๐.๐๐	๐.๐๐	๐.๐๐	๐.๐๐	๐.๐๐	๐.๐๐
๑๓.แก้วและเครื่องแก้ว	๐.๐๐	๐.๐๐	๐.๐๐	๐.๐๐	๐.๐๐	๐.๐๐	๐.๐๐
๑๔.พรม	๐.๐๐	๐.๐๐	๐.๐๐	๐.๐๐	๐.๐๐	๐.๐๐	๐.๐๐
๑๕.ไฟ	๐.๐๐	๐.๐๐	๐.๐๐	๐.๐๐	๐.๐๐	๐.๐๐	๐.๐๐
๑๖.เรือ	๐.๐๐	๐.๐๐	๐.๐๐	๐.๐๐	๐.๐๐	๐.๐๐	๐.๐๐
๑๗.สารทำลายชั้น บรรยากาศ	๐.๐๐	๐.๐๐	๐.๐๐	๐.๐๐	๐.๐๐	๐.๐๐	๐.๐๐
๑๘.หินอ่อน-หินแกรนิต	๐.๐๐	๐.๐๐	๐.๐๐	๐.๐๐	๐.๐๐	๐.๐๐	๐.๐๐
๑๙.ไนท์คลับและดิสโก้เทค	๒๐๙,๙๘๑.๐๐	๒๑๘,๖๓๓.๐๐	-๘,๖๕๒	-๓.๙๖	๒๒๘,๐๐๐	-๑๘,๐๑๙	-๗.๙๐
๒๐.สถานอาบน้ำหรืออบตัว และนวด	๐.๐๐	๐.๐๐	๐.๐๐	๐.๐๐	๐.๐๐	๐.๐๐	๐.๐๐
๒๑.การออกสลากกินแบ่ง	๐.๐๐	๐.๐๐	๐.๐๐	๐.๐๐	๐.๐๐	๐.๐๐	๐.๐๐
๒๒.กิจการโทรคมนาคม	๐.๐๐	๐.๐๐	๐.๐๐	๐.๐๐	๐.๐๐	๐.๐๐	๐.๐๐
๒๓.รายได้เบ็ดเตล็ด	๔,๕๑๕,๒๐๔.๗๐	๓,๗๐๓,๓๔๐.๙๗	๘๑๑,๘๖๓.๗๓	๒๑.๙๒	๓,๖๘๓,๑๐๐.๐๐	๘๓๒,๑๐๔.๗๐	๒๒.๕๙
รวมทั้งสิ้น	๖,๖๘๙,๖๔๐.๙๐	๕,๕๗๗,๗๑๐.๖๒	๑,๑๑๑,๙๓๐.๒๘	๑๙.๙๔	๔,๗๔๕,๑๐๐.๐๐	๑,๙๔๔,๕๔๐.๙๐	๔๐.๙๘

ที่มา : สำนักงานสรรพสามิตพื้นที่นราธิวาส

งบประมาณที่ได้รับจัดสรร เปรียบเทียบ ๓ ปี

ปีงบประมาณ	งบประจำปี	งบลงทุน	รวม
๒๕๕๓	๗,๐๘๒.๗๙	๓,๑๘๒.๐๒	๑๐,๖๙๑.๘๑
๒๕๕๔	๘,๗๕๓.๘๗	๓,๘๖๗.๐๑	๑๒,๖๒๐.๘๘
๒๕๕๕	๘,๓๘๒.๓๔*	๒,๓๐๙.๕๙*	๑๐,๖๙๑.๙๓*

หน่วย : ล้านบาท

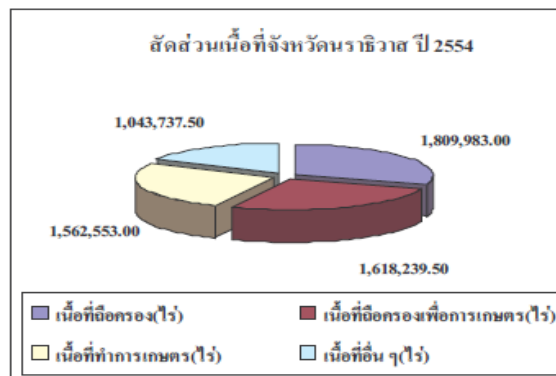
ที่มา : สำนักงานคลังจังหวัดนราธิวาส

(*ข้อมูล ณ. ๑๐ สิงหาคม ๒๕๕๕)

๓.๒ อาชีพของประชากร

๓.๒.๑ ภาคเกษตรกรรม

จังหวัดนราธิวาสมีเนื้อที่ทั้งหมด ๒,๘๕๓,๗๒๐.๕๐ ไร่ แบ่งเป็นเนื้อที่ถือครอง ๑,๘๐๙,๙๘๓ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๖๓.๓๕ ของเนื้อที่ทั้งหมด ในจำนวนนี้เป็นเนื้อที่ถือครองเพื่อการเกษตร ๑,๖๑๘,๒๓๙.๕๐ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๕๖.๗๑ ของเนื้อที่ทั้งหมด และในจำนวนเนื้อที่ถือครองเพื่อการเกษตรเป็นเนื้อที่ทำการเกษตรจำนวน ๑,๕๖๒,๕๕๓ ไร่ หรือร้อยละ ๕๔.๗๕ ของเนื้อที่ทั้งหมดและเนื้อที่อื่นๆ จำนวน ๑,๐๔๓,๗๓๗.๕๐ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๓๖.๕๗ ของเนื้อที่ทั้งหมดในปีการเพาะปลูก พ.ศ.๒๕๕๔ พื้นที่การเพาะพืชเศรษฐกิจที่สำคัญ (ที่มา : ข้อมูลพื้นฐานการเกษตรจังหวัดนราธิวาส ปี ๒๕๕๔) ดังนี้

ข้อมูลอาชีพภาคการเกษตร

ประเภท ภาคการเกษตร	พื้นที่เพาะปลูก (ไร่)	ผลผลิตต่อไร่ (ก.ก.)	ผลผลิตรวม (ตัน)	ราคาจำหน่ายประมาณ (บาทต่อกิโลกรัม)
๑. ยางพารา	๙๗๘,๓๗๐	๒๓๔	๑๙๕,๔๕๖.๔๓	๑๐๔.๐๐
๒. ข้าวนาปี	๑๑๒,๖๘๘	๓๙๑	๔๒,๕๒๙.๘๗	๑๒.๐๐
๓. ลองกอง	๗๕,๘๘๑	๓๗๗	๔,๒๕๑.๐๐	๒๒.๐๐
๔. ปาล์มน้ำมัน	๔๔,๖๘๖	๑,๔๘๕	๓๕,๘๒๘.๘๒	๔.๒๓
๕. มะพร้าว	๔๐,๘๐๘	๕๗๑	๒๒,๐๓๒.๐๐	๑๔.๐๐
๖. เงาะ	๓๒,๑๑๔	๔๕๗	๓,๖๕๘.๒๒	๑๓.๐๐
๗.ทุเรียน	๓๑,๙๖๒	๘๑๓	๘,๕๐๓.๒๙	๒๓.๐๐
๘. มังคุด	๒๕,๕๔๑	๔๐๖	๒,๒๒๔.๐๐	๑๔.๐๐
๙. สลิขะ	๒,๘๑๓	๘๖๐	๒,๐๖๘.๖๒	๓๘.๐๐
๑๐. พืชไร่และพืชผัก	๑๗,๒๙๕	๑,๘๖๒	๓๒,๒๐๓.๗๗	๑๒.๐๐

ที่มา : สำนักงานเกษตรจังหวัดนราธิวาส

(ข้อมูล ณ ๒๗ สิงหาคม ๒๕๕๕)

๓.๒.๑.๑ พืชที่สำคัญ

(๑) **ยางพารา** เป็นพืชเศรษฐกิจที่สำคัญอันดับหนึ่งของจังหวัดในปี ๒๕๕๔ เนื้อที่ปลูกทั้งจังหวัด ๙๗๘,๓๗๐ ไร่ โดยผลผลิตรวมทั้งจังหวัด ๑๙๕,๔๕๖.๔๓ เมล็ดผลผลิต ๒๓๔ กิโลกรัม ต่อไร่ อำเภอที่ปลูกยางพารามากที่สุด ได้แก่ อำเภอศรีสาคร อำเภอเรือเสาะ อำเภोजะแนะ ตามลำดับ

(๒) **ข้าวนาปี** เนื้อที่ถือครองการทำนา รวมทั้งจังหวัด จำนวน ๑๖๒,๙๓๑ ไร่ แบ่งเป็นเนื้อที่ทำนาจริง ๑๑๒,๖๘๘ ไร่ เนื้อที่นาร้าง ๖๔,๐๕๓ ไร่ โดยผลผลิตรวมทั้งจังหวัดประมาณ ๔๒,๕๒๙.๘๗ ตัน ผลผลิตต่อไร่ทั้งจังหวัด ๓๕๑ กิโลกรัม อำเภอที่ทำนามากที่สุด ได้แก่ อำเภอดากใบ อำเภอบาเจาะ และอำเภอ รือเสาะ ตามลำดับ

(๓) **ลองกอง** เป็นพืชเศรษฐกิจที่เป็นเอกลักษณ์และสร้างชื่อเสียงให้กับจังหวัดนราธิวาส นอกเหนือจากการสร้างรายได้อย่างมากแต่ละปีให้แก่เกษตรกรเจ้าของสวน โดยในปี ๒๕๕๔ จังหวัดนราธิวาส มีเนื้อที่ปลูกทั้งจังหวัด ๗๕,๘๘๑ ไร่ ผลผลิตต่อไร่ทั้งจังหวัด ๓๗๗ กิโลกรัม อำเภอที่ปลูกลองกองมากที่สุด ได้แก่ อำเภอระแงะ อำเภอสุไหงปาดี และอำเภอศรีสาคร ตามลำดับ

(๔) **ปาล์มน้ำมัน** เนื้อที่ปลูกทั้งจังหวัด ๔๔,๖๘๕.๕๐ ไร่ ผลผลิตรวมทั้งจังหวัด ๓๕,๘๒๘.๘๒ ตัน ผลผลิตต่อไร่ทั้งจังหวัด ๑,๕๘๕ กิโลกรัม อำเภอที่ปลูกปาล์มน้ำมันมากที่สุด ได้แก่ อำเภอเมืองนราธิวาส อำเภอเจาะไอร้อง อำเภอบาเจาะ ตามลำดับ

(๕) **มะพร้าว** เนื้อที่ปลูก ทั้งจังหวัด ๔๐,๘๐๘ ไร่ ผลผลิตรวมทั้งจังหวัด ๒๒,๐๓๒ ตัน ผลผลิตต่อไร่ทั้งจังหวัด ๕๗๑ กิโลกรัม อำเภอที่ปลูกมะพร้าวมากที่สุด ได้แก่ อำเภอดากใบ อำเภอเมืองนราธิวาส อำเภอบาเจาะ ตามลำดับ

(๖) **เงาะ** เนื้อที่ปลูก ทั้งจังหวัด ๓๒,๑๑๔ ไร่ ผลผลิตรวมทั้งจังหวัด ๓,๖๕๘.๒๒ ตัน ผลผลิตต่อไร่ ทั้งจังหวัด ๔๕๗ อำเภอที่ปลูกเงาะมากที่สุด ได้แก่ อำเภอระแงะ อำเภอสุไหงปาดี อำเภอสุคิริน ตามลำดับ

(๗) **ทุเรียน** เนื้อที่ปลูก ทั้งจังหวัด ๓๑,๙๖๒ ไร่ ผลผลิตรวมทั้งจังหวัด ๘,๕๐๓.๒๙ ตัน ผลผลิตต่อไร่ ทั้งจังหวัด ๘๑๓ กิโลกรัม อำเภอที่ปลูกทุเรียนมากที่สุด ได้แก่ อำเภอระแงะ อำเภอศรีสาคร และอำเภอสุไหงปาดี ตามลำดับ

(๘) **มังคุด** เนื้อที่ปลูก ทั้งจังหวัด ๒๕,๕๔๑ ไร่ ผลผลิตรวมทั้งจังหวัด ๒,๒๒๔ ตัน ผลผลิตต่อไร่ ทั้งจังหวัด ๔๐๖ กิโลกรัม อำเภอที่ปลูกมังคุดมากที่สุด ได้แก่ อำเภอสุไหงปาดี อำเภอระแงะ และอำเภอแว้ง ตามลำดับ

(๙) **สละ** เนื้อที่ปลูก ทั้งจังหวัด ๒,๘๑๓ ไร่ ผลผลิตรวมทั้งจังหวัด ๒,๐๖๘.๖๒ ตัน ผลผลิตต่อไร่ ทั้งจังหวัด ๘๖๐ กิโลกรัม อำเภอที่ปลูกสละมากที่สุด ได้แก่ อำเภอระแงะ อำเภอสุไหงปาดี ตามลำดับ

(๑๐) **พืชไร่และพืชผัก** เนื้อที่ปลูกพืชไร่ทั้งจังหวัด ๖,๐๙๖ ไร่ ผลผลิตรวมทั้งจังหวัด ๑๔,๑๘๕.๖๕ ตัน ทำรายได้ให้กับจังหวัดมูลค่าประมาณปีละ ๑๒๔.๓๘ ล้านบาท พืชไร่ที่เกษตรกรนิยมปลูกมากที่สุด ได้แก่ อ้อย สับปะรด มันเทศ มันสำปะหลัง ถั่วลิสง และ ถั่วปันทิ ตามลำดับและอำเภอที่มีการเกษตรปลูกพืชไร่มากที่สุด ได้แก่ อำเภอระแงะ อำเภอรือเสาะ และอำเภอ สุไหงโก-ลก ตามลำดับ

เนื้อที่ปลูกพืชผักทั้งจังหวัด ๑๑,๑๙๙ ไร่

ผลผลิตรวมทั้งจังหวัด ๑๘,๐๑๘.๑๒ตัน ทำรายได้ให้กับจังหวัดมูลค่าประมาณปีละ ๒๔๘.๒๕ ล้านบาท พืชผักที่เกษตรกรนิยมปลูกมากที่สุด ได้แก่ แตงโม ข้าวโพดหวาน ถั่วฝักยาว แตงกวาและอำเภอที่มีการปลูกพืชผักมากที่สุด ได้แก่ อำเภอระแงอำเภอมืองนราธิวาสและอำเภอดากใบ

๓.๒.๑.๒ ด้านปศุสัตว์

เกษตรกรที่เลี้ยงสัตว์เศรษฐกิจในจังหวัดนราธิวาสที่ขึ้นทะเบียนไว้กับกรมปศุสัตว์ จำนวน ๓๐,๑๗๒ ครัวเรือน สัตว์เลี้ยงประกอบด้วย โค กระบือ แพะ แกะ สุกร ไก่ เป็ด และสัตว์อื่นๆ เช่น ช้าง ม้า ห่าน ไก่ วงว นกกระทา ส่วนใหญ่เป็นการเลี้ยงเพื่อบริโภคในครัวเรือนและที่เหลือจึงขายเป็นรายได้เสริมซึ่งถือว่าสอดคล้องกับวิถีชีวิตตามภูมิสังคมคตินิยมขนบธรรมเนียมประเพณีการดำรงชีพในภูมิภาคนี้ทำให้สัตว์เลี้ยงมีปริมาณไม่เพียงพอกับความต้องการบริโภคต้องอาศัยการนำเข้าจากจังหวัดภาคใต้ตอนบนหรือภาคอื่น

(๑) โคเนื้อ ส่วนใหญ่เป็นโคพันธุ์พื้นเมืองและปัจจุบันเริ่มเลี้ยงโคเนื้อพันธุ์ลูกผสมจำนวนมากและมีแนวโน้มที่จะมีมากกว่าโคพันธุ์พื้นเมือง เนื่องจากการเลี้ยงในระยะเวลาสั้นกว่าและการนำเข้ามาจากที่อื่นโดยนิยมเลี้ยงในลักษณะโคมัน (เป็นการขุนโคให้อ้วนแล้วขายโดยมิได้มองถึงสภาพของคุณภาพเนื้อ) มีปริมาณทั้งหมด ๖๑,๑๐๘ ตัว จำนวนเกษตรกร ๑๕,๐๔๖ ราย

(๒) กระบือ ส่วนใหญ่เป็นการเลี้ยงปล่อยตามธรรมชาติในพื้นที่ป่าพรุ โดยให้ผสมพันธุ์กันเองตามธรรมชาติเป็นพันธุ์กระบือปลักทั้งหมด สำหรับอำเภอที่มีการเลี้ยงจำนวนมากได้แก่ อำเภอดากใบ อำเภอ สุโหงโก-ลก อำเภอบาเจาะและอำเภออิงอ จำนวนทั้งหมด๕,๙๗๖ ตัวจำนวนเกษตรกร ๑๑๕ ราย

(๓) สุกร พื้นที่เลี้ยงมากได้แก่ อำเภอสุโหงโก-ลก อำเภอดากใบ อำเภอเมืองนราธิวาส และอำเภอสุโหงปาดี มีจำนวน ๗,๖๘๖ ตัว เกษตรกร ๔๐๘ รายส่วนใหญ่เป็นเกษตรกรรายย่อยเลี้ยงขายในพื้นที่เขตหมู่บ้าน และอำเภอของตนเอง ซึ่งไม่เพียงพอต่อการบริโภคต้องนำเข้าจากท้องที่อื่น

(๔) แพะ แกะ เป็นสัตว์เลี้ยงที่คู่กับวิถีชีวิตของพี่น้องชาวไทยมุสลิมในจังหวัดนราธิวาสแต่เป็นการเลี้ยงแบบปล่อยตามธรรมชาติเพื่อใช้ประโยชน์ในการประกอบพิธีกรรมทางศาสนาสังคมและวัฒนธรรมซึ่งปัจจุบันจังหวัดได้ให้ความสำคัญและส่งเสริมให้มีการเลี้ยงเพิ่มมากขึ้นเพื่อสนองความต้องการของประชากรในพื้นที่ สำหรับปริมาณแพะ แกะ ในพื้นที่จังหวัดนราธิวาสมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นทั้งนี้ เนื่องจากได้ส่งเสริมการเลี้ยงพร้อมด้วยมีโครงการต่างๆที่รัฐให้การสนับสนุนเช่น โครงการแพะฮาลาล โครงการแพะเชิงพาณิชย์ และแกะฮาลาล เป็นต้น จำนวนแพะในพื้นที่จังหวัดนราธิวาส๒๘,๐๕๐ ตัวจำนวนเกษตรกร ๕,๔๖๑ รายจำนวนแกะ ๒,๖๔๖ ตัว จำนวนเกษตรกร ๔๖๒ ราย

(๕) ไก่ เกษตรกรส่วนใหญ่เลี้ยงเพื่อบริโภคในครัวเรือน เป็นการเลี้ยงแบบหลังบ้านและที่เหลือจึงจำหน่ายซึ่งปัจจุบันไก่พันธุ์พื้นเมืองเป็นที่นิยมและความต้องการของตลาดเป็นอย่างมาก สำหรับปริมาณการเลี้ยงไก่ สามารถแบ่งได้ดังนี้ ไก่พื้นเมืองจำนวน ๕๐๔,๖๑๑ ตัวเกษตรกร ๒๕,๙๙๔ ราย ไก่เนื้อ จำนวน ๗๙,๐๖๔ ตัวจำนวนเกษตรกร ๔๓๔ ราย

(๖) เป็ดส่วนใหญ่เป็นเป็ดเทศหรือเป็ดขาวโดยเลี้ยงแบบปล่อยหลังบ้านตามธรรมชาติ เลี้ยงไว้เพื่อบริโภคภายในครัวเรือน ที่เหลือจึงจำหน่ายโดยปริมาณการเลี้ยงเป็ดแบ่งเป็ดเทศจำนวน ๑๗๓,๒๑๘ ตัว เกษตรกร ๑๒,๐๒๕ ราย เป็ดไข่ ๔๐,๘๘๕ ตัว เกษตรกร ๒,๗๕๗ ราย

๓.๒.๑.๓ ด้านประมง

จังหวัดนราธิวาสมีราษฎรที่ประกอบอาชีพประมงจำนวน ๘,๓๕๓ครัวเรือน มีพื้นที่ที่มีศักยภาพในการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำประมาณ ๖,๐๐๐ไร่ ซึ่งกระจายทั้ง ๑๓ อำเภอ โดยทั่วไปราษฎรในพื้นที่จังหวัดนราธิวาสมีความสนใจในการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำทั้งด้านการเพาะเลี้ยงปลาน้ำจืดการเพาะเลี้ยงปลาน้ำกร่อยและการเลี้ยงกุ้งทะเล โดยปลาน้ำจืดที่นิยมเลี้ยงได้แก่ ปลาดุก ปลานิล ปลาตะเพียน ปลาทับทิม ปลาแรด ปลายี่สก ปลาจระเม็ดน้ำจืดและปลาสร้อย ปลาน้ำกร่อยที่นิยมเลี้ยงได้แก่ ปลากระพงขาว ปลากระพงแดง และปลากระรัง(เก๋า) ส่วนกุ้งทะเลที่นิยมเลี้ยงได้แก่ กุ้งขาวและกุ้งกุลาดำ

การทำการประมงทะเลในปัจจุบันส่วนใหญ่จะทำบริเวณชายฝั่ง ในเขตท้องที่อำเภอเมืองนราธิวาสและอำเภอตากใบ โดยมีพื้นที่ความยาวชายฝั่ง ๕๙ กิโลเมตร มีราษฎรที่ประกอบอาชีพทำการประมงทะเลจำนวน ๓,๓๒๑ ครัวเรือน ๑๒,๗๗๑ คน เรือประมงจังหวัดนราธิวาสมีทั้งหมด ๑,๓๑๖ ลำ โดยมีประเภทเรือทำการประมงดังนี้ เรือประมงพื้นบ้าน จำนวน ๑,๒๖๔ ลำ เรือประมงพาณิชย์ จำนวน ๕๒ ลำ **ประมงทะเล** ด้านการทำประมงทะเล โดยรวมหดตัว เป็นผลจากเดือนนี้เป็นช่วงฤดูมรสุม ประกอบกับอุปทานสัตว์ทะเลได้รับผลกระทบจากภาวะโลกร้อน ทำให้ปริมาณสัตว์น้ำที่ขึ้นท่า ณ ท่าเทียบเรือประมงนราธิวาสในเดือนนี้ จำนวน ๑,๓๘๖.๑๐ ตัน หดตัวร้อยละ ๓๑.๕๑ เมื่อเทียบกับเดือนเดียวกันในปีที่ผ่านมา หากยังคงเพียงพอต่อความต้องการบริโภค ส่งผลให้ราคาสัตว์น้ำขึ้นท่าส่วนใหญ่ทรงตัว และบางประเภทปรับตัวลดลง ได้แก่ ปลาทุ และ กุ้ง ดังนั้นมูลค่าสัตว์น้ำขึ้นท่า ณ ท่าเทียบเรือประมงนราธิวาส มีจำนวน ๕๔.๓๕ ล้านบาท เมื่อเทียบกับเดือนเดียวกันในปีที่ผ่านมาหดตัวร้อยละ ๓๑.๒๓

๓.๒.๒ นอกภาคเกษตรกรรม

๓.๒.๒.๑ เหมืองแร่และย่อยหิน

แร่ที่สำคัญได้แก่ หินแกรนิตและดินขาว ข้อมูล ณ เดือนมิถุนายน ๒๕๕๕ ปริมาณการผลิตแร่หินแกรนิต ณ เดือนมิถุนายน ๒๕๕๕ มีจำนวน ๔๕,๑๖๕.๖๐ เมตริกตัน หดตัวร้อยละ ๓๗.๗๗ เมื่อเทียบกับเดือนเดียวกันในปีที่ผ่านมาเนื่องจากไม่มีโครงการก่อสร้างของภาครัฐบาลเข้ามาสนับสนุน ในส่วนของดินขาว ณ เดือนมิถุนายน ๒๕๕๕ มีจำนวน ๕๙๐ เมตริกตัน ขยายตัวร้อยละ ๔๗.๕ เนื่องจากปริมาณความต้องการอุปสงค์ของตลาดยังมีอย่างต่อเนื่อง สอดคล้องกับการขยายตัวของการก่อสร้าง

๓.๒.๒.๒ อุตสาหกรรมการผลิต

มีประชากรที่ประกอบธุรกิจโรงงานแยกตามหมวดอุตสาหกรรมโดยในปี พ.ศ.๒๕๕๒ มีโรงงานที่ได้รับอนุญาตประกอบกิจการ จำนวน ๔ โรง เงินลงทุน ๓๐,๖๐๐,๐๐๐ บาท คนงานจำนวน ๑๖ คน แยกประกอบกิจการ จำนวน ๑๙ โรง เงินลงทุน ๙๐,๗๖๕,๕๐๐ บาท คนงาน ๑๙๑คน เมื่อเทียบกับปี พ.ศ.๒๕๕๓ โรงงานที่ได้รับอนุญาตประกอบกิจการ ๒ โรง เงินลงทุน ๒,๐๕๐,๐๐๐บาท คนงาน ๗๙ คน

ภาคอุตสาหกรรมการผลิตโดยรวมชะลอตัวพิจารณาจากผลการจัดเก็บภาษีมูลค่าเพิ่มอุตสาหกรรมเมื่อเทียบกับเดือนเดียวกันในปีที่ผ่านมา ขยายตัวร้อยละ ๓๑.๒๕ ในอัตราที่ลดลงจากร้อยละ ๓๓.๕๙ ในเดือนที่ผ่านมาจากการชะลอตัวของกิจกรรมผลิตสำคัญของจังหวัดคือโรงเลื่อยทำไม้ แปรสภาพไม้ ขณะเดียวกันปริมาณการใช้ไฟฟ้าในภาคอุตสาหกรรมขยายตัวร้อยละ ๗.๐๕ในอัตราที่ลดลงจากร้อยละ ๑๓.๒๙ ในเดือนที่ผ่านมา สำหรับด้านการลงทุน และในเดือนนี้ ยังไม่มีการแจ้งประกอบกิจการ

จำนวนโรงงาน ข้อมูล ณ วันที่ ๑๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๕ มีจำนวน ๒๓๒ โรง เงินลงทุน ๑,๙๘๙,๕๘๗,๔๔๐บาท จำนวนคนงานรวมทั้งสิ้น ๓,๓๗๑ คน จำนวนคนงานชาย ๒,๑๕๐ คน คนงานหญิง ๓,๓๗๑ คน

๓.๒.๒.๓ **การบริการและการท่องเที่ยว** การบริการและการท่องเที่ยวชะลอตัว พิจารณาจากผลการจัดเก็บภาษีมูลค่าเพิ่มของโรงแรม ภัตตาคาร ธุรกิจท่องเที่ยวเมื่อเทียบกับเดือนเดียวกันในปีที่ผ่านมาหดตัวร้อยละ ๑๖.๗๖ จากที่ขยายตัวร้อยละ ๔๙.๕๑ ในเดือนที่ผ่านมา อย่างไรก็ตามปริมาณการใช้ไฟฟ้าของโรงแรมขยายตัวเล็กน้อยร้อยละ ๗.๓๕ หากพิจารณาจำนวนนักท่องเที่ยว ชาวต่างประเทศเดินทางผ่านด่านตรวจคนเข้าเมืองจังหวัดนราธิวาส มีจำนวน ๒๗,๑๑๘ คน ขยายตัวร้อยละ ๑๐๕.๔๕ ต่อเนื่องจากร้อยละ ๖๙.๕๒ ในเดือนที่ผ่านมา เนื่องจากตรงกับช่วงเทศกาลฮารีรายอของชาวมุสลิม เดินทางเข้ามาเยี่ยมเยียนและพักค้างคืนกับญาติ พี่น้องในไทย และบางส่วนเดินทางผ่านเพื่อไปท่องเที่ยวจังหวัดสงขลาเกือบกับฐานจำนวนนักท่องเที่ยวในช่วงเดียวกันปีที่ผ่านมาต่ำ เพราะได้รับผลกระทบจากการชะลอตัวของเศรษฐกิจการบริการและการท่องเที่ยวชะลอตัว พิจารณาได้จากภาษีมูลค่าเพิ่มของโรงแรม ภัตตาคาร ธุรกิจท่องเที่ยว และจำนวนนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศเดินทางผ่านด่านตรวจคนเข้าเมืองจังหวัดนราธิวาส เมื่อเทียบกับไตรมาสเดียวกันในปีที่ผ่านมา หดตัวร้อยละ ๗.๔๙ และ ๘๑.๑๔ ตามลำดับ ในขณะที่ปริมาณการใช้ไฟฟ้า ของโรงแรมเพิ่มขึ้นเล็กน้อยร้อยละ ๒.๐๙

๓.๒.๒.๔ **แรงงาน** ในเดือนมิถุนายน ๒๕๕๕ สำหรับผู้มีงานทำทั้งสิ้นจำนวน ๔๐๘,๕๔๕ คน ส่วนใหญ่ทำงานนอกภาคการเกษตร จำนวน ๒๒๘,๗๖๔ คน โดยทำงานในสาขา การขายส่ง การขายปลีก การซ่อมแซมยานยนต์ รถจักรยานยนต์ ของใช้ส่วนบุคคลและของใช้ในครัวเรือนมากที่สุดจำนวน ๖๔,๕๙๙ คน และในสาขาการก่อสร้างจำนวน ๓๗,๙๒๙ คน ตามลำดับ ส่วนที่เหลือกระจายไปตามอาชีพอื่นๆ การว่างงาน มีจำนวนผู้ว่างงานทั้งสิ้น จำนวน ๓,๗๓๐ คน ซึ่งแบ่งออกเป็นเพศชาย จำนวน ๑,๒๐๒ คน และเพศหญิง จำนวน ๒,๕๒๘ คนอัตราค่าจ้างขั้นต่ำวันละ ๒๓๙.๔ บาทเริ่มตั้งแต่วันที่ ๑เมษายน๒๕๕๕ เป็นต้นไป

ภาคที่ ๔ : การศึกษา สังคม และประเพณี

๔.๑ การศึกษา

จังหวัดนราธิวาสมีการจัดการศึกษาหลายระดับ แยกเป็นในส่วนที่รัฐบาลดำเนินการคือตั้งแต่ระดับก่อนประถมศึกษา ประถมศึกษา มัธยมศึกษาตอนต้น ตอนปลาย อาชีวศึกษา ไปจนถึงระดับอุดมศึกษา ซึ่งมีสถานศึกษา ๒ แห่งที่เปิดสอนคือ มหาวิทยาลัยนราธิวาสราชนครินทร์ ในระดับปริญญาตรี ปริญญาโท และวิทยาลัยชุมชนนราธิวาส ซึ่งเปิดสอนในระดับต่ำกว่าปริญญา อีกทั้งยังมีโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม สถาบันการศึกษาปอเนาะ และศูนย์การศึกษาประจำมัสยิด(ตาดีกา) จำแนกตามเขตพื้นที่การศึกษาทั้ง ๓ เขต ในจังหวัด ดังตาราง ต่อไปนี้

จำนวนสถานศึกษาของรัฐ ในและนอกระบบ

ที่	ประเภทสถานศึกษา	นธ.๑	นธ.๒	นธ.๓	รวม
ในระบบของรัฐ					
๑	การศึกษาขั้นพื้นฐาน(สพท.)	-	-	-	-
	๑.๑ การศึกษาประถมศึกษา	๑๔๙	๑๑๘	๗๕	๓๔๒
	๑.๒ การศึกษามัธยมศึกษา	-	-	-	-
๒	อาชีวศึกษา	-	๑	-	๑
๓	อุดมศึกษา	-	-	-	-
๔	โรงเรียนราชประชานุเคราะห์	-	-	๑	๑
๕	องค์การบริหารส่วนจังหวัด	-	-	-	-
๖	โรงเรียนเทศบาล	-	๔	-	๔
๗	โรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน	๓	๑	๑	๕
๘	โรงเรียนกีฬา	-	-	-	-
๙	ศูนย์การศึกษาพิเศษ	-	-	-	-
๑๐	โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัย	-	-	-	-
๑๑	วิทยาลัยการสาธารณสุข	-	-	-	-
๑๒	วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี	-	-	-	-
ที่	ประเภทสถานศึกษา	นธ.๑	นธ.๒	นธ.๓	รวม
นอกระบบของรัฐ					
๑	ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัด	-	-	-	-
๒	ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอ	-	-	๓	๓
๓	ศูนย์วิทยาศาสตร์เพื่อการศึกษา	-	-	-	-
๔	ศูนย์ฝึกและพัฒนาอาชีพ	-	-	-	-
๕	วิทยาลัยชุมชน	-	-	-	-
๖	มหาวิทยาลัยสงฆ์	-	-	-	-
๗	โรงเรียนปริยัติธรรม	-	-	-	-

จำนวนสถานศึกษาเอกชนในและนอกระบบ

ที่	ประเภทสถานศึกษา	นธ.๑	นธ.๒	นธ.๓	รวม
เอกชนในระบบ					
๑	สามัญศึกษา	-	-	๒	๒
๒	อาชีวศึกษา	-	-	๙	๙
๓	ศาสนาอิสลามควบคู่วิชาสามัญ	-	-	๑	๑
๔	โรงเรียนการกุศล	-	-	-	-
๕	อุดมศึกษาเอกชน	-	-	-	-
เอกชนนอกระบบ					
๖	สอนศาสนาอย่างเดียว	-	-	-	-
๗	สถาบันศึกษาปอเนาะ	-	-	๑๒	๑๒
๘	ศูนย์การศึกษาอิสลามประจำมัสยิด (ตาดีกา)	-	-	๑๗๖	๑๗๖

สำหรับจำนวนนักเรียน ครู และบุคลากรทางการศึกษา ปรากฏตามตาราง โดยไม่รวมนักศึกษา ครู และบุคลากรทางการศึกษาของวิทยาลัยชุมชนราธิวาสและมหาวิทยาลัยนราธิวาสราชนครินทร์จำแนกนักเรียน

ที่	เขตพื้นที่การศึกษา	จำนวนนักเรียน					รวม
		ก่อนประถม	ช่วงชั้นที่๑	ช่วงชั้นที่๒	ช่วงชั้นที่๓	ช่วงชั้นที่๔	
๑	นราธิวาส เขต ๑	๘,๓๖๘	๑๓,๕๒๗	๑๒,๙๒๘	๑,๐๘๘	-	๓๕,๙๑๑
๒	นราธิวาส เขต ๒	๖,๗๑๕	๑๒,๔๑๗	๑๑,๓๕๖	๑,๕๖๗	-	๓๒,๐๕๕
๓	นราธิวาส เขต ๓	-	๘,๒๑๘	๗,๖๕๔	๑,๒๕๒	-	๑๗,๑๒๔
๔	สพม.เขต ๑๕	-	-	-	๖,๓๑๘	๕,๙๒๓	๑๒,๒๔๑
	รวม	๑๕,๐๘๓	๓๔,๑๖๒	๓๑,๙๔๘	๑๐,๒๒๕	๕,๙๒๓	๙๗,๓๓๑

จำนวนครูและบุคลากรการศึกษา จำแนกตามวุฒิการศึกษาระดับปริญญาตรี(วิชาเอก)

ที่	เขตพื้นที่การศึกษา	ภาษาไทย	คณิตศาสตร์	วิทยาศาสตร์	สังคมศึกษา	สุขศึกษา	ศิลปะ	การงานอาชีพ	ภาษาต่างประเทศ	อื่น ๆ	รวม
๑	นราธิวาส เขต ๑	๑๔๑	๙๓	๑๓๓	๑๑๗	๖๘	๓๒	๒๓	๑๒๘	๑,๐๘๕	๑,๘๒๐
๒	นราธิวาส เขต ๒	๑๔๔	๗๗	๑๒๙	๙๒	๘๒	๕๘	๑๑๐	๑๑๒	๗๖๓	๑,๕๖๗
๓	นราธิวาส เขต ๓	๙๓	๙๘	๑๐๘	๗๑	๖๔	๓๔	๗๒	๑๐๐	๔๑๒	๑,๐๕๒
๔	สพม. เขต ๑๕	๗๔	๘๔	๑๑๑	๗๗	๔๒	๓๔	๘๕	๘๖	๑๗	๖๑๐
	รวมทั้ง ๓ เขต	๔๕๒	๓๕๒	๔๘๑	๓๕๗	๒๕๖	๑๕๘	๒๙๐	๔๒๖	๒,๒๗๗	๕,๐๔๙

ที่มา : สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานราธิวาส เขต ๑,๒ และ๓

๔.๒ ประเพณีที่สำคัญ

๔.๒.๑ ประเพณีของชาวไทยพุทธ

๑.๑ ประเพณีชิงเปรต การชิงเปรตเป็นประเพณีเนื่องในเทศกาลเดือนสิบของชาวไทยที่นับถือศาสนาพุทธโดยจัดในวัดทุกวัดในวันแรม ๑๔ ค่ำ หรือ ๑๕ ค่ำ เดือน ๑๐ โดยทำร้านจัดสำหรับอาหารคาวหวาน ไปวางเพื่ออุทิศส่วนกุศลไปให้เปรตชน (ปู่ ย่า ตา ยาย และบรรพบุรุษ ที่ล่วงลับไปแล้ว) ร้านที่วางอาหารเรียกว่า *ร้านเปรต* สร้างไว้กลางวัด ยกเสาสูง ๔ เสาบ้าง เสาเดียวบ้าง และนิยมจัดทำร้านเปรต ๒ ร้าน โดยแบ่งออกเป็นร้านเสาสูง สำหรับคนหนุ่มที่มีกำลังวังชาในการปีนป่าย อีกร้านเป็นเสาเตี้ยสูงแค่เอว สำหรับให้เด็กและผู้หญิง ได้แย่งชิงเพื่อความสนุกสนาน บนร้านเปรตจะมีสายสิญจน์วงล้อมไว้รอบและต่อยาวไปจนถึงที่พระสงฆ์นั่งทำพิธีกรรม เมื่อทำพิธีเสร็จแล้ว จะมีผู้ตระขึงให้สัญญาณ บรรดาผู้มาร่วมทำบุญก็จะเข้าไปแย่งชิงของอาหารคาวหวานที่อยู่บนร้านเปรตอย่างสนุกสนาน ซึ่งเรียกกันว่า *ชิงเปรต*

๑.๒ ประเพณีบังกุลบัว การบังกุลบัวคือการทำบุญระลึกถึงญาติที่ล่วงลับไปแล้ว และนำกระดูกมาบรรจุไว้ในบัว (ที่บรรจุอัฐิ) ประจำหมู่บ้าน ในแต่ละวัดหรือบัวประจำตระกูล มีขึ้นระหว่างเดือน ๕ แรม ๑ ค่ำ ของทุกปีเป็นต้นไป ถือเป็นการชุมนุมญาติของแต่ละหมู่บ้านตำบล โดยเมื่อถึงวันบังกุลบัวญาติพี่น้องลูกหลาน ที่ไปประกอบอาชีพหรือไปอยู่ต่างถิ่น จะพร้อมใจกันกลับบ้าน เพื่อทำบุญในวันนี้ และจะมีการทำความสะอาดตกแต่งบัว บางที่เรียกประเพณีนี้ว่า *ทำบุญรดน้ำบัว*

๑.๓ ประเพณีลาซัง ลาซัง เป็นประเพณีประจำปีของชาวไทยพุทธแถวอำเภอตากใบ เรียกว่า *ลัมซัง* กินขนมจีน ประเพณีเกิดขึ้นเนื่องจากความเชื่อเรื่องทีนา เรื่องแม่โพสพ โดยเชื่อว่าถ้าจัดทำพิธีนี้แล้วจะทำให้นาข้าวปีต่อไปงอกงาม ให้ผลผลิตสูง เพราะชาวนารู้คุณเจ้าทีนาและแม่โพสพ หลังจากเก็บเกี่ยวข้าวเสร็จแล้ว ผู้นำชุมชนก็จะกำหนดวัน *ลัมซัง* พร้อมนิมนต์พระจากวัดใกล้ๆ ๓-๕ รูป เพื่อทำพิธีทางศาสนาหลังเสร็จพิธีแล้ว ชาวนานำขนมจีนมาถวายพระ เมื่อพระฉันเสร็จ ผู้มาร่วมงานก็จะร่วมรับประทานอาหารคือ ขนมจีนร่วมกัน ในภาคบ่ายจะมีกิจกรรมการละเล่นต่างๆเป็นการสนุกสนาน เช่น ชักคะเย่อ แอ้ชิงรู ชนวัว (ปัจจุบันไม่ค่อยจัดแล้ว) ตีไก่ เล่นไฟ เล่นลูกกอล์ฟ (ลูกเต่า) เล่นโป ในบางตำบลของอำเภอตากใบ เช่น พร่อน เกาะสะท้อนโฆษิต จะจัดเป็นเทศกาลประจำปี มีภาพยนตร์ หนังสืตละ และการเล่นอื่นๆในภาคกลางคืนด้วย

๑.๔ ประเพณีลากพระ ลากพระหรือชักพระ จะกระทำกันหลังจากวันมหาปวารณาหรือวันออกพรรษา ๑ วัน คือตรงกับวันแรม ๑ ค่ำ เดือน ๑๑ พุทธศาสนิกชนจะพร้อมใจกันอาราธนาพระพุทธรูปขึ้นประดิษฐานบนบุษบกที่วางอยู่เหนือรถหรือล้อเลื่อน แล้วแห่แหนชักลากไปตามถนนไปรวมกัน ณ จุดที่นัดหมายอาจจะเป็นวัดใดวัดหนึ่งหรือสถานที่ที่ผู้จัดงานกำหนดไว้ รถหรือล้อเลื่อนนั้น ชาวนามักเรียกว่า *เรือพระ* ปกติจะตกแต่งเป็นรูปเรือ โดยใช้คนลากเชือกเป็น ๒ สาย บนเรือพระจะมีคนตีโพน การตีโพนนั้นเพื่อปลุกใจให้ชาวบ้านกระตือรือร้นมาร่วมพิธีลากพระ และเรียกให้ชาวบ้านที่อยู่แนวถนนได้มาร่วมพิธีเท่าที่มีเวลา อาจจะเพียงช่วงระยะทาง ๑๐-๒๐ เมตร และร่วมทำบุญตามศรัทธา เมื่อเรือพระแต่ละลำเดินทางไปถึงจุดนัดหมายก็จะมีพิธีกรรม

และกิจกรรม โดยชาวบ้านจะนำอาหารถวายพระสงฆ์ที่มาพร้อมกับเรือพระ หรือพระสงฆ์ที่ชาวบ้านนิมนต์มาเพื่อร่วมงานลากพระ เมื่อพระฉันเสร็จแล้ว ชาวนาก็จะร่วมรับประทานอาหารและร่วมกิจกรรมเพื่อความสนุกสนานและความสามัคคี กิจกรรมที่จัดในงานประเพณีลากพระ ได้แก่ การประกวดเรือพระ การแข่งขันตีโพนหรือกลองใหญ่ แข่งขันชั้ดตัม แข่งขันกีฬาพื้นบ้าน

๑.๕ ประเพณีกินวาน หมายถึง การให้वानขอให้เพื่อนบ้านมาช่วยกันลงแรงทำงานอย่างใดอย่างหนึ่ง เพื่อให้งานหนักหรืองานเร่งด่วนสำเร็จลุล่วงทันการโดยผู้ที่ร่วมลงแรงไม่คิดค่าแรง งานบางอย่างอาจผลัดเปลี่ยนช่วยกันทำเป็นบ้านๆไปเช่นเดียวกับทางภาคกลางที่เรียกว่า *ลงแขก* การให้วานใช้วิธีบอกกล่าวกันด้วยวาจา ผู้ให้วานอาจจะไปบอกด้วยตนเองหรือมอบหมายให้คนอื่นไปบอกแทนจึงเรียกการให้วานนี้ว่าออกปาก และถือเป็นประเพณีที่เจ้าภาพจะต้องเลี้ยงอาหารผู้มาร่วมลงแรง ผู้ที่ไปร่วมจึงมักใช้คำว่า *ไปกินวาน* ซึ่งปัจจุบันประเพณีนี้ กำลังสูญหายไปเนื่องจากมีเครื่องจักรกลมาทำหน้าที่แทนแรงคนจึงยังคงหลงเหลืออยู่ในกลุ่มเครือญาติ เพื่อนสนิทกลุ่มเล็กหรือในกลุ่มคนยากจนที่ไม่มีกำลังที่จะจัดซื้อเครื่องมือกล

๔.๒.๒ ประเพณีของชาวไทยมุสลิม

๒.๑ มาแกบูโละ “มาแกบูโละ” เป็นภาษาท้องถิ่น แปลว่า “กินเหนียว” ประเพณีการกินเหนียวของชาวไทยที่นับถือศาสนาอิสลาม จะใช้ในหลายโอกาส เช่น แต่งงานและเข้าสู่หนัด คำว่า “กินเหนียว” มีใจว่าเจ้าของจะบริการอาหารเฉพาะข้าวเหนียวเท่านั้น แต่เป็นการเลี้ยงอาหารธรรมดาทั่วไปนั่นเอง

๒.๒ การเข้าสู่หนัด เป็นหลักการของศาสนาอิสลาม อันเกี่ยวเนื่องกับเรื่องความสะอาด คือการขลิบผิวหนังหุ้มส่วนปลายอวัยวะเพศชายหรือเรียกตามภาษาท้องถิ่นว่า “มาโชะยาวิ” ซึ่งจะทำให้แก่เด็กชาย ที่มีอายุระหว่าง ๒ - ๑๐ ปี ส่วนการจัดเลี้ยงอาหารในวันเข้าสู่หนัดถือว่าเป็นประเพณีอย่างหนึ่ง

๒.๓ วันฮารีรายอ มีอยู่ ๒ วันคือ

๒.๓.๑ วันอิฎิ้ลฟิตรี หรือที่เรียกว่า วันฮารีรายอพอซอ เป็นวันเฉลิมฉลองเนื่องจากการสิ้นสุดการถือศีลอดในเดือนรอมฎอน เป็นการกลับเข้าสู่สภาพเดิม คือ สภาพที่ไม่ต้องอดอาหาร ไม่ต้องอดน้ำ ฯลฯ อีกต่อไป ซึ่งตรงกับวันที่หนึ่งของเดือนเซาวาล เป็นเดือนที่ ๑๐ ทางจันทรคติ และทางราชการกำหนดให้เป็นวันหยุดราชการใน ๔ จังหวัดชายแดนภาคใต้ (ยกเว้นสงขลา) ๑ วัน

๒.๓.๒ วันอิฎิ้ลอัชฮา หรือที่เรียกว่า วันฮารีรายอหัจญ์ หมายถึงวันเฉลิมฉลองเนื่องในวันเชือดสัตว์พลีเป็นทานบริจาคอาหารแก่คนยากจนและประชาชนทั่วไป ซึ่งตรงกับวันที่ ๑๐ ของเดือนซุลฮิจญะ เป็นเวลาเดียวกับการประกอบพิธีหัจญ์ ณ นครเมกกะของมุสลิมทั่วโลก ดังนั้น ชาวไทยมุสลิมจึงนิยมเรียกวันตรุษนี้ว่า วันอีดใหญ่หรือวันรายอหัจญ์ และทางราชการได้กำหนดให้เป็นวันหยุดราชการใน ๔ จังหวัดชายแดนภาคใต้ (ยกเว้นจังหวัดสงขลา) ๑ วัน

๒.๔ วันเมาลิด *เมาลิด* เป็นภาษาอาหรับ แปลว่า เกิด ที่เกิด หรือวันเกิด ซึ่งหมายถึงวันสมภพของ นบีมุฮัมมัด ตรงกับวันที่ ๑๒ ของเดือนรอบีอุลอาวาลหรือเดือนที่ ๓ ตามปฏิทินอาหรับวัน*เมาลิด* นอกจากจะเป็นวันเฉลิมฉลองเนื่องในวันสมภพของ นบีมุฮัมมัด(ช.ล) แล้ว ยังเป็นการรำลึกถึงวันที่ท่านลี้ภัยจากนครเมกกะไปสู่นครมาดีนะห์และเป็นวันมรณกรรมของท่านอีกด้วยซึ่งตรงกันทั้งสามวันกิจกรรมต่างๆในวันเมาลิด ได้แก่ การอัญเชิญคัมภีร์ อัน-กุรอ่าน การแสดงปาฐกถาธรรม การแสดงนิทรรศการ การเลี้ยงอาหาร ฯลฯ

๒.๕ วันอาชูรอ *อาชูรอ* เป็นภาษาอาหรับ หมายถึงวันที่ ๑๐ ของเดือนมุฮัรรอนซึ่งเป็นเดือนทางศักราชอิสลาม ในสมัย ท่าน *นบีนุฮ* ได้เกิดน้ำท่วมใหญ่ยังความเสียหายแก่ทรัพย์สินไร่นาของประชาชนทั่วไป ทำให้เกิดการขาดอาหารบริโภค จึงประกาศให้ผู้ที่มีสิ่งของที่เหลือพอจะรับประทานได้ ให้เอามากองรวมกัน เนื่องจากต่างคนต่างมีของคนละอย่างไม่เหมือนกัน ท่าน*นบีนุฮ* ให้เอาของเหล่านั้นมากวนเข้าด้วยกันสาวกของท่านก็ได้รับประทานอาหารโดยทั่วกันและเหมือนกัน ในสมัยท่าน *นบีมุฮัมมัด (ศ็อล)* ได้เกิดเหตุการณ์ท่านองเดียวกันขณะที่กองทหารของท่านกลับจากการรบที่ บาดัร ปรากฏว่าทหารมีอาหารไม่พอกิน ท่าน *นบีมุฮัมมัด(ศ็อล)* จึงใช้วิธีการของท่าน *นบีนุฮ* โดยให้ทุกคนเอาข้าวของที่รับประทานได้มากวนเข้าด้วยกัน แล้วแบ่งกันในหมู่ทหาร

ภาคที่ ๕ : วิสัยทัศน์และยุทธศาสตร์การพัฒนาจังหวัด

๕.๑ วิสัยทัศน์จังหวัดนราธิวาส

วิสัยทัศน์เป็นภาพฝัน และเส้นทางที่องค์กรจะใช้เข็มทิศนำทางสู่ความสำเร็จในอนาคต ซึ่งจากการวิเคราะห์ภารกิจ ปัจจัยแห่งความสำเร็จ ได้กำหนดแนวคิดและนิยามความหมายของวิสัยทัศน์ในการพัฒนาจังหวัดดังนี้

“เศรษฐกิจก้าวหน้า นราน่าอยู่ สันติสุข”

๕.๒ พันธกิจ (Mission)

พันธกิจ คือ ภารกิจโดยหน้าที่ และภารกิจตามวิสัยทัศน์ที่องค์กรให้พันธสัญญาว่าจะใช้เป็นกรอบดำเนินงาน ซึ่งจากการศึกษาพบว่าพันธกิจมี ๓ พันธกิจ ดังนี้

๕.๒.๑ สร้างมูลค่าเพิ่มให้กับผลผลิตภาคเกษตร นอกภาคเกษตร อุตสาหกรรมต่อเนื่องและการค้าระหว่างประเทศ

๕.๒.๒ สร้างความรู้ความเข้าใจให้แก่ประชาชนในการนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้เพื่อยกระดับคุณภาพชีวิตสู่มาตรฐาน

๕.๒.๓ สร้างความเชื่อมั่นในความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินและเชื่อมั่นในอำนาจรัฐ

๕.๓ เป้าประสงค์ (Goal)

เป้าประสงค์เป็นผลสัมฤทธิ์ในอนาคตที่องค์กรมุ่งหวังจะให้บรรลุผลในแต่ละประเด็นยุทธศาสตร์ เป็นผลสัมฤทธิ์สำคัญที่บ่งบอกว่าพันธกิจบรรลุผลสัมฤทธิ์ และจังหวัดนราธิวาสได้พัฒนาไปในทิศทางของวิสัยทัศน์ตามที่กำหนดไว้ ซึ่งประกอบด้วย ๓ เป้าประสงค์ ดังนี้

๕.๓.๑ ผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัดภาคการเกษตรและมูลค่าสินค้าและบริการระหว่างประเทศเพิ่มขึ้น

๕.๓.๒ ประชาชนมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้นตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

๕.๓.๓ ประชาชนมีความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินและเชื่อมั่นในอำนาจรัฐ

๕.๔ ประเด็นยุทธศาสตร์ (Strategic Issue)/กลยุทธ์

จากการวิเคราะห์สถานการณ์ และปัญหาความต้องการของจังหวัด จังหวัดนราธิวาส จึงได้กำหนดประเด็นยุทธศาสตร์ และกลยุทธ์ ตามลำดับความสำคัญ ดังนี้

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ ๑ : ส่งเสริมการผลิตภาคเกษตร นอกภาคเกษตรและอุตสาหกรรมต่อเนื่อง และการค้าระหว่างประเทศ

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ ๒ : การพัฒนาคุณภาพชีวิตตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ ๓ : การพัฒนาและเสริมสร้างสันติสุขในพื้นที่

ประเด็นยุทธศาสตร์	เป้าประสงค์	กลยุทธ์
๑. ส่งเสริมการผลิตภาคเกษตร น อ ก ภ า ค เกษตร และ อุตสาหกรรมต่อเนื่อง และการค้าระหว่างประเทศ	๑.๑ ผลิตภัณท์มวลรวม จังหวัดภาคการเกษตรและมูลค่าสินค้าและบริการระหว่างประเทศเพิ่มขึ้น	๑.๑ พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานขยายฐานการผลิต และการตลาดด้านการเกษตรให้เชื่อมโยงกับ อุตสาหกรรมแปรรูป ๑.๒ พัฒนาเกษตรกร กลุ่มเกษตรกร ผู้ประกอบการ และกลุ่มผู้ผลิตสินค้าชุมชนให้มีศักยภาพด้านการ ผลิต การแปรรูป การตลาด และการเข้าถึงแหล่ง เงินทุนเพิ่มขึ้น ๑.๓ การพัฒนาศักยภาพผู้ประกอบการ สินค้า และบริการ โดยเฉพาะอย่างยิ่งทรัพยากรมนุษย์ใน พื้นที่ ให้เอื้อต่อการส่งออกสินค้าและบริการ ระหว่างประเทศ ๑.๔ เร่งรัดพัฒนาพื้นที่ด้านพรมแดน ให้มีความ พร้อมต่อการค้าสินค้าและบริการ และการ ปรับปรุงโครงข่ายคมนาคมขนส่งเพื่อเชื่อมโยง ระหว่างประเทศ ๑.๕ ส่งเสริมการท่องเที่ยว และบริการในพื้นที่ อย่างครบวงจร
๒. การพัฒนาคุณภาพชีวิตตาม แนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง	๒.๑ ประชาชนมีคุณภาพ ชีวิตที่ดีขึ้นตามแนว ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง	๒.๑ เสริมสร้างความรู้ ความเข้าใจแก่ประชาชน พัฒนาและแก้ไขปัญหา ความยากจน การศึกษา สาธารณสุข และทรัพยากรธรรมชาติสิ่งแวดล้อม ตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ๒.๒ การขยายผลโครงการตามแนวพระราชดำริ และการประยุกต์ใช้ในพื้นที่ ๒.๓ สนับสนุนและส่งเสริมให้มีการอนุรักษ์ ป่าไม้ พื สัตว์ หัตถ์งาน ประเพณี ศิลปวัฒนธรรม ภูมิปัญญา และศาสนา ๒.๔ สนับสนุนและส่งเสริมการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรม ของเยาวชน และประชาชน และข้าราชการ ๒.๕ สนับสนุนและส่งเสริมให้ประชาชนใช้พลังงาน ทดแทนตามศักยภาพ ที่มีอยู่ในพื้นที่

ประเด็นยุทธศาสตร์	เป้าประสงค์	กลยุทธ์
๓. การพัฒนาและเสริมสร้างสันติสุขในพื้นที่	๓.๑ ประชาชนมีความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินและเชื่อมั่นในอำนาจรัฐ	๓.๑ ส่งเสริมความเข้มแข็งของชุมชนเมือง หมู่บ้าน ให้มีส่วนร่วมและช่วยตนเองในการรักษาความสงบเรียบร้อยในชุมชนและหมู่บ้าน ๓.๒ ส่งเสริมมาตรการรักษาความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินการอำนวยความสะดวก ความเป็น ธรรมและเสริมสร้างความสมานฉันท์ ๓.๓ พัฒนาประสิทธิภาพเจ้าหน้าที่ของรัฐให้มีความเข้มแข็งและขีดความสามารถในการปฏิบัติหน้าที่ ๓.๔ ส่งเสริมและพัฒนาด้านการศึกษาของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนา อิสลาม ศูนย์การเรียนศาสนาอิสลามที่มีสยิด ตาดีกา สถาบันปอเนาะ และโรงเรียนเอกชน ๓.๕ ส่งเสริมและพัฒนาด้านกีฬาให้ได้มาตรฐานและมีคุณภาพในระดับ ความเป็นเลิศและระดับอาชีพร

ภาคที่ ๖ : สถานที่ท่องเที่ยวจังหวัดนราธิวาส

อำเภอเมืองนราธิวาส

พุทธอุทยานเขากง (วัดเขากง - พระพุทธทักษิณมิ่งมงคล)

มีเนื้อที่ ๑๔๒ ไร่ ตั้งอยู่ที่ตำบลลำภู จากตัวเมืองใช้เส้นทางนราธิวาส- ระแงะ(ทางหลวงหมายเลข๔๐๕๕)ประมาณ ๙ กิโลเมตร จะมองเห็นวัดเขากงและพระพุทธรูปทักษิณมิ่งมงคลสีทอง ปางปฐมเทศนา ขัดสมาธิ-เพชรอยู่บนยอดเขา เป็นศิลปะสกุลช่างอินเดียตอนใต้ เริ่มสร้างเมื่อปี พ. ศ. ๒๕๐๙ แล้วเสร็จในปี พ.ศ.๒๕๑๒ องค์พระเป็นคอนกรีตเสริมเหล็กประดับ ด้วยโมเสกสี-ทอง หน้าตักกว้าง ๑๗ เมตร ความสูงวัดจากพระเศียร - บัวตูม ถึงบัวใต้พระเพลา ๒๔ เมตร จัดเป็นพระพุทธรูปกลางแจ้งที่งดงามและใหญ่ที่สุดในภาคใต้ เนินเขาถูกถัดไปมีเจดีย์สี่ริมหามายา ซึ่งเป็นทรงระฆังเหนือซุ้มประตูทั้ง ๔ ทิศ มีเจดีย์รายประดับอยู่ ภายในประดิษฐานพระพรหม บนยอดสุดบรรจุพระบรมสารีริกธาตุอันศักดิ์สิทธิ์ เนินเขาถัดไปอีกลูกหนึ่งเป็นที่ตั้งของอุโบสถ ผนังด้านนอกทั้งสี่ด้านประดับด้วยกระเบื้องดินเผาแกะสลัก ด้านหลังเป็นรูปช้างหมอบถวายดอกบัว หน้าบันเป็นรูปนักรบมีเทวดาถือคนโทถวาย

มัสยิดกลาง (เก่า) หอนาฬิกา

มัสยิดกลางหลังเก่านี มีชื่อว่ามัสยิดมูมอียะห์ หรือมัสยิดรายอ ตั้งอยู่ทางเหนือของตัวเมืองห่างจากศาลากลางจังหวัดขึ้นไปตามถนนพิชิตบำรุงก่อนถึงหอนาฬิกาเล็กน้อย เป็นมัสยิดไม้แบบสุมาตราสร้างขึ้นตั้งแต่ปี พ. ศ. ๒๔๘๑ เป็นมัสยิดเก่าแก่คู่บ้านคู่มืองนราธิวาส และเป็นที่ตั้งของสุสานเจ้าเมืองเก่า คือ พระยาภูผาภักดี ตามปกติมัสยิดกลางประจำจังหวัดจะมีเพียงแห่งเดียวเท่านั้น แต่เนื่องจากมัสยิดแห่งนี้ค่อนข้างคับแคบ จึงได้มีการสร้างมัสยิดหลังใหม่ขึ้นบริเวณปากแม่น้ำบางนรา อย่างไรก็ตามประชาชนในพื้นที่ยังคงเลื่อมใสศรัทธาในมัสยิดหลังเก่าอยู่มัสยิดแห่งนี้จึงดำรงฐานะเป็นมัสยิดกลางสืบต่อไป และทำให้นราธิวาสมีมัสยิดกลางประจำจังหวัดด้วยกันถึง ๒ แห่ง

มัสยิดกลาง (ใหม่)

ตั้งอยู่ที่บ้านบางนรา ก่อนถึงหาดนราทัศน์ เป็นสถานที่ประกอบศาสนกิจของชาวไทยที่นับถือศาสนาอิสลาม มัสยิดกลางนราธิวาสนี้สร้างขึ้นเมื่อปี พ. ศ. ๒๕๒๔ เป็นมัสยิดกลางประจำจังหวัดแห่งที่ ๒ สร้างเป็นอาคาร ๓ ชั้น แบบอาหรับ ชั้นล่างจะเป็นห้องประชุมใหญ่ ห้องทำละหมาดอยู่ ๒ ชั้นบน ยอดเป็นโดมขนาดใหญ่ มีหอสูงสำหรับส่งสัญญาณอาซานเรียกขามุสลิมเข้ามาละหมาด

ชายหาดนราทัศน์

เป็นหาดทรายขาวสะอาดยาวประมาณ ๕ กิโลเมตร ไปสิ้นสุดที่ปลายแหลมด้านปากแม่น้ำบางนรา ซึ่งใช้เป็นสถานที่จัดการแข่งขันเรือกอล์ฟและที่จัดขึ้นเป็นประจำทุกปี แนวสนทำให้บรรยากาศริมทะเลร่มรื่นมากขึ้น ชาวบ้านนิยมมาพักผ่อนหย่อนใจกันที่นี่ ใกล้ๆ กันมีหมู่บ้านชาวประมงตั้งกระจายตามริมแม่น้ำบางนรา และบริเวณเชิงอ่าวมีเรือกอล์ฟและของชาวประมงจอดอยู่มากมาย อยู่เลยจากตัวเมืองนราธิวาสไปตามถนนสายพิชิตบำรุง ประมาณ ๑ กิโลเมตร

นักท่องเที่ยวสามารถใช้บริการรถจักรยานยนต์ รถสามล้อถีบ หรือรถสองแถวเล็กจากตัวเมืองนราธิวาสไปยังหาดนราทัศน์ได้สะดวก

พระตำหนักทักษิณราชินีเวศน์

ตั้งอยู่บนเขาตันหยง ตำบลกะลุวอเหนือ ด้านริมทะเลใกล้กับอ่าวมะนาว ห่างจากตัวจังหวัดนราธิวาส ตามทางหลวงแผ่นดินหมายเลข ๔๐๘๔ (นราธิวาส- ตากใบ) เป็นระยะทาง ๘ กิโลเมตร มีเนื้อที่ประมาณ ๓๐๐ ไร่ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช (รัชกาลที่ ๙) โปรดเกล้าฯ ให้ก่อสร้างขึ้น เมื่อ พ. ศ. ๒๕๑๖ ภายในเขตพระราชฐานประกอบด้วย พระตำหนักของพระบาท สมเด็จพระเจ้าอยู่หัว สมเด็จพระนางเจ้าพระบรมราชินีนาถ และ

ของพระบรมวงศานุวงศ์ ตกแต่งด้วยพันธุ์ไม้นานาชนิดทำให้มีบรรยากาศร่มรื่น ยังมีศูนย์ศิลปาชีพ ซึ่งเป็นแหล่งฝึกงานพร้อมทั้งจำหน่ายเครื่องปั้นดินเผาและเซรามิก เปิดให้นักท่องเที่ยวเข้าชมได้ทุกวันระหว่างเวลา ๐๘.๓๐ – ๑๖.๓๐ น. เว้นเฉพาะช่วงที่ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ และสมเด็จพระนางเจ้าพระบรมราชินีนาถ พร้อมด้วยพระบรมวงศานุวงศ์เสด็จพระราชดำเนินแปรพระราชฐานมาประทับแรมเท่านั้น ซึ่งปกติจะเป็นช่วงเดือนตุลาคม- ธันวาคม การเดินทาง สามารถนั่งรถโดยสารประจำทางเส้นทางที่ไปอำเภอตากใบ และลงรถที่หน้าพระตำหนักได้เลย

อุทยานแห่งชาติอ่าวมะนาว – เขาตันหยง

ตั้งอยู่หมู่ที่ ๑ ตำบลกะลุวอเหนือ ตามทางหลวงหมายเลข ๔๐๘๔ (นราธิวาส- ตากใบ) ประมาณ ๓ กิโลเมตร และมีทางแยกไปสู่อีก ๓ กิโลเมตร เป็นชายหาดที่ยาวต่อเนื่องจากชายฝั่งทะเลด้านตะวันออกของจังหวัดปัตตานี เป็นโค้งอ่าวเชื่อมต่อกัน ความยาวประมาณ ๔ กิโลเมตร มีหาดหินคันสลับโค้งหาดเป็นระยะ ด้านหนึ่งติดพระตำหนักทักษิณราชินีเวสต์ บริเวณริมหาดมีสวนรุกขชาติและทิวสนร่มรื่นเหมาะแก่การพักผ่อน มีเส้นทางศึกษาธรรมชาติป่าชายหาด (beach forest) ระยะทางประมาณ ๑ กิโลเมตร พันธุ์ไม้ที่พบจะเป็นไม้ที่ชอบความแห้งแล้ง เช่น จักทะเล มะนาวผี เตยทะเล (ผลมีหน้าตาคล้าย-สับปะรด) เป็นต้น

ศูนย์ศึกษาการพัฒนาพิกุลทอง

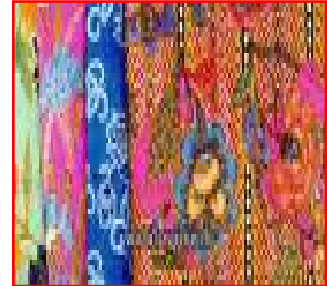
จัดตั้งขึ้นเพื่อสนองพระราชดำรินิพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ ที่จะเป็นแหล่งรวมการศึกษาในสาขาวิชาต่างๆ ทั้งนี้ เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาที่ดินทำกินแก่ราษฎรในพื้นที่แบบเบ็ดเสร็จ

คือ วิเคราะห์ ทดลอง ทดสอบการปลูกพืช เลี้ยงสัตว์ ให้ข้อมูลวิชาการ และฝึกอบรมการเกษตร เนื้อที่ศูนย์ทั้งหมด ๑,๗๔๐ ไร่ ถูกแบ่งเป็น อาคารสำนักงาน แปลงสาธิต และแปลงวิจัยทดลองในพื้นที่ป่าพรุ โครงการในพระราชดำริ เช่น โครงการแก้มลิงดิน คือการทดลองทำให้ดินในนาข้าวเปรี้ยวที่สุด และหาวิธีแก้ไข เพื่อที่จะนำไปปรับใช้กับดินเปรี้ยวในพื้นที่ต่างๆได้ทุกที่ โครงการอื่นๆของศูนย์ เช่น โครงการเกษตรทฤษฎีใหม่ที่น่าสนใจ ปรับใช้ให้เข้ากับสภาพพื้นที่นี้ซึ่งมีน้ำมากพออยู่แล้วการทดลองปลูกปาล์มน้ำมันที่ขึ้นในดินอินทรีย์จัดมีโรงงานอุตสาหกรรมขนาดเล็กครบวงจร โดยร่วมกับมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ ที่เข้ามาดูแลผลิตภัณฑ์จากปาล์มน้ำมัน เช่น น้ำมันที่สกัดได้จากปาล์ม สบู่ เนย ส่วนหนึ่งขายให้คนงาน และส่วนหนึ่งจำหน่ายภายนอก โรงงานปศุสัตว์ทำปอก๊าซชีวภาพจากมูลวัว การทดลองนำระกำหวานมาปลูกเป็นพืชแซมในสวนยางพารา เป็นต้น และนอกจากนี้ศูนย์ยังเปิดศูนย์ฝึกอบรมงานหัตถกรรมจากกระจูดและใบปาล์มน้ำมันในวันเวลาราชการ การมาศึกษาหาความรู้ที่นี้ยังได้ความเพลิดเพลินไปด้วย ดังพระราชดำริที่จะให้การมาดูงานที่นี้เหมือนการมาพักผ่อนหย่อนใจในสวนสาธารณะ โดยศูนย์ฯ ตั้งอยู่ระหว่างบ้านพิกุลทองและบ้านโคกสยา ตำบลกะลุวอเหนือ ห่างจากพระตำหนักทักษิณราชินีเวสต์ ประมาณ ๑ กิโลเมตร และห่างจากตัวเมืองนราธิวาสตามทางหลวงแผ่นดินหมายเลข ๔๐๘๔ นราธิวาส- ตากใบ ระยะทาง ๘ กิโลเมตร

(๓๓)

หมู่บ้านยะกัง

เป็นชุมชนเก่าแก่ตั้งแต่ครั้งนราธิวาสยังเป็นหมู่บ้านบางนรา ปัจจุบันเป็นแหล่งผลิตผ้าปาเต๊ะหรือผ้าบาติก ที่สำคัญแห่งหนึ่งของจังหวัด อยู่ห่างจากศาลากลางจังหวัดไปตามทางหลวงสาย ๔๐๕๕ (อำเภอเมือง- อำเภอระแงะ) ระยะทางประมาณ ๔ กิโลเมตร เลี้ยวเข้าถนนยะกัง ๑ ซอย ๖ ประมาณ ๗๐๐ เมตร

หมู่บ้านทอน

ตั้งอยู่ที่ตำบลโคกเคียน อำเภอเมือง ห่างจากตัวเมืองตามเส้นทางนราธิวาส- บ้านทอน(ทางหลวง ๔๑๓) ประมาณ ๑๖ กิโลเมตร ราษฎรในหมู่บ้านส่วนใหญ่เป็นชาวประมงไทยมุสลิม และเป็นแหล่งผลิตเรือกอกและทั้งของจริง ของจำลอง เรือกอกและจำลอง มีราคาตั้งแต่หลักร้อยไปถึงหลักหมื่น แต่คุณค่าไม่ได้ขึ้นอยู่กับขนาด เพราะคนที่ทำนั้นบางคนเป็นเด็กมีตั้งแต่อายุ ๑๓ ปีขึ้นไป เด็กบางคนในหมู่บ้านจะใช้เวลาวางมานั่งหัดทำเรือกอกและ ศิลปะพื้นบ้านของพวกเขาเอง นอกจากเรือทำนอาจะได้รับความอิมใจกลับไปด้วยหากได้เห็นความสนอกสนใจของพวกเขาที่มีต่องานศิลปะเช่นนี้ นอกจากนั้นยังมีผลิตภัณฑ์จากกระจูดและใบปาดนั้น เช่น ของใส่แว่น กระเป๋า ไปจนถึงเสื้อที่มีลวดลายและสีสันสวยงามลงตัว หากรักษาดี ๆ จะมีอายุการใช้งานถึง ๑๐ ปี ระดับราคาของผลิตภัณฑ์ต่างๆไม่แพงนักตั้งแต่ ๓๐ บาท ไปจนถึงหลักร้อย และที่นี่ยังเป็นแหล่งผลิตน้ำบูดูและข้าวเกรียบปลาที่ขึ้นชื่อของจังหวัดนราธิวาสอีกด้วย ตลอดแนวหาดจะเห็นแผงตากปลาเรียงรายอยู่ มีตุ่มซีเมนต์ใส่บูดูจำนวนมาก นักท่องเที่ยวสามารถแวะมาชมวิธีการผลิตและซื้อของฝากได้ทุกวันแต่ปกติในบ่ายวันศุกร์ชาวบ้านมักจะไปทำละหมาดและพักผ่อน ซึ่งไม่สะดวกนักหากจะแวะมา เวลานี้ เรือกอกและ เป็นเรือประมงชายฝั่งขนาดเล็ก ที่ใช้ในจังหวัดชายแดนภาคใต้ตอนล่าง ลักษณะเป็นเรือลำใหญ่ มีความยาว ๒๕, ๒๒ และ ๒๐ ศอก ลักษณะการสร้างเรือจะทำให้ส่วนหัวและท้ายเรือสูงขึ้นจากลำเรืออันเป็นเอกลักษณ์มาช้านาน ลวดลายบนลำเรือกอกและเป็นการผสมผสานระหว่างลายมลายู ลายชวาและลายไทยโดยมีสัดส่วนของลายไทยอยู่มากที่สุดเช่น ลายกนก ลายบัวคว่ำบัวหงาย ลายหัวพญานาค หนุมานเหิรเวหา รวมทั้งลายหัวนกในวรรณคดี เช่น “ บุหงาชิงโอ ” หรือ สิงห์ปักษ์ (ตัวเป็นสิงห์ หรือราชสีห์ หัวเป็นนกคาบปลาไว้ที่หัวเรือ) เชื่อกันว่ามีเชื้อวลับและมีฤทธิ์เดชมาก ดำน้ำแกง จึงเป็นที่นิยมของชาวเรือกอกและมาแต่โบราณ งานศิลปะบนลำเรือเสมือน “ วิจิตรศิลป์บนพลั่วคลื่น ” และเป็นศิลปะเพื่อชีวิต เพราะเรือกอกและ มีใ้รอดความอลังการของลวดลายเพียงอย่างเดียว ทว่ายังเป็นเครื่องมือในการจับปลาเลี้ยงชีพชาวประมงด้วย กล่าวกันว่าลูกแม่น้ำบางนราไม่มีเรือกอกและหาปลาที่เหมือนไม้ใส่เสื้อผ้า

อำเภอตากใบ

วัดชลธาราสিংเห

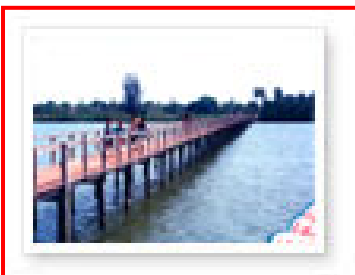

ตั้งอยู่หมู่ ๓ ตำบลเจ๊ะเห ริมฝั่งแม่น้ำตากใบ จากตัวเมืองออกไปตามเส้นทางสาย นราธิวาส-ตากใบ (ทางหลวงหมายเลข ๔๐๘๕) ถึงสี่แยกตลาดอำเภอตากใบแล้วเลี้ยวซ้ายไปอีกประมาณ ๑๐๐ เมตร จะถึงปากทางเข้าวัด ท่านพระครูโสภาสพุทธคุณ (พุด) เป็นผู้เริ่มก่อตั้งวัดนี้ขึ้นและต้องไปขอที่ดินจากพระยาภักดีนรินทร์เพื่อที่จะสร้างวัด เมื่อ พ. ศ. ๒๔๑๖ สมัยนั้นดินแดนตากใบยังเป็นของรัฐกลันตันอยู่ วัดนี้มีส่วนเกี่ยวข้องกับกรณีแบ่งแยกดินแดนตากใบ ประเทศสยามกับประเทศมลายู ซึ่งเป็นเมืองขึ้นของประเทศอังกฤษในขณะนั้น (สมัยรัชกาลที่ ๕ พ. ศ. ๒๔๕๒) โดยฝ่ายไทยได้มีการยกเอาพระพุทธศาสนา วัดและศิลปะในวัด เป็นเครื่องต่อรองการแบ่งปันเขตแดน อังกฤษจึงยอมรับเหตุผล โดยให้นำเอาแม่น้ำโก-ลก ตรงบริเวณที่ไหลผ่านเมืองตากใบ (แม่น้ำตากใบ) เป็นเส้นแบ่งเขตแดน วัดนี้จึงรู้จักในอีกนามหนึ่งว่า “วัดพิทักษ์แผ่นดินไทย ”

สำหรับบรรยากาศโดยทั่วไปในวัดชลธาราสিংเห นั้น เงียบสงบ และมีลานกว้างริมแม่น้ำที่จะมานั่งพักจิตใจได้ ส่วนภายในโบสถ์ซึ่งสร้างขึ้นในรัชสมัยพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว มีภาพจิตรกรรมฝาผนัง ซึ่งเขียนโดยพระภิกษุชาวสงขลา เป็นพุทธประวัติที่สอดแทรกภาพชีวิตความเป็นอยู่ของผู้คนในสมัยนั้นไว้เด่นชัดและน่าสนใจเป็นอย่างยิ่ง และเป็นที่ประดิษฐานพระประธานปิดทองทั้งองค์ ทำให้ไม่เห็นลักษณะเดิมที่พระโอษฐ์เป็นสีแดง พระเกศาเป็นสีดำ ประดิษฐานอยู่บนบุษบกทรงสอบสูงประมาณ ๑. ๕ เมตร จากลักษณะบุษบกสันนิษฐานว่า เป็นพระมอญ มีวิหารประดิษฐานพระนอน ซึ่งตามผนังประดับด้วยเครื่องถ้วยสังคโลกเก่าแก่ การเดินทาง สามารถนั่งรถโดยสารประจำทางเส้นทางที่จะไปอำเภอตากใบ มีทั้งรถสองแถว รถตู้ และรถบัส ลงที่แยกอำเภอตากใบ และเดินไปอีกประมาณ ๕๐๐ เมตร แต่รถตู้จะเข้าไปส่งถึงวัด

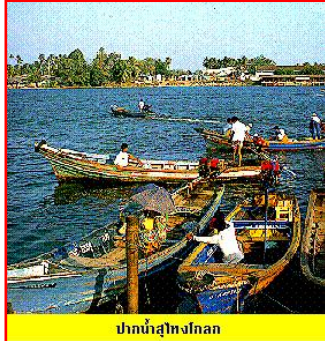

เกาะยาว

ตั้งอยู่ไม่ไกลจากวัดชลธาราสিংเห จากสี่แยกตลาดอำเภอตากใบเลยไปยังแม่น้ำตากใบ มีสะพานไม้ชื่อ “ สะพานคอย ๑๐๐ ปี ” ยาว ๓๔๕ เมตร ทอดข้ามแม่น้ำตากใบไปยังเกาะยาว ซึ่งทางด้านตะวันออกของเกาะจะติดกับทะเล มีหาดทรายละเอียดสีน้ำตาล มีบรรยากาศที่เงียบสงบ ชาวบ้านส่วนใหญ่นับถือศาสนาอิสลามประกอบอาชีพประมงและสวนมะพร้าว

ชายหาดกูบู- บ้านคลองตัน

ครอบคลุมตำบลไทรวัน และตำบลศาลาใหม่ ทอดยาวไปจนถึงตำบลเจ๊ะเห มาสุดที่ปากแม่น้ำสุโขทัยไกลกชายแดนไทย ความยาวโดยประมาณ ๒๕ กิโลเมตร การเดินทางใช้เส้นทางหมายเลข ๔๐๘๔ (นราธิวาส- ตากใบ) ระยะทางประมาณ ๒๐ กิโลเมตร จะมีถนนถึงชายหาดระยะทาง ๑ กิโลเมตร เป็นชายหาดที่มีทิวทัศน์สวยงาม หาดทรายขาวสะอาด มีต้นสนขึ้นเป็นระยะๆ ร่มรื่นและเงียบสงบ

ด่านตาบา (ด่านตากใบ)

ตั้งอยู่ที่บ้านตาบา ตำบลเจ๊ะเห อยู่ห่างจากตัวอำเภอตากใบ ประมาณ ๓ กิโลเมตร ตามเส้นทางหมายเลข ๔๐๘๔ (อำเภอเมือง- อำเภอตากใบ) เป็นช่องทางการท่องเที่ยวและค้าขายระหว่างประเทศไทย- มาเลเซีย อีกแห่งหนึ่ง นอกจากด่านสุโขทัย-ลก สำหรับผู้ที่ข้ามไปซื้อของที่ร้านค้าปลอดภาษี ด่านศุลกากรเปงกอลันกูโปของประเทศมาเลเซียต้องใช้ใบผ่านแดน (Border Pass) ซึ่งออกให้เฉพาะบุคคลที่มีชื่อในทะเบียนบ้านของจังหวัดนราธิวาส ปัตตานี ยะลา สตูลและสงขลาโดยสามารถติดต่อได้ที่สำนักงานอำเภอตากใบ

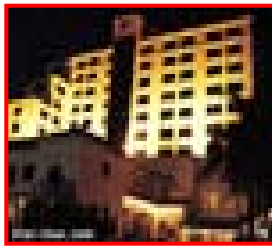
นอกจากนี้ต้องใช้หนังสือเดินทาง (Passport) การข้ามพากสามารถข้ามไปโดยเรือหางยาว หรือแพขนานยนต์ก็ได้ (จะอยู่กันคนละท่า) ออกทุก ๑๕ นาที เว้นระหว่างเวลา ๐๖.๓๐ – ๑๗.๑๕ น. ค่าโดยสารคนละ ๗ บาท เท่ากันทุกท่า จักรยานยนต์ ๑๕ บาท รถ ๔ ล้อ ๕๐ บาท รถบัส ๑๐๐ บาท การนำรถยนต์เข้าไปจะต้องทำประกันภัยรถยนต์สำหรับวิ่งในประเทศมาเลเซียก่อน และมีข้อกำหนดว่าต้องเป็นรถยนต์ที่ติดฟิล์มไม่เกิน ๔๐ เปอร์เซ็นต์ และมีเข็มขัดนิรภัย เพราะฝั่งมาเลเซียเข้มงวดเรื่องความปลอดภัยรถยนต์ โดยมีบริษัทรับทำประกันรถยนต์ทั้งฝั่งไทยและฝั่งมาเลย์ที่ฝั่งไทยทำได้สะดวกเพราะมีหลายบริษัท สำหรับค่าประกัน

ประมาณ ๖๐๐ – ๗๐๐ บาท ระยะเวลาประกัน มีหลายแบบตั้งแต่ ๙ วัน – ๑ ปี

อำเภอสุโขทัย - ลก

ด่านสุโขทัย-ลก

ตัวเมืองสุโขทัย- ลก ดูจะคึกคักกว่าตัวเมืองนราธิวาส คงเพราะมีด้านการค้าชายแดนที่ใหญ่ที่สุดในจังหวัดและยังเดินทางข้ามไปมาได้สะดวกทั้งคนไทยและคนมาเลย์ มีการสร้าง

สะพานเชื่อมระหว่างประเทศ เปิดตั้งแต่ ๐๕.๐๐ - ๒๑.๐๐ น. ชาวไทยมักข้ามไปยังฝั่งรันตูป็นยังเพื่อซื้อเครื่องใช้ไฟฟ้า ของกินเล่น ส่วนคนมาเลย์จะข้ามมาซื้ออาหาร และผลไม้ ด่านสุโขทัย-ลก อยู่ห่างจากสถานีรถไฟสุโขทัย- ลก ประมาณ ๑ กิโลเมตร การเดินทางจากตัวเมือง

นราธิวาส สามารถเดินทางไปยังอำเภอสุโขทัย-ลก ได้ ๒ เส้นทาง คือ จากตัวเมืองใช้ทางหลวงหมายเลข ๔๐๕๕ (นราธิวาส- ระแงะ) แล้วแยกซ้ายก่อนถึงพุทธอุทยานเขากง ไปตามเส้นทางหมายเลข ๔๐๕๖ ผ่านอำเภอสุโขทัยปาดิ เข้าสู่อำเภอสุโขทัย- ลก หรืออาจใช้ทางหลวงหมายเลข ๔๐๘๔ จากตัวเมืองนราธิวาสไปยังอำเภอตากใบ แล้วเลี้ยวขวาเข้าสู่เส้นทางหมายเลข ๔๐๕๗ (ตากใบ- สุโขทัย) เป็นระยะทาง ๖๖ กิโลเมตร จากด่านสุโขทัย- ลก สามารถขับรถยนต์ข้ามสะพานเข้าไปเที่ยวเมืองโกตาบารู ของประเทศมาเลเซียได้ แต่รถที่จะเข้าไปต้องทำประกันรถยนต์ และการขอใบผ่านแดน(Border Pass) เช่นเดียวกับอำเภอตากใบ โดยติดต่อที่สำนักงานอำเภอสุโขทัย-ลก หรือใช้หนังสือเดินทาง(Passport)

ศาลเจ้าแม่โต๊ะโมะ

ตั้งอยู่ที่ซอยภูธร ถนนเจริญเขต ในเขตเทศบาลตำบลสุโขทัย-ลก เดิมทีเจ้าแม่โต๊ะโมะนี้ประดิษฐานอยู่ที่บ้านโต๊ะโมะ อำเภอสุโขทัยต่อมาชาวบ้านได้อัญเชิญมาประดิษฐานที่อำเภอสุโขทัย- ลก เป็นที่นับถือของชาวสุโขทัย-ลก และชาวจังหวัดใกล้เคียง รวมทั้งชาวจีนในประเทศมาเลเซียเป็นอย่างมาก ทุกๆปี จะมีการจัดงานประเพณีประจำปีที่บริเวณศาลเจ้า ตรงกับวันที่ ๒๓ เดือนสามของจีน (ประมาณเดือนเมษายน) ในงานจะมีกิจกรรมมากมาย เช่น มีการจัดขบวนแห่เจ้าแม่ ขบวนสิงโต ขบวนเอ็งกอ ขบวนกลองยาว และยังมีการลุยไฟด้วย

ศูนย์วิจัยและศึกษาธรรมชาติป่าพรุสิรินธร (ป่าพรุโต๊ะแดง)

ป่าพรุโต๊ะแดง ป่าพรุที่ใหญ่ที่สุดของประเทศไทย ซึ่งคลุมพื้นที่ของ ๓ อำเภอ คือ อำเภอดากโบ อำเภอสู่ไหโก-ลกและอำเภอสู่ไหปาตี มีพื้นที่ประมาณ ๑๒๐ , ๐๐๐ ไร่ แต่ส่วนที่สมบูรณ์โดยประมาณมีเพียง ๕๐,๐๐๐ ไร่ เป็นป่าที่ยังคงความอุดมสมบูรณ์ด้วยสัตว์ป่าและพรรณไม้ พื้นที่ป่าพรุมีลำน้ำสำคัญหลายสายไหลผ่าน คือ คลองสู่ไหปาตี แม่น้ำบางนราและคลองโต๊ะแดง อันเป็นที่มาของชื่อป่า ภายในศูนย์ฯ ได้จัดให้มีทางเดินป่าศึกษาธรรมชาติเพื่อประชาสัมพันธ์ความรู้ด้านต่างๆ ที่เกี่ยวกับธรรมชาติของป่าพรุเริ่มที่บึงน้ำด้านหลังอาคารศูนย์วิจัยและศึกษาธรรมชาติป่าพรุสิรินธรเป็นสะพานไม้ต่อลัดเลาะเข้าไปในป่าพรุ ระยะทาง ๑,๒๐๐ เมตร บางช่วงเป็นสะพานไม้ร้อยลวดสลิง บางช่วงเป็นหอสุง

สำหรับมองทิวทัศน์เบื้องล่างที่ข่มไปด้วยไม้หนานาพรรณใน

ป่าพรุ จะมีป้ายชื่อต้นไม้ที่น่าสนใจ และข้มความรู้อยู่เป็นจุดๆ สำหรับให้ความรู้แก่ผู้เดินชมด้วย โดยเปิดให้เข้าชมทุกวันเวลา ๐๘.๐๐-๑๖.๐๐ น. ไม่เสียค่าเข้าชม และยังมีห้องจัดนิทรรศการให้ความรู้แก่คนที่มาเที่ยวชมอีกด้วย

ป่าพรุ หรือ peat swamp forest เกิดจากแอ่งน้ำจืดขังติดต่อกันชั่วนาตาปี และมีการสะสมของชั้นดินอินทรีย์วัตถุ

ก็คือซากพืช ซากต้นไม้ ใบไม้ จนย่อยสลายอย่างช้าๆ กลายเป็นดินพีท (peat) หรือดินอินทรีย์ ที่มีลักษณะเหนียวเหนียวเหมือนฟองน้ำมีความหนาแน่นน้อยอุ้มน้ำได้มากและพบว่ามีสารสะสมระหว่างดินพีท กับดินตะกอนทะเล สลับชั้นกัน ๒- ๓ ชั้น เนื่องจากน้ำทะเลเคยมีระดับสูงขึ้นจนท่วมป่าพรุ เกิดการสะสมของตะกอน น้ำทะเลถูกขังอยู่ด้านล่างใน พันธุ์ไม้ในป่าพรุตายไปและเกิดป่าชายเลนขึ้นแทนที่ เมื่อระดับน้ำทะเลลดลงและมีฝนตกลงมาสะสมน้ำที่ขังอยู่จึงจืดลง และเกิดป่าพรุขึ้นอีกครั้ง ดินพรุชั้นล่างมีอายุถึง ๖,๐๐๐- ๗,๐๐๐ ปี ส่วนดินพรุชั้นบนอยู่ระหว่าง ๗๐๐- ๑,๐๐๐ ปี ระบบนิเวศในป่าพรุนั้นมีหลากหลาย ทุกชีวิตล้วนเกี่ยวพันต่อเนื่องกันไม้นั้นต้นจะมีระบบรากแขนงแข็งแรงแผ่ออกไปเกาะเกี่ยวกันเพื่อจะได้ช่วยพยุงลำต้นของกันและกันให้ทรงตัวอยู่ได้ ฉะนั้นต้นไม้ในป่าพรุจึงอยู่รวมกันเป็นกลุ่ม หากต้นใดล้ม ต้นอื่นจะล้มตามไปด้วย พันธุ์ไม้ที่พบในป่าพรุมีกว่า ๔ ชนิด บางอย่างสามารถนำมารับประทานได้ เช่น

หลุมพี ซึ่งเป็นไม้ในตระกูลปาล์ม มีลักษณะต้นและใบคล้ายปาล์ม แต่มีหนามแหลมอยู่ตลอดก้าน ผลมีลักษณะคล้ายระกำ แต่จะเล็กกว่า รสชาติออกเปรี้ยว ชาวบ้านนำมาดองและส่งขายฝั่งมาเลเซีย ซึ่งคนมาเลย์จะนิยมมาก ฤดูเก็บจะอยู่ในช่วงเดือนพฤศจิกายน- มีนาคม ถ้าเป็นช่วงอื่นจะหายากและราคาสูง บางอย่างเป็นพืชพรรณในเขตมาเลเซีย เช่น หมากแดง ซึ่งมีลำต้นสีแดง เป็นปาล์มชนิดที่มีราคา มีผู้นิยมนำไป

เพาะเพื่อประดับสวน เพราะความสวยของกาบและใบ ลำต้นมีสีแดงดังชื่อ ยังมีพืชอีกหลายชนิดที่น่าสนใจ เช่น ปาหนันช้าง พืชในวงศ์กระดังงาที่มีดอกใหญ่และ กล้วยไม้กับพืชเล็กๆ ซึ่งจะต้องสังเกตดีๆ จึงจะให้เห็น สัตว์ป่าที่พบกว่า ๒๐๐ ชนิด เช่น ค่าง ชะมด หมูป่า หมีขอ แมวป่าหัวแบน(ซึ่งเป็นสัตว์คุ้มครองที่หายากอีกชนิดหนึ่งของไทย) หนูสิงคโปร์ พบค่อนข้างยากในคาบสมุทรมาเลย์แต่ชุกชุมมากบนเกาะสิงคโปร์ สำหรับประเทศไทยพบชุกชุมในป่าพรุโต๊ะแดงนี้เท่านั้น และหากป่าพรุถูกทำลาย

หนูเหล่านี้อาจออกไปทำลายผลผลิตของเกษตรกรในพื้นที่โดยรอบได้ พันธุ์ปลาที่พบ ได้แก่ ปลาปากยื่น เป็นปลาชนิดใหม่ของโลกพบที่ป่าพรุสิรินธรนี้เท่านั้น ปลาตุกร้าพัน ที่มีรูปร่างคล้ายงูซึ่งอาจพัฒนาเป็นปลาเศรษฐกิจที่ใช้เลี้ยงในแหล่งที่มีปัญหาน้ำเปรี้ยวได้ ปลากระแต รูปร่างประหลาดมีหัวแบนๆกว้างๆ และลำตัวค่อยๆยาวเรียวไปจนถึงหาง มีเงี่ยงพิษอยู่ที่ครีบหลัง ปลาเหล่านี้จะอาศัยป่าพรุเป็นพื้นที่หลบภัยและวางไข่ก่อนที่จะแพร่ลูกหลานออกไปให้ชาวบ้านได้อาศัยเป็นเครื่องยังชีพ นอกจากนี้มีหลายชนิด แต่ที่เด่นๆ ได้แก่ นกกางเขนดงหางแดง มีมากในเกาะสุมาตรา เกาะบอร์เนียว และมาเลเซีย ในประเทศไทยพบครั้งแรกที่นี่เมื่อปี พ. ศ. ๒๕๓๐ นกจับแมลงสีฟ้ามาเลเซีย ซึ่งในประเทศไทยจะพบที่ป่าพรุสิรินธรเพียงแห่งเดียวเท่านั้น และปัจจุบันนกทั้งสองชนิดอยู่ในภาวะล่อแหลมต่อการสูญพันธุ์

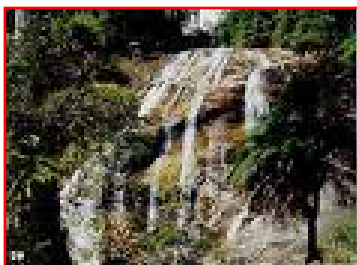
ความน่าสนใจของป่าพรุไม่ใช่เพียงแต่พรรณไม้แปลกๆ สัตว์ป่าหายากแต่คนที่ไปเที่ยวโดยเฉพาะเด็กๆจะได้ประสบการณ์ชีวิตกลับไปมากมาย จากธรรมชาติรอบตัวบางทีหากเดินชมธรรมชาติเงียบๆ อาจจะได้พบสัตว์ป่ากำลังหาอาหารอยู่ก็เป็นได้ เส้นทางนี้นำเราเข้าไปหาธรรมชาติอย่างใกล้ชิดแต่ก็ไม่ได้นำเราเข้าไปล่วงเกินธรรมชาติมากนัก หากนำคู่มือดูนก สมุดบันทึก ดินสอสี กล้องส่องตา กล้องถ่ายรูป และยาทากันยุงไปด้วย อาจจะเพลิดเพลินจนใช้เวลาในนี้ได้ทั้งวัน อากาศสดชื่นเย็นสบายในป่าพรุก็ยังทำให้คนที่เข้าไปเยือนรู้สึกสดชื่นประทับใจ แต่ช่วงเวลาที่มาท่องเที่ยวได้สะดวกคือ ห้วงเดือนกุมภาพันธ์- เมษายน เพราะฝนจะตกน้อยที่สุด เนื่องจากป่าพรุมีภูมิอากาศแบบคาบสมุทร ฉะนั้นจึงมีฝนตกชุกตลอดปี

สิ่งที่ต้องให้ความระมัดระวังก็คือ ยุงดำ สัตว์กินเลือด พาหะนำโรคเท้าช้าง ซึ่งจะมีอยู่ชุกชุมและออกหาอาหารในช่วงเวลาค่ำ และ ไฟป่า ที่อาจเกิดขึ้นได้จากการสูบบุหรี่ โดยเผลอทิ้งก้นบุหรี่ลงไป เมื่อป่าพรุเกิดไฟป่าแล้วจะดับยากมากกว่าป่าชนิดอื่น เนื่องจากเชื้อเพลิงไม่ได้มีแค่ต้นไม้ในป่า แต่รวมไปถึงซากไม้และต้นไม้ที่ทับถมกันในพื้นที่ดินพรุ จึงเป็นไฟที่ลุกลามลงไปได้ดิน ทำให้การควบคุมหรือดับไฟลำบาก ไฟจะคุกรุ่นกินเวลานับเดือนๆ ต้องรอนกว่าจะมีฝนตกชุก น้ำท่วมผิวดินไฟจึงจะดับสนิท

การเดินทางหากเดินทางโดยรถไฟจากกรุงเทพฯจะค่อนข้างสะดวกกว่าเพราะสถานีปลายทางอยู่ที่อำเภอสุไหงโก-ลก หากมีได้นำรถมาเอง สามารถใช้บริการรถรับจ้างจากตัวเมืองสุไหงโก-ลก ได้สะดวก ทางรถยนต์จากอำเภอตากใบใช้เส้นทางตากใบ – สุไหงโก-ลก ทางหลวงหมายเลข (๔๐๕๗) ประมาณ ๕ กิโลเมตร จะมีทางแยกเล็กๆ เข้าสู่ ถนนชนวนันท์ เข้าไปประมาณ ๓ กิโลเมตร แล้วเลี้ยวซ้ายไปอีก ๒ กิโลเมตร มีป้ายบอกทางเข้าสู่ศูนย์วิจัยและศึกษาธรรมชาติป่าพรุสิรินธรเป็นระยะ สอบถามรายละเอียดที่ ตู้ ปณ. ๓๗ อำเภอสุไหงโก-ลก นราธิวาส ๙๖๑๒๐

อำเภอสุไหงปาตี

น้ำตกฉัตรวาริน

อยู่ที่ตำบลโต๊ะเต๊ะ ไม่ไกลจากตัวเมือง ไปตามทางหลวงหมายเลข ๔๐๕๖ ถึง โรงพยาบาลสุไหงปาตีแล้ว เลี้ยวซ้ายไปตามถนนอีกประมาณ ๖ กิโลเมตร ทางเข้าลาดยางตลอด อยู่ในพื้นที่อุทยานแห่งชาติบูโด-สุไหงปาตี เป็นน้ำตกขนาดกลาง มีน้ำตลอดทั้งปี สภาพแวดล้อมร่มรื่นด้วยพันธุ์ไม้นานาชนิด มีตำนานพื้นบ้านเล่าสืบต่อกันมาว่า ที่น้ำตกแห่งนี้ในครั้งโบราณ วันดีคืนดีมีกได๋ยคนดริมะโย่งแว่วดังมาจากน้ำตกเสมอๆ เมื่อชาวบ้านพากันไปดูมาก ๆ ก็ไม่พบเห็นสิ่งใดเลย กระทั่งผู้เฒ่าคนหนึ่งชื่อ “ โต๊ะเต๊ะ ” แอบขึ้นไปดูขณะที่มีเสียงดนตรีก็เห็นภาพชายหญิงคู่หนึ่งออกมาร้ายรำทำนองมะโย่ง โดยมีร่มขนาดใหญ่หรือฉัตรกางอยู่ แล้วก็หาย

ว็บไป จากเรื่องที่พบเห็นนี้ ชาวบ้านจึงนำมาตั้งเป็นภาษาท้องถิ่นว่า “ ไอปายง ” หรือน้ำตกฉัตร แปลว่า น้ำตกกางร่ม ต่อมาเมื่อปี พ.ศ.๒๕๑๐ – ๒๕๑๑ อำเภอได้ทำการปรับปรุงให้เป็นสถานที่ท่องเที่ยวขึ้น จึงตั้งชื่อ น้ำตกแห่งนี้เป็นการจากความหมายเดิมว่า “ น้ำตกฉัตรวาริน ”

พันธุ์ไม้เด่นของที่นี่คือ ปาล์มบังสุรย์ ซึ่งเป็นไม้หายากพบในบริเวณป่าลึกที่ความสูงจากระดับน้ำทะเลประมาณ ๑,๘๐๐ เมตร มีถิ่นกำเนิดในประเทศมาเลเซีย ลักษณะเป็นไม้ลำต้นเดี่ยวๆ แต่แตกก้านออกเป็นกอใหญ่ สูงท่วมหัว สามารถสูงได้ถึง ๓ เมตร ใบแผ่กว้างทรงสี่เหลี่ยมข้าวหลามตัด มีเส้นใบเรียงกันเป็นระเบียบสวยงาม ได้รับการยกย่องจากทั่วโลกว่าเป็นปาล์มที่สวยงามที่สุด ซึ่งจะพบในป่าแถบนี้เท่านั้น ชื่อ “ ปาล์มบังสุรย์ ” ตั้งโดยศาสตราจารย์ประชิด วามานนท์ ที่ปรึกษาโครงการส่วนพระองค์ เมื่อครั้งท่านเดินทางมาสำรวจพื้นที่แถบนี้ ได้พบปาล์มชนิดนี้ปลูกอยู่ในหมู่บ้านมุสลิม ศาสตราจารย์ประชิดเห็นว่าใบของปาล์มชนิดนี้มีลักษณะคล้าย “ บังสุรย์ ” เครื่องสูงที่ใช้บังแดดในพิธีแห่จึงนำมาตั้งเป็นชื่อปาล์มดังกล่าว ส่วนภาษาท้องถิ่นเรียกว่า บูกะอี่แป แปลว่าตะขาบภูเขา น่าจะมาจากส่วนช่อดอกที่คล้ายตัวตะขาบ

อำเภอบาเจาะ

อุทยานแห่งชาติบูโด – สุไหงปาดี

สมัยก่อนเขาบูโด- สุไหงปาดี เป็นส่วนหนึ่งของทิวเขาสันกาลาคีรีที่แบ่งเขตแดนไทย- มาเลเซีย เคยเป็นที่ซ่อนสมุขของผู้ก่อการร้าย จึงไม่ค่อยมีผู้ใดเข้ามาสัมผัสความมหัศจรรย์ของผืนป่าดงดิบแห่งนี้ เมื่อสถานการณ์คลี่คลายลง ในปี พ. ศ. ๒๕๑๗ กรมป่าไม้จึงจัดตั้งวนอุทยานน้ำตกปาโจ และกลายมาเป็นอุทยานแห่งชาติบูโด- สุไหงปาดี ซึ่งมีพื้นที่ประมาณ ๒๔๔ ตารางกิโลเมตร ครอบคลุมพื้นที่บางส่วนของนราธิวาส ยะลา และปัตตานี เทือกเขาบูโดนี้ จัดเป็นส่วนหนึ่งของป่าดิบร้อนแบบอินโด - มาลายัน ป่าดิบชื้นเขตร้อนซึ่งมีความชื้นสูงเพราะมีน้ำฝนตกตลอดปี และเป็นป่าที่มีความหลากหลายทางชีวภาพมากที่สุด ซึ่งเมื่อเทียบกับป่าประเภทอื่นในพื้นที่เท่าๆกัน ป่าเขตร้อนนี้จะพบเฉพาะแนวเส้นศูนย์สูตร คือ พื้นที่ระหว่างเส้นทรอปิคออฟแคนเซอร์ที่ ๒๓ [๑/ ๒] องศาเหนือและใต้ ในประเทศไทยจะอยู่ในช่วงคอคอดกระจังหวัดระนองลงไป นักพฤกษศาสตร์แบ่งป่าเขตร้อนทั่วโลกออกเป็นสามเขตใหญ่ คือ ป่าฝนเขตร้อนทวีปอเมริกา ป่าฝนเขตร้อนแถบอินโด - มาลายัน และป่าเขตร้อนแถบทวีปแอฟริกา

พันธุ์ไม้เด่นของที่นี่คือ “ ใบไม้สีทอง ” หรือ “ ย่านดาโอ๊ะ ” เมื่อปี พ. ศ. ๒๕๓๑ พันธุ์ไม้ชนิดนี้ถูกค้นพบเป็นครั้งแรกในโลกที่นี่ ใบไม้สีทองเป็นไม้เลื้อย มีลักษณะใบคล้ายใบขิงโคหรือใบเสี้ยวแต่มีขนาดใหญ่กว่ามาก บางใบใหญ่กว่าฝ่ามือเสียอีก มีขอบหยักเว้าเข้าทั้งที่โคนใบ และปลายใบจะมีลักษณะคล้ายวงรีสองอันอยู่ติดกัน ทุกส่วนของใบจะปกคลุมด้วยขนกำมะหยี่เนียนนุ่ม มีสีทองหรือสีทองแดง เหลือบรุ้งเป็นประกายงดงามยามต้องแสงอาทิตย์ สามารถมองเห็นได้จากระยะไกล หากขึ้นในที่ที่มีความชื้นสูง

ลักษณะของใบจะยิ่งนุ่มหนาตามไปด้วย เมื่อใบใหญ่เต็มที่ จึงเริ่มเปลี่ยนเป็นสีบรอนซ์เงิน หรือเขียวในที่สุด ข้อดอกสีขาวของย่านดาโอ๊ะ ก็เตะตาไม่แพ้กัน ใกล้ๆสำนักงานอุทยานฯก็มีอยู่ต้นหนึ่งให้ชื่นชมและยังมีพันธุ์ไม้ที่สำคัญ หายาก มีราคาแพง และกำลังจะสูญพันธุ์ คือ “ หวายตะค้าทอง ” สัตว์ป่าหายากที่เคยพบในบริเวณนี้ คือ แรด ชะนีมือดำ สมเสร็จ เลียงผา และที่สำคัญ คือ ค่างแว่นถิ่นใต้ มีถิ่นอาศัยอยู่ในแถบเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ทางตอนใต้ของพม่า ภาคใต้ของประเทศไทย ไปจนถึงมาเลเซียและหมู่เกาะใกล้เคียง มักอาศัยอยู่ตามภูเขาสูงชันและป่าดงดิบ อยู่รวมกันเป็นฝูงประมาณ ๓๐-๔๐ ตัว มีตัวผู้ที่แข็งแรงที่สุดเป็นจ่าฝูง ปกตินิสัยขี้อายกลัวคน ไม่ก้าวร้าวดัง เช่น ลิง

นอกจากค่างแว่นถิ่นใต้แล้ว ในประเทศไทยยังพบค่างอีกสามชนิด ได้แก่ ค่างดำ ค่างหงอก และค่างแว่นถิ่นเหนือ ในปัจจุบันค่างทั้งสี่ชนิดถูกจัดให้เป็นสัตว์เลี้ยงลูกด้วยนมที่มีสถานภาพถูกคุกคาม

ในอุทยานฯมีน้ำตกอยู่หลายแห่ง เช่น น้ำตกภูแว น้ำตกปาโจ และน้ำตกปากอ แต่ที่รู้จักกันทั่วไป นักท่องเที่ยวเข้าถึงได้สะดวก คือ “ น้ำตกปาโจ ” เป็นน้ำตกที่มีลักษณะเป็นหน้าผาสูงกว้าง คำว่า “ ปาโจ ” เป็นภาษามลายูท้องถิ่นมีความหมายว่า “ น้ำตก ” ที่น้ำตกปาโจนี้มีทางขึ้นไปสู่ต้นน้ำเป็นชั้น ๆ รวม ๙ ชั้น นับว่าเป็นน้ำตกที่ใหญ่ที่สุดในจังหวัดและสวยงามแห่งหนึ่งของภาคใต้ แต่เนื่องจากสภาพป่าโดยรอบไม่สมบูรณ์ ดังนั้น ในหน้าแล้งน้ำจึงค่อนข้างน้อย

นอกจากน้ำตกยังมีสถานที่น่าสนใจอื่นๆ ได้แก่ ศาลาธารทัศน์ ซึ่งเคยเป็นพลับพลาที่ประทับของพระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว ในคราวเสด็จประพาสจังหวัดนราธิวาส และยังมีก้อนหินสลักพระปรมาภิไธยตั้งอยู่ในบริเวณน้ำตกปาโจด้วย

การเดินทาง อยู่ห่างจากตัวจังหวัดนราธิวาส ๒๖ กิโลเมตร ใช้ทางหลวงหมายเลข ๔๒ ไปยังอำเภอบาเจาะถึงบริเวณสี่แยกเข้าตัวอำเภอ ให้เลี้ยวเข้าไปตามถนนอีกประมาณ ๒ กิโลเมตร ถึงที่ทำการอุทยานฯ

มัสยิด ๓๐๐ ปี (มัสยิดวาตียูเซ็น หรือ มัสยิดตะโละมานะ)

ตั้งอยู่ที่บ้านตะโละมานะ ตำบลลูโบะสาวอ ห่างจาก จังหวัดนราธิวาส เป็นระยะทาง ๒๕ กิโลเมตร ตามทางหลวงแผ่นดิน หมายเลข ๔๒ แล้วแยกที่บ้านปือราแง นายวันฮูเซ็น อัส-ซานาวี ผู้อพยพมาจากบ้านสะนอยานยา จังหวัดปัตตานี เป็นผู้สร้างเมื่อ พ. ศ. ๒๑๖๗ เริ่มแรกสร้างหลังคามุงใบลาน ต่อมาเปลี่ยนเป็นกระเบื้องดินเผา ลักษณะของมัสยิดมีความแตกต่างจากมัสยิดทั่วไป คือเป็นอาคาร ๒ หลังติดต่อกัน สร้างด้วยไม้ตะเคียนทั้งหลัง ลักษณะการสร้างจะใช้ไม้สลักแทนตะปู รูปทรงของอาคารเป็นแบบไทยพื้นเมืองประยุกต์เข้ากับศิลปะจีน และมลายูออกแบบได้ลงตัว ส่วนเด่นที่สุดของอาคาร คือ เหนือหลังคาจะมีฐานมารองรับจั่วบนหลังคาอยู่ชั้นหนึ่ง ส่วนหออาซานซึ่งมีลักษณะเป็นกังหัน ก็ตั้งอยู่บนหลังคาส่วนหลัง ฝาเรือนใช้ไม้ทั้งแผ่นแล้วเจาะหน้าต่าง ส่วนช่องลมแกะเป็นลวดลาย ใบไม้ ดอกไม้สลักลายจีน

ปัจจุบันมัสยิดนี้ยังใช้เป็นสถานประกอบศาสนกิจของชาวมุสลิม หากต้องการเข้าชมภายใน ต้องได้รับอนุญาตจากโต๊ะอิหม่ามประจำหมู่บ้าน โดยทั่วไปเข้าชมได้บริเวณภายนอกเท่านั้น นอกจากนั้นหมู่บ้านตะโละมานะ ในอดีตยังเป็นแหล่งผลิตคัมภีร์อัลกุรอาน ที่เขียนด้วยมือ ด้านข้างมัสยิดมีสุสานชาวมุสลิม ถ้าเป็นของผู้ชายหินที่ประดับอยู่บนหลุมฝังศพจะมีลักษณะกลม ถ้าเป็นของผู้หญิงจะเป็นหินเพียงซีกเดียว

หลวงพ่อดังวัดเชิงเขา

ตั้งอยู่ที่หมู่ ๔ บ้านเชิงเขา ตำบลปะลุกาสาเมาะ อยู่ห่างจากที่ว่าการอำเภอไปทางจังหวัดปัตตานี ประมาณ ๑๓ กิโลเมตร มีทางแยกจากถนนเพชรเกษม (ทางหลวงหมายเลข ๔๒) เลี้ยวซ้ายที่บ้านต้นไทรระยะทาง ๕. ๕ กิโลเมตร หลวงพ่อดัง อดีตเจ้าอาวาสและเกจิอาจารย์ชื่อดังของจังหวัดนราธิวาส มรณภาพเมื่อวันที่ ๑ มกราคม ๒๕๒๒ รวมอายุได้ ๙๐ ปี ภายหลังจากที่ท่านได้มรณภาพไปแล้ว ศพของท่านยังไม่เน่าเปื่อย ประชาชนจึงได้เกิดความศรัทธาและนำศพของท่านไปบรรจุไว้ในโลงแก้ว เพื่อให้เป็นที่สักการบูชาของชาวบ้านและพุทธศาสนิกชนทั่วไป

อำเภอเวียง

น้ำตกสิรินธร

ลักษณะโดยทั่วไปไม่ใช่น้ำที่ตกมาจากผาสูง หากแต่เป็นลักษณะธารที่ค่อยๆลาดไหลมาจากแนวป่าสูง มีแอ่งน้ำลานหินนั่งพักผ่อนได้ ธารน้ำตกจะไหลไปรวมที่คลองอัยกาตึง มักจะมีคนท้องถิ่นเข้ามาเที่ยวสิ่งที่ควรชมนอกเหนือจากน้ำตก ก็คือโครงการสำรวจและรวบรวมพันธุ์ไม้ดอก ไม้ประดับป่าภาคใต้ ในสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี มีการรวบรวมไว้กว่า ๒๐๐ ชนิด โดยจัดปลูกพรรณไม้ต่างๆไว้เป็นหมวดหมู่ ตามสภาพธรรมชาติ และมีป้ายบอกชื่อรวมทั้งประโยชน์ใช้สอยติดไว้ให้ศึกษา มีความน่าสนใจทั้งในแง่พฤกษศาสตร์พื้นบ้าน และการนำมาเพาะเลี้ยงขยายพันธุ์ เพื่อพัฒนาเป็นไม้ประดับและพืชเศรษฐกิจ ผู้สนใจเข้าชมได้ระหว่างเวลา ๐๘.๓๐-๑๖.๐๐ น.

การเดินทาง อยู่ห่างจากอำเภอเวียงไปตามทางหลวงแผ่นดินหมายเลข ๔๐๕๗ ประมาณ ๗ กิโลเมตร ต่อจากนั้นแยกเข้าไปตามถนนเพื่อความมั่นคงอีกประมาณ ๘ กิโลเมตร จากปากทางเข้าไปอีกประมาณ ๓๐๐ เมตร

เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า ฮาลา - บาลา

เป็นพื้นที่อนุรักษ์แห่งใหม่ของประเทศไทย ได้รับการประกาศจัดตั้งอย่างเป็นทางการเมื่อปี พ.ศ. ๒๕๓๙ อันเป็นแนวชายแดนประเทศไทย-มาเลเซีย มีพื้นที่ประมาณ ๒๗๐, ๗๒๕ ไร่ ครอบคลุมพื้นที่ทิวเขาสันกาลาคีรี ป่าฮาลาและป่าบาลา เป็นผืนป่าดงดิบที่ไม่ต่อเนื่องกัน แต่ได้รับการประกาศเป็นเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าเดียวกัน คือ ป่าฮาลา ในเขตอำเภอเบตง จังหวัดยะลา และ อำเภอจะแนะ จังหวัดนราธิวาส แต่ส่วนที่เปิดให้ประชาชนเข้าไปศึกษาธรรมชาติได้จะเป็นป่าบาลาเท่านั้น ป่าบาลามีพื้นที่ครอบคลุม อำเภอเวียง และ อำเภอสุคีริน จังหวัดนราธิวาส มีการตัดถนนสายความมั่นคง (ทางหลวงหมายเลข ๔๐๖๒) ไปตามเทือกเขาสันกาลาคีรี ทำให้การเข้าถึงพื้นที่ป่าง่ายขึ้น เริ่มจาก บ้านบูเกะตา อำเภอเวียง ตัดผ่านป่าบาลา และไปสิ้นสุดที่ บ้านภูเขาทองในอำเภอสุคีริน รวมระยะทาง ๑๘ กิโลเมตร สองข้างทางมีสภาพเป็นป่าดงดิบที่สมบูรณ์ที่สุดในประเทศไทย สำหรับการศึกษาธรรมชาติที่นี้เพียงขับรถไปตามถนนสายความมั่นคงก็จะได้ชมสิ่งพิเศษมากมายเริ่มจากที่ทำการเขตฯ เป็นต้นไป

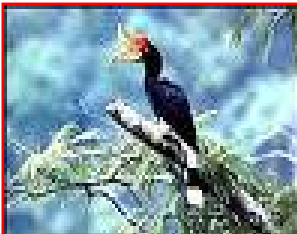

ห่างจากสำนักงานมาประมาณ ๕ กิโลเมตร จะมีจุดชมสัตว์ บริเวณนี้จะมีต้นไทรขึ้นอยู่มาก และสัตว์มักจะมาหากินลูกไทรเป็นอาหาร ตรงเข้ามาอีกประมาณ ๑๐ กิโลเมตร จะพบที่ตั้งของหน่วยพิทักษ์ภูเขาทอง ซึ่งเป็นหน่วยย่อยของเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าฮาลา - บาลา ซึ่งตั้งอยู่ริมถนนสายดังกล่าวจะเป็นทำเลที่สามารถเห็นทะเลหมอกอีกจุดหนึ่ง จากจุดนี้เดินเข้าไปประมาณ ๑๐๐ เมตร จะพบ ต้นสมพง(กระพง) ยักษ์ ขนาดเส้นรอบวง ๒๕ เมตร ความสูงของพุ่ม (ส่วนที่อยู่โคนต้นไม้เป็นปีกแผ่ออกไปรอบๆ ส่วนใหญ่มักจะเป็นไม้ใหญ่ที่อยู่ริมน้ำ เพราะจะช่วยในการพยุงลำต้น) สูงประมาณ ๔ เมตร ต้นสมพงเป็นไม้ที่ชอบขึ้นตามริมน้ำ เป็นไม้เนื้ออ่อนใช้ทำไม้จิ้มฟัน หรือไม้ขีด สองข้างทางจะได้

เห็นพันธุ์ไม้ต่าง ๆ ที่ไม่อาจชมได้ง่าย ๆ จากที่อื่นในเมืองไทย เช่น ต้นยวน ไม้ยืนต้นในวงศ์ถั่วที่สวยงามเด่นสะดุดตา เห็นได้แต่ไกลจากถนน ด้วยผิวเปลือกที่ขาวนวล และรูปร่างที่สูงชะลูด สามารถสูงได้ถึง ๖๕-๗๐ เมตร ถือว่ามี ความสูงเป็นอันดับสามของโลก รองจากต้นเรดวูด และยูคาลิปตัส มักถูกตัดไปทำเฟอร์นิเจอร์ ต้นสยา ไม้ใน วงศ์ยางซึ่งเป็นไม้เด่นของป่าฮาลา - บาลา จากจุดชมวิวจะเห็นเรือนยอดของต้นสยา ขึ้นเบียดเสียดกัน ถ้าชุ่ม สักเกตดี ๆ อาจจะได้พบนกเงือก เพราะต้นสยานี้เองที่เป็นแหล่งทำรังสำคัญของนกเงือก ต้นหัวร้อยรูหนาม เป็นหนึ่งในบรรดาพืชที่พบ เป็นรายงานใหม่สำหรับประเทศไทย ฯลฯ

ยังมีสัตว์ป่าที่ทำให้ป่าแห่งนี้มีความสมดุลทางระบบนิเวศนี้ได้ สัตว์ที่ อาศัยอยู่ที่นั่นหลายชนิดเป็นสัตว์ที่หายากในไทย เช่น ชะนีดำใหญ่ หรือ เสียมัง มีสี ดำตลอดตัว และมีขนาดใหญ่กว่าชะนีธรรมดาเกือบเท่าตัว ชะนีมือดำ ซึ่งปกติจะ พบเฉพาะในป่าบนเกาะสุมาตรา บอร์เนียว และป่าบริเวณทางเหนือของมาเลเซีย ถึงทางใต้ของไทยเท่านั้น บางครั้งอาจจะโชคดีได้พบเจ้าสองตัวนี้เกาะอยู่บนยอด กิ่งไม้ นอกจากนั้นยังมี กบทูต ซึ่งเป็นกบขนาดใหญ่ที่สุดในประเทศไทย มีความ ยาวจากปลายปากถึงก้น ประมาณ ๑ ฟุต น้ำหนักกว่า ๕ กิโลกรัม มีถิ่นอาศัยอยู่ บริเวณป่าต้นน้ำบนภูเขาสูง และจากการสำรวจพบสัตว์ป่าสงวน ๔ ชนิด คือ เลียงผา สมเสร็จ แมวลายหินอ่อน และ กระซู่

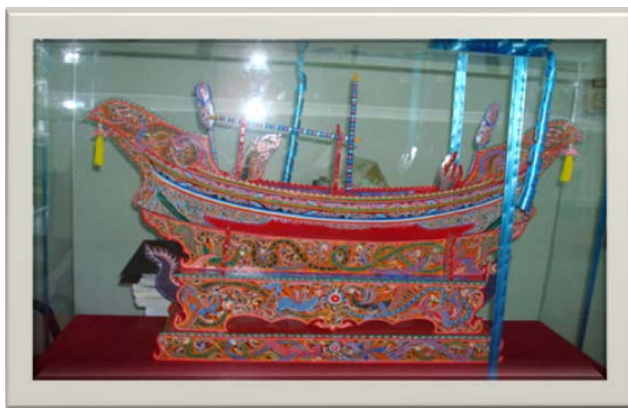
นกเงือกซึ่งเป็นดัชนีชี้วัดความสมบูรณ์ของป่าและเป็นนกหายากชนิด หนึ่ง แต่ในป่านี้พบถึง ๙ ใน ๑๒ ชนิดของนกเงือกที่พบในไทย ได้แก่ นกเงือก ปากย่น นกเงือกขนหิน (เป็นนกเงือกชนิดเดียวที่มีโหนกแข็งทึบ ชาวบ้านใน อินโดนีเซีย จึงมีการล่าขนหิน เพื่อเอาโหนกไปแกะสลักอย่างงาช้าง) นกเงือก นกกก นกเงือกหัวหงอก นกเงือกปากดำ นกเงือกหัวแรด นกเงือกดำ นกเงือก กรามข้าง ถิ่นที่เหมาะสมที่สุด คือ เดือนกุมภาพันธ์ - เมษายน ถิ่นที่ เหมาะแก่การไปศึกษาธรรมชาติที่นี้คือตั้งแต่ปลายเดือนกุมภาพันธ์จนถึงเดือน กันยายน ซึ่งจะมีฝนตกลงมาไม่มากเกินไปนัก สำหรับผู้ที่มีความประสงค์เข้า พื้นที่เพื่อศึกษาธรรมชาติจะต้องทำหนังสือแจ้งความประสงค์มาล่วงหน้าไปที่เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าฮาลา - บา ลา ตู้ ป. ณ. ๓ อำเภอแวง จังหวัดนราธิวาส ๙๖๑๖๐ หรือฝ่ายกิจการเขตรักษาพันธุ์ สำนักอนุรักษ์ ทรัพยากรธรรมชาติ กรมป่าไม้ กรุงเทพฯ

การเดินทางสามารถ เหมารถสองแถวได้ที่ตลาดอำเภอแวง หรือสถานีรถไฟสุโขทัย-ลก หรือขับรถไปตามทางหลวงหมายเลข ๔๐๕๗ มุ่งหน้าไปยังอำเภอแวง จนถึงบ้านบูเกะตา จะมีป้ายบอกทางให้ ขับต่อไปทางเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าฮาลา-บาลา พื้นที่เขตรักษาพันธุ์เป็นพื้นที่เปราะบาง จึงไม่อนุญาตให้ นักท่องเที่ยวเข้าไปพักแรม

ภาคที่ ๗ : ผลิตภัณฑ์ชุมชนสินค้า OTOP ของจังหวัดนราธิวาส

๑. เรือกอและจำลอง

เรือกอและเป็นเรือประมงที่ใช้แถบจังหวัดภาคใต้ตอนล่าง รวมทั้งรัฐกลันตันและตรังกานูของประเทศสหพันธ์รัฐมาเลเซียมีลักษณะเป็นเรือยาวที่ต่อด้วยไม้กระดานโดยทำให้ส่วนหัวและท้ายสูงขึ้นจากลำเรือเพื่อให้ดูสวยงาม และนิยมทาสี แล้วเขียนลวดลายด้วยสีฉูดฉาดเป็นลายไหม หรือลายอินโดนีเซีย ซึ่งเป็นศิลปะพื้นบ้านที่งดงาม มีคุณค่าอนุรักษ์สืบต่อไป

ประกอบการ OTOP

- ๑ กลุ่มเรือกอและ ๔๑๗ หมู่ ๑๐ ตำบลโคกเคียน อำเภอเมือง จังหวัดนราธิวาส ๙๖๐๐๐
โทรศัพท์ ๐ ๗๓๕๖ ๕๒๘๐
๒. กลุ่มเยวชนเรือกอและจำลอง ๙๗ หมู่ ๑๐ บ้านทอน ตำบลโคกเคียน อำเภอเมือง จังหวัดนราธิวาส ๙๖๐๐๐
โทรศัพท์ ๐ ๗๓๕๖ ๕๓๙๗ , ๐๘ ๙๔๖๕ ๖๓๑๗
๓. กลุ่มศิลปะประดิษฐ์เรือกอและจำลอง ๑๐๐/๑ หมู่ ๑๐ บ้านทอนฮิล ตำบลโคกเคียน อำเภอเมือง
จังหวัดนราธิวาส ๙๖๐๐๐ โทรศัพท์ ๐ ๗๓๕๖ ๕๒๑๐ , ๐ ๗๓๕๑ ๑๑๔๙

๒. กรอบรูปใบไม้สีทอง

ใบไม้สีทอง หรือชื่อพื้นเมืองเรียกกันว่า “ย่านดาโอะ” เป็นไม้เถาเนื้อแข็งขนาดใหญ่ มีมือเกาะม้วนงอ เลื้อยขึ้นไปคลุมตามเรือนยอดของต้นไม้ใหญ่ ใบเดี่ยว เรียงเวียนสลับ รูปเกือบกลม ปลายใบหยักเว้าเป็น แฉกลึก ๒ แฉก โคนใบเว้าหยักคล้ายรูปหัวใจ รูปร่างคล้ายกับใบกาหลงหรือชงโค นำมาเข้ากรอบเป็นของ ฝากของที่ระลึก

ผู้ประกอบการ OTOP

๑. นายสมสวัสดิ์ ดารามัน ๑๗๔ ถนนพิชิตบำรุง อำเภอเมืองนราธิวาส โทร. ๐ ๗๓๕๑ ๓๕๘๑
๒. นรากรอบรูป ๑๑๒/๓ ต.บางนาค อ.เมืองนราธิวาส โทร. ๐ ๗๓๕๑ ๒๘๗๕
๓. นรากรอบวิทย์ ๕๙/๑-๒ ต.บางนาค อ.เมืองนราธิวาส โทร. ๐ ๗๓๕๒ ๑๙๓๙
๔. นายชากริ ดอเลาะ ๑๐๔/๑ ต.บางนาค อ.เมืองนราธิวาส โทร. ๐๘ ๔๓๐๐ ๖๑๕๒
๕. โกเด็นลีฟาร์เด็น ๔๓/๒ ต.บางนาค อ.เมืองนราธิวาส โทร. ๐๘ ๗๓๙๐ ๘๖๓๒
๖. เฟรมเฮาท์ ๓๔๓ ต.บางนาค อ.เมืองนราธิวาส ๐๘ ๔๐๖๗ ๐๕๑๙
๗. ดิสคัฟเวอรี่โฮม ๑๑๒/๓ ต.บางนาค อ.เมืองนราธิวาส โทร. ๐๘ ๑๕๔๑ ๗๓๒๗
๘. นายนาเบ ดารามัน ๑๑๒ ต.บางนาค อ.เมืองนราธิวาส โทร. ๐๘ ๘๘๒๙ ๑๗๐๐
๙. นายปริญญา มาคิมินทร์ไชยนา ๑๒ ต.บางนาค อ.เมืองนราธิวาส โทร. ๐๘ ๙๒๙๔ ๑๕๐๒
๑๐. กลุ่มนานาโดล์เด็นลีฟ ๘/๖ ต.บางนาค อ.เมืองนราธิวาส โทร. ๐๘ ๔๖๙๑ ๗๘๐๖
๑๑. กลุ่มนราแบรนด์ ๓๘๒ ต.บางนาค อ.เมืองนราธิวาส โทร. ๐๘ ๕๖๖๒ ๘๙๓๕

๓. หมวกกะปิเยาะ

หมวกกะปิเยาะเป็นหมวกชนิดหนึ่งที่เป็นเอกลักษณ์ที่บ่งบอกถึงความเป็นมุสลิม ซึ่งชาวมุสลิมทั่วโลกจะนิยมสวมใส่ในการประกอบศาสนกิจ (พิธีละหมาด) หรือสวมใส่ในชีวิตประจำวัน ชาวไทยที่นับถือศาสนาอิสลามก็เช่นกันจะนิยมสวมใส่หมวกกะปิเยาะในการประกอบศาสนกิจ (พิธีละหมาด) โดยถือเป็นประเพณีนิยมที่ผู้ชายไทยมุสลิมต้องสวมใส่

ผู้ประกอบการ OTOP

๑. กลุ่มผู้ผลิตหมวกกะปิเยาะ (บ้านยาโตะ จังหวัดนราธิวาส) บ้านเลขที่ ๒๑๔ หมู่ที่ ๖ ตำบลบาเรเหนือ อำเภอบาเจาะ จังหวัดนราธิวาส ๙๖๗๑๐ โทรศัพท์ ๐๘ ๑๗๖๗ ๗๐๐๔

๔. ส้มแขก

ส้มแขก มีชื่อวิทยาศาสตร์ว่า *Garciniaatroviridis* มีประโยชน์คือ ผลที่มีลักษณะกลมค่อนข้างแป้น สีเหลืองสด เมื่อแก่จัดจะมีรสเปรี้ยวมาก ผลสดจึงนิยมนำมาปรุงอาหารให้เกิดรสเปรี้ยว เช่น ใส่ในแกงส้ม ต้มยำ รสเปรี้ยวของส้มแขกเกิดจากกรดไฮดรอกซีซิตริก (**Hydroxycitric acid หรือ HCA**) ที่มีคุณสมบัติในการ ระวังการสร้างไขมันจากแป้งและน้ำตาล และนำกลูโคสไปเปลี่ยนเป็นพลังงาน ทำให้ลดไขมันส่วนเกิน ลดความ อ้วน โดยไม่มีผลกระตุ้นระบบประสาทส่วนกลางจึงสามารถใช้ลำนํ้าหนักได้อย่างปลอดภัย นอกจากนี้ยังมีคุณสมบัติ ทางการแพทย์แผนโบราณหลายอย่าง เช่น ช่วยสมานแผล กระตุ้นให้เจริญอาหาร ป้องกันการบูดเป็นต้น

ผู้ประกอบการ OTOP

๑. กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรบ้านร้อนพัฒนา ๑๒๕ หมู่ที่ ๒ ตำบลตันหยงมัส อำเภอกระแจะ จังหวัดนราธิวาส

๕. ข้าวเกรียบพลาสติก (กรือโปะ)

ชาวประมงจังหวัดนราธิวาสได้นำปลาทะเลมาแปรรูปเป็นข้าวเกรียบพลาสติก (กรือโปะ) นำมาตากแห้งเพื่อจำหน่าย ต่อมาการทำข้าวเกรียบตากแห้งได้พัฒนารูปแบบเป็นข้าวเกรียบสดทอดจำหน่าย มีคุณค่าทางโภชนาการ มีความสะอาด ถูกหลักอนามัย ใช้รับประทานเป็นอาหารว่างและของขบเคี้ยว เป็นที่นิยมของคนทั่วไป

ผู้ประกอบการ OTOP

๑. นายเจ๊ะอาลี เจ๊ะมุ บ้านเลขที่ ๒๑๘ ถนนกำแพงบารู ตำบลบางนาค อำเภอเมืองนราธิวาส
จังหวัดนราธิวาส ๙๖๐๐๐ โทรศัพท์ ๐ ๗๓๕๑ ๑๐๖๕ , ๐๘ ๙๗๓๖ ๗๑๐๓
๒. ข้าวเกรียบปลาอ่าวมะนาว : 353 หมู่ที่ ๗ ต.กะลุวอเหนือ อ.เมืองนราธิวาส จ.นราธิวาส
โทรศัพท์ ๐๘ ๙๒๙๓ ๕๖๔๖
๓. กลุ่มข้าวเกรียบปลาบ้านใหม่ ๓๘/๕ หมู่ที่ ๕ ต.กะลุวอเหนือ อ.เมืองนราธิวาส จ.นราธิวาส ๙๖๐๐๐
โทรศัพท์ ๐๘ ๙๒๙๖ ๐๑๘๐

๖. สบู่นมแพะ

สบู่นมแพะมีคุณสมบัติรักษาผิวพรรณ ซึ่งมีส่วนผสมของสมุนไพร เช่น ขมิ้น เปลือกมังคุด เมล็ดกาแฟสด มะขามโดยมีการวิจัยร่วมกับภาควิชาวิศวกรรมศาสตร์ (เคมี) มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตหาดใหญ่ ในเรื่องการพัฒนาบรรจุภัณฑ์ และพัฒนาผลิตภัณฑ์อื่นๆ เพื่อเพิ่มความหลากหลายของตัวผลิตภัณฑ์ เช่น โลชั่นนมแพะ ครีมโยเกิร์ตนมแพะ สบู่เหลวนมแพะ แชมพูนมแพะ เพื่อตอบสนองต่อความต้องการของตลาด

ผู้ประกอบการ OTOP

1. กลุ่มแปรรูปผลิตภัณฑ์จากนมแพะ เลขที่ ๑๓๓/๑ หมู่ที่ ๒ ตำบลตะปอเยาะ อำเภอยี่งอ จังหวัดนราธิวาส ๙๖๑๘๐ โทรศัพท์ ๐๘ ๑๕๖๖ ๖๑๕๐

๗. ข้าวกล้องงอกพันธุ์หอมกระดังงา

เป็นข้าวกล้องงอกพันธุ์หอมกระดังงา ซึ่งเป็นข้าวพื้นบ้านมีลักษณะนุ่มหอมเป็นพันธุ์ข้าวเฉพาะท้องถิ่น มีคุณค่าทางโภชนาการสูง รับประทานได้ทุกเพศทุกวัยมีสาร GABA ในเมล็ดข้าว มีวิตามิน E B1 B2 B6 มี FIBER ช่วยป้องกันโรคเหน็บชา ท้องผูก แก่ความอ่อนเพลีย ช่วยให้สมองผ่อนคลาย ป้องกันโรคอัลไซเมอร์ โรคมะเร็งลำไส้ ลดความดันโลหิต ช่วยให้ระบบการย่อยอาหารทำงานได้ดี ช่วยให้นอนหลับสบาย บำรุงระบบประสาท

ผู้ประกอบการ OTOP

๑. กลุ่มนารีสามัคคีธรรม บ้านเลขที่ ๖๒ บ้านปลักช้าง หมู่ที่ ๑ ตำบลพร่อน อำเภอดงขี้เหล็ก จังหวัดนราธิวาส ๙๖๐๐๐
โทรศัพท์ ๐๘ ๑๘๙๘ ๘๑๓๙
๒. กลุ่มข้าวซ้อมมือ บ้านเลขที่ ๓๙/๓ บ้านปลักช้าง หมู่ที่ ๓ ตำบลตันหยงมัส อำเภอระแงะ จังหวัดนราธิวาส ๙๖๐๐๐
โทรศัพท์ ๐๘ ๖๒๙๐ ๕๒๙๑

๘. ผลิตภัณฑ์กระจูด

กระจูด ซึ่งเป็นที่ขึ้นอยู่ตามแหล่งธรรมชาติอย่างมากมายในบริเวณหมู่บ้านทอนและหมู่บ้านใกล้เคียง ชาวบ้านได้นำมาสานเป็นภาชนะใส่ของใช้ในครัวเรือน เช่น เสื่อกระสอบ กระบุง กระเป่า ฯลฯ และต่อมาได้ออกแบบให้สวยงามและทันสมัย ให้ตรงกับความต้องการของตลาดมากยิ่งขึ้น

ผู้ประกอบการ OTOP

๑. กลุ่มกระจูดบ้านทอนฮิล หมู่ที่ ๑๐ ตำบลโคกเคียน อำเภอเมืองนราธิวาส จังหวัดนราธิวาส ๙๖๐๐๐
๒. กลุ่มกระจูดบ้านทอน หมู่ที่ ๕ ตำบลโคกเคียน อำเภอเมืองนราธิวาส จังหวัดนราธิวาส ๙๖๐๐๐
๓. กลุ่มกระจูดบ้านทอนฮิล หมู่ที่ ๑๐ ตำบลโคกเคียน อำเภอเมืองนราธิวาส จังหวัดนราธิวาส ๙๖๐๐๐
๔. กลุ่มกระจูดบ้านทอนอามาน หมู่ที่ ๑๑ ตำบลโคกเคียน อำเภอเมืองนราธิวาส จังหวัดนราธิวาส ๙๖๐๐๐
๕. กลุ่มกระจูดบ้านโคกพะยอม หมู่ที่ ๒ ตำบลโคกเคียน อำเภอเมืองนราธิวาส จังหวัดนราธิวาส ๙๖๐๐๐
๖. กลุ่มกระจูดบ้านบาเฆะ หมู่ที่ ๒ ตำบลโคกเคียน อำเภอเมืองนราธิวาส จังหวัดนราธิวาส ๙๖๐๐๐

คณะที่ปรึกษา

นายอนันต์	ชื้อธามวงศ์	ผู้ว่าราชการจังหวัดนราธิวาส
นายประดิษฐ์	สุคนธ์สวัสดิ์	รองผู้ว่าราชการจังหวัดนราธิวาส
นายสามารถ	วราดิศย์	รองผู้ว่าราชการจังหวัดนราธิวาส
นายวีรพงศ์	แก้วสุวรรณ	รองผู้ว่าราชการจังหวัดนราธิวาส
นายสมเกียรติ	จันหนู	หัวหน้าสำนักงานจังหวัดนราธิวาส

จัดเก็บ ประมวล และวิเคราะห์

ดร.พงศ์เทพ ไช่มุกด์

หัวหน้ากลุ่มงานข้อมูลสารสนเทศและการสื่อสาร
สำนักงานจังหวัดนราธิวาส

นายไมตรี วรรณรัตน์

นักวิเคราะห์นโยบายและแผน ชำนาญการ
กลุ่มงานข้อมูลสารสนเทศและการสื่อสาร
สำนักงานจังหวัดนราธิวาส

นางสาวลัดดาวัลย์ โชติพงศ์

นักวิเคราะห์นโยบายและแผน ชำนาญการ
กลุ่มงานข้อมูลสารสนเทศและการสื่อสาร
สำนักงานจังหวัดนราธิวาส

นายสุรพงษ์ จำรัสศรี

นักวิชาการคอมพิวเตอร์ ชำนาญการ
กลุ่มงานข้อมูลสารสนเทศและการสื่อสาร
สำนักงานจังหวัดนราธิวาส

นางสาวอิสราภรณ์ ชดช้อย

พนักงานประจำสำนักงาน
กลุ่มงานข้อมูลสารสนเทศและการสื่อสาร
สำนักงานจังหวัดนราธิวาส

สนับสนุนงบประมาณ

องค์การบริหารส่วนจังหวัดนราธิวาส